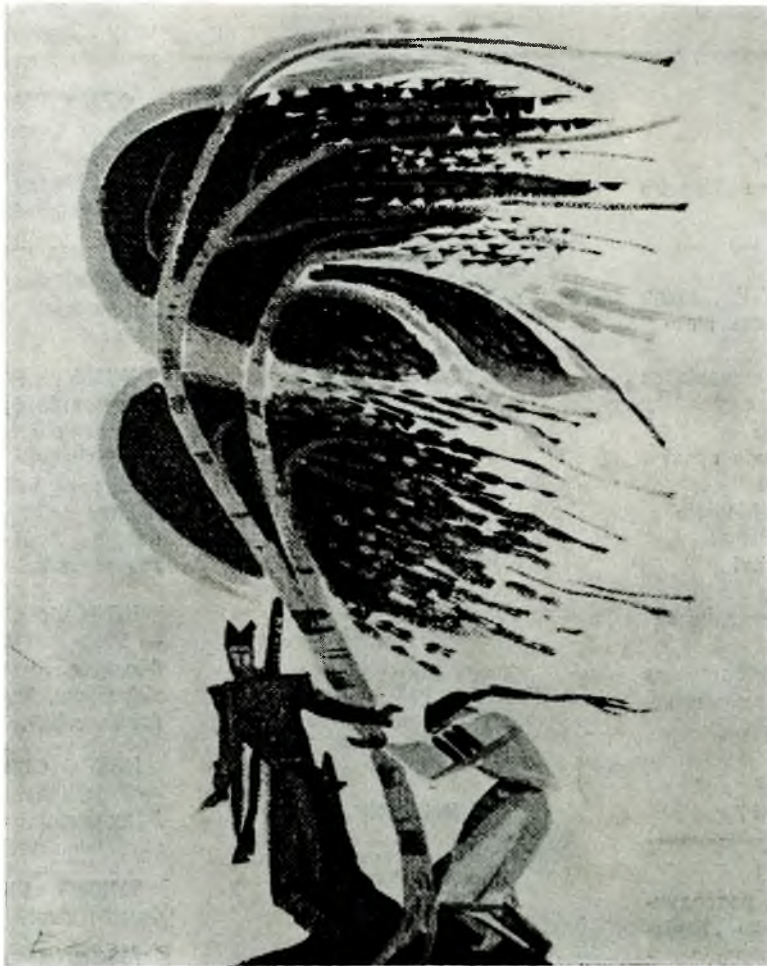

**OUR
LIFE**

**НАШЕ
ЖИТТЯ**

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. 4936 N. 13th St. Philadelphia, Pa. 19141

Едвард Козак

„Берізка“, олія

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Червень-Серпень ч. 6. June-August 1972

НАШЕ ЖИТТЯ

P. XXIX. ЧЕРВЕНЬ-СЕРПЕНЬ Ч. 6.

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня
Редагує Колегія — Лідія Бурачинська, д-р Наталя Ішук, Олена Лотоцька, Уляна Любович, Марія Одежинська, Ірина Пеленська, Марта Тарнавська, Наталя Чапленко, Ганна Черинь.

Листування й передплату висилати на адресу:

4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Річна передплата в ЗСА і Канаді від січня 1970 \$6.00
Піврічна передплата \$3.00
Річна передплата в Англії .. 2 ф. ст.
Річна передплата в Австралії 4 а. д.
Річна передплата у Франції .. 20 фр.
Річна передплата в Німеччині 15 н. м.
Річна передплата в Бельгії 200 б. фр.
В інших країнах рівноварт. 5 ам. дол.
Поодиноке число 60 центів

З М І С Т :

- Х. Велигорська:** Спекта
- Пластові** сповнилося 60 літ
- У. Л.: Від „Нової Хати“ до „Нашого Життя“**
- Н. Чапленко:** Весільне печиво
- О. Мак:** Буря
- Л. Залеська-Онишкевич:** У Г. Мазепи
- М. А. Кейван:** Жінка-мистець і подружжя
- П. Кізко:** Батьки мусять відповідати
- Є. Чапельська:** Ірина Пелех
- Н. Левицька:** Лариса Крупа
- Т. Стельмах:** П'ятдесят років праці
Курс працівників дошкілля
- Т. Баб'юк:** Напрямі мол. Відділів
- Н. Д.: Інформативне побачення**
- Господиня:** Приготування їжі
- Л. Гриців:** Літні лакоминки
- А. Баранник:** Поради з городництва
Our Bilingual Branches
- М. Dushnyck:** UNYLA Participation at Annual GFWC Convention
- І. Дибко:** Довгодзьобик
- Г. Черинь:** Про хвости
- В. Юрченко:** Горобчик і кіт
- М. Дейко:** З жіночого табору

На обгортці:

Світлина на обгортці — це репродукція олії мистця Едв. Козака „Берізка“. З нагоди ювілею 70-ліття талановитого мистця і творця „Лиса Микити“ — подаємо цю картину в нашому журналі. — Ред.

OUR LIFE

VOL. XXIX JUNE-AUGUST No. 6

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August, of the Ukrainian National Women's League of America, Inc.

4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Subscription in the United States of America \$6.00 per year, half year \$3.00, Subscription in Canada \$6.00 per year, half year \$3.00. Subscription in England 2 pound sterling per year. Subscription in Australia 4 Austr. dollars per year. Subscription in France 20 fr. per year.

Entered as second class matter July 8, 1944, at the Post Office at Philadelphia, Penna. under the Act of March 3, 1879.

Single Copy 60 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА „НАШОГО ЖИТТЯ“

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W. 2

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
16a Prospect St.
Glenroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovich
c/o No. 7 887 93 de Paris
26, rue de Torcy
Paris 18-e
France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Muenchen 5
Rumfordstr. 21

On the Front Page:

Edward Kozak: Birch tree, oil

Календарець СУА

- 3. червня — Хрестини Відділу — 106 Відділ СУА в Гартфордї, Конн.
- 4. червня — Прогулька до Музею в Бавнд Бруку — 82 Відділ СУА в Бронксі
- 24. і 25. червня — Річні Збори Гол. Управи СУА у Філядельфії
- 1. жовтня — Китайська льотерія — 28 Відділ СУА в Ньюарку
- 15 жовтня — „Жива газета“ — 82 Відділ СУА на Бронксі, Н. Й.
- 29 жовтня — Осінній ярмарок — 82 Відділ СУА на Бронксі, Н. Й.
- 12. листопада — Ювілей 40-ліття — 28 Відділ СУА в Ньюарку
- 3. грудня — Вечір пам'яті Богдана Лепкого — 82 Відділ СУА на Бронксі
- 10. грудня — Різдвяна Зустріч — 28 Відділ СУА в Ньюарку

КРИЗЬ НОВІ ФІЛЬМИ

Огляд фільмів, що тут подаємо, оснований на списку виховного журналу „Перентс“. Усі подані фільми — відповідні для дітей.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ЗВ'ЯЗОК — The French Connection. Фільм оснований на справжній події. Двом детективам із Нью Йорку вдалося розкрити перевіз наркотиків.

ГАРЯЧА СКАЛА — The Hot Rock. Комедія змальовує приемну групу „злочинців“ у Нью Йорку й їх пригоди.

ЖИВУТЬ НА ВОЛІ — Living Free. Попередній фільм про львицю Ельзу „Народжена на волі“ знайшов тут продовження. Ельза загинула й покинула трое левенят, що не вміють поради собі, живучи серед пущі. Їх опікуни Адамсони переводять їх до заповідника.

ЧОЛОВІК ІЗ КОЖНОЇ ПОРИ РОКУ — Man For All Seasons. Історичний фільм, опертий на сценічній картині тієї назви. Змальовує Томаса Мура і його конфлікт із Генрихом VIII.

ПЕТРО СІГЕР... ПІСНЯ І КАМІНЬ — Pete Seeger... A Song and a Stone. Документальний фільм про улюбленого виконавця народніх пісень.

ТИХИЙ БІГ — Silent Running. Фантастичний фільм із стратосфери.

ПОДІЯ В ТОКІО — Tokyo Story. Японський фільм описує відношення дітей до батьків в рамках традиції, що вже зникає.

Пластові сповнилось 60 літ

1912 — 1972

„Не підробляймося під час, а визначуймо час собою!“

Під таким гаслом проголосила Головна Пластова Булава святкування 60-ліття цієї молодечої організації. І справді, коли хоч побіжно познайомитися з історією цієї організації, треба ствердити, що впродовж 60-ти років, хоч приходилося цій організації міняти назву чи форму праці, то завжди діяла там, де було потрібно.

Постав Пласт напередодні I-шої світової війни і в його рядах молодь приготувалася до визвольних змагань і брала в них активну участь, виконуючи теж помічну службу, тобто опіку над пораненими, інвалідами, в'язнями, полоненими, а відтак теж перebrала опіку над могилами поляглих. Після блискового розвитку Пласту в Польщі аж до його заборони, а навіть після заборони, пластуни проводили в студентському житті, спорті, організуванні літніх осель для молоді. Під час советської й німецької окупації Пласт прибирав різні форми існування, аж наступило його стихійне відродження в таборах ДіПі в 1945 р. Вкінці розпорозився по різних краях нового поселення. Нові умовини зродили нові проблеми для досліду яких покликано Пластовий Конгрес. Сьогодні Пласт у діяспорі — це органічна частина виховного плуна української спільноти.

Пласт, як і інші молодечі організації, їх розвиток, методи праці — це одинока запорука, що й слідує покоління, хоч почуватимуть себе повновартними членами суспільств країн проживання, але з яскравим і глибоким почуванням українства. При тому прояви взаємного порозуміння поміж Пластом та іншими молодечими організаціями кажуть надіятися, що молоде покоління зуміє перейти до порядку над тим, що їх різнить, над непорозуміннями, а то й ворожнечею різних угруповань, в ім'я того, що лучить усіх, в ім'я Батьківщини.

Святкування 60-ліття Пласту після зустрічей у різних країнах поселення, завершить Міжкрайова Пластова Зустріч в Іст Четгемі в серпні цього року. Це свято буде теж переглядом проробленої роботи на те, щоб далі йти вперед. Бо хоч форми Пласту чи методи мінялися, то суть осталася одна, а цьому вираз дає пластова лелійка, сплетена із тризубом.

Рисунок Х. Баранської

ХРИСТИНА ВЕЛИГОРСЬКА

СПЕКА

Захланно пожирають спраглу землю
безжалісні, нестримні ненажери —
це сонцеві лучі.

Огидна духота
заковує в липкі кайдани сну,
та запирає дух.

Страждає,
Останній віддих віддає...

Конає.
Конає.

Могутньо заволало небо;
вогняними стрілами давай торощить
вперті хмари!

І мов з розрізаних міхів
мільйони сліз дрібних зросило
гаряче, спрагле тіло
матері землі.

6. VIII. 1968.

Із збірки „Контрасти“

3 Головної Управи СУА

Від „Нової Хати“ до „Нашого Життя“

Час має різні виміри. І самі не знаємо, чому одні переживання видаються такими давніми, що ледве майорють на обріях нашої пам'яті, інші ж не тратять гострих зарисів і хоч давні, але дивно виразні і ясні — наче милеві стовпи відзначають проміжжя часу — етапи нашого життя.

Такими важливими є для мене перші зустрічі із п. Лідою Бурачинською, тоді редакторкою журналу „Нова Хата“. Дивно виразно, наче б це було вчора, бачу темнуваті сходи кам'яниці при Ринку у Львові. Містилася там кравецька школа і робітня „Труд“, може, ще якісь наші установи, яких не пам'ятаю, а на першому поверсі через ганок над подвір'ям вхід до редакції „Нова Хата“.

По суті не так перша зустріч, яка була формальна, була для мене важливою. Я просто із університетської „лечі“ — свіжоспечена кандидатка на будучу журналістку, чи репортерку та пані Бурачинська, редакторка, яка після закінчення студій у Празі, мала вже кілька літ позицію та досвід редакторки журналу „Нова Хата“, місячника, а згодом двотижневика, видаваного кооп. „Українське Народне Мистецтво“. Не тільки я була неспокоїна та зденерована. Мусіла теж пані Ліда непокоїтися чи я, що її, мабуть, хтось поручив, буду надаватися до цієї праці. Протекція, протекцією, але що крім дипломату приношу з собою? Які можливості і яку охоту до праці? Із „протегованими“ буває всяко. Сказати правду, то я і сама не була певна чи хочу бути журналісткою.

Першого дня я дістала завдання: відвідати Захоронку при вул. Городецькій і написати репортаж. Скільки б не було пізніше фізних репортажів, але цього не забути, включно із тим, що я обіцяла помістити знимку, а потім показалося що це вже запізно і клішарня в тому часі цього не зробить. Вдома я зужила нечувану кількість паперу, писала, креслила, дерла, мазала, а потім читала всім домашнім написане. І врешті не-

забуття хвилинка. Пані Ліда підійшла під вікно так, що я не могла бачити її обличчя і, стоячи читала мій репортаж. Я із бючим серцем чекала на „вирок“. Шелестить папір, значить вже на другій сторінці. І врешті:

— Добре, навіть дуже добре. — Пані Ліда відітхнула з полегшою. Про себе вже не говорю. От і сталося, це прирекло мене, мої задуми і пляни до журналістики. Пані Ліда впровадила мене теж у світ друкарні, відомий мені тільки із теорії. Вона навчила мене любити цей запах друкарської фарби, поспіх складачів, метрампажів і все це царство друкованого слова. Не говорячи про сам журнал. Коли сьогодні оглянути „Нову Хату“ із тих часів, то не тільки її зовнішнє оформлення можна подивляти, а різnorodність змісту, багатство і добір ілюстрацій. Поміж дописувачами, авторами, малярами, яких праці містилися, було багато відомих, а теж таких, які сьогодні належать до визначних, а тоді були початківцями. Зміст журналу був так подуманий, що цікавив, не лише жінок. Кооп. „Українське Народне Мистецтво“ улаждувала щорічно покази народньої ноші, де, може востаннє, був перегляд ноші із усіх закутин. Це находило свій відпечаток у журналі. А далі, взори, прикладне мистецтво. Репортажі з усього світу, в тому першій нашої мадрівнички Яблонської. „Нова Хата“ зорганізувала клуб, де кожного понеділка відбувалися реферати і покази від наукових, літературних до кулінарних. Вичисляти всього годі, але треба із подивом ствердити, який широкий круг зацікавлень, знання мала тодішня редакторка „Нової Хати“, бо весь зміст і оформлення журналу були її ділом, носили печать її особовості.

Минули літа, і я знову стрінула п. Лиду Бурачинську на пості редакторки, тепер уже місячника СУА „Наше Життя“. Пані Ліді прибуло досвіду, лишилася свідомість того, що журнал має служити громаді, а не тільки власним амбіціям, чи навіть зацікав-

РОКОВИНИ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Культ.-освітня референтура Головної Управи підготувала матеріал для відзначення роковин цього українського мислителя. Це є три статті, а саме — Марії Савчак „Життєпис Григорія Сковороди“, Христини Навроцької „Історичне тло Сковороди“ і Любови Волинець „Філософія Григорія Сковороди“. Вибір із його філософічної і поетичної творчості доповнює це.

Цей матеріал буде розісланий Окр. Радам СУА на те, щоб Округи чи Відділи могли відзначити ці роковини.

БІОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

Ред. Колегія Словника в складі — Люба Волинець, голова, Іванна Рожанковська і Світлана Луцька, члени — продовжує збирання матеріалів про видатних українських жінок нашого минулого. Вже маємо близько 250 гасел із різних ділянок нашого життя.

Для точнішої інформації про ці статті подаємо, що вибрано їх не з-поміж живих мисткинь, учених чи громадячок, а тих, що вже відійшли. Часовий відступ дає кращу змогу їх оцінити, хоч не раз утруднює збирання матеріалів. Наприклад, небагато даних маємо про жінок нашого підпілля й УПА. Але Ред. Колегія прикладає всіх заходів, щоб їх досягнути..

ленням, які не раз треба відставити на бік, як ось, наприклад, народне мистецтво, яким завжди вона цікавилася. А при тому тут, на еміграції, дуже важко окреслити, що саме у такому журналі треба містити. На це питання куди важче відповісти ніж було там, у краю, де зацікавлення були дуже зближені і легко було їх окреслити. Тут треба неабиякого досвіду та життєвої мудрості, визуміння для других і зрозуміння тих усіх різних прошарків нашої тут спільноти. Треба і терпеливості і визуміння. Із цим усім на диво вмела впоратися п. Бурачинська. Але потреба часу завела її до організаційної праці, вона стала головою СУА, хоч не відходить зовсім від журналу, а буде членом Колегії і напевне служитиме порадою, поміччю та своїм вправним пером „Нашому Життю“, а через нього і його читачкам.

У. Л.

Весільне печиво

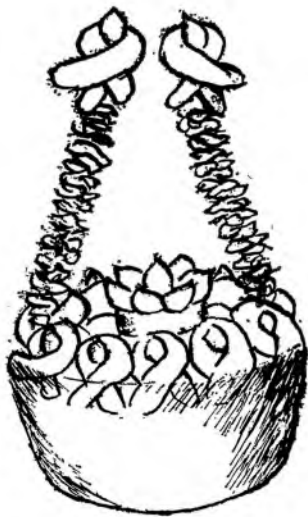
Культ хліба був знаний у всіх народів з передісторичної доби, з часів осілого побуту — хліборобства.

Майже в усіх релігіях має він символічне значення. Можна сміливо сказати, що хліб був учасником усіх родинних подій від народження до смерті людини.

Весільні обряди такі цікаві, що на них звернули увагу перші українські дослідники-етнографи. Першою працею про українське весілля був „Опис весільних українських простонародних обрядів“ Ів. Калиновського, що появився в 1777 р. Проте спеціально про весільний хліб появилася стаття більше як через 100 років у „Київській старині“. Це була стаття Ястребова „Весільний обрядовий хліб“, надрукована 1887 р.

Хліб на весіллі — це складова частина всіх весільних обрядів що відбувалися майже цілий тиждень. Неможливо говорити про весільний хліб, не заторкнувши цілого весільного церемоніалу. Наперед треба зазначити, що весілля відбувалося окремо в домі молодої й окремо в домі молодого. Батьки молодих зустрічаються аж на другий день у понеділок, навіть не бувають на вінчанні в церкві.

Початок весільного обряду — це сватання. Свати з хлібом при-

Весільне печиво: дивень
Ukrainian wedding cake "dyven"

ходять до дому молодої і по відповідній церемонії передають його батькам молодої. Сватам дають хліб молодої. Цей обмін хлібом — це їхня згода на подружжя. Цього хліба не їдять. Його переховують і, як подає п. Несторенко з Полтавщини, його можуть відіслати назад до молодого, якщо дівчина роздумала. Це означає зірвання згоди. На заручинах (домовини, змовини) молоді одержують від батьків дві хлібини, з'єднані до купи. Зірвання заручин потягає за собою зворот матеріальних витрат. Як пише Хв. Вовк, хліб у цих обрядах має суспільно-юридичне значення. Обмін хлібом заступає писану умову. Свати — це свідки.

На Бойківщині плетуть вінок на хлібі, встромивши ніж з нитками у хліб (вінокплетини). З печивом ідуть просити на весілля. З шишками у Східній Україні, з коровайчиками на Поділлі, з калачами на Гуцульщині. На дівич-вечорі весільне гильце встромлюють у хліб (рідко в коровай), в коси влітають шматочки хліба. До шлюбу батьки благословлять хлібом та іконами. Під час шлюбу на Гуцульщині старости тримають над головами молодих калач із свічкою, а на Сокальщині несуть три хліби для священика. По шлюбі вітають батьки молодих хлібом, сіллю і горілкою або вином. У деяких місцевостях молоді обходять тричі діжу, а потім увіходять до хати під віком діжі з хлібом, що його тримають батьки, на Гуцульщині під хусткою, що на ній лежить калач. Молоді той хліб несуть від порога і кладуть на стіл. Молода, очікуючи приїзду молодого, сидить за столом, накрита наміткою, а на намітці хліб і сіль. Молодий із почотом, ідучи по молоду, натрапляє на перешкоду — стіл, накритий скатертиною, а на ній хліб. Це перейма. На воротах молодої старости обох сторін обмінюються хлібом, а на порозі свахи зустрічаються з хлібом, сіллю і засвіченими свічками, що їх зліплюють до купи і цілуються через поріг. Це символ об'єднання двох родів. Увійшовши до

На Гуцульщині прапор (весільне знам'я) молодого є встромлений у калач і хліб.

Ukrainian wedding bread in
Hutsul region

хати, старший боярин кладе на столі три хлібини перед молодою (шишки, або на Гуцульщині калач із запеченим перснем). При розплітанні коси молоду саджають на діжу, накриту кожухом, а дві свашки з хлібом під пахами тричі перемінують хліб, цілуючись. До дому молодого, молода їде з хлібом (з тим, що ним її благословили), іконами і куркою. Хліб кладе на столі. Свашки стелять у коморі, а в головах кладуть ікону, хліб та сіль. (Часами коровай, про що мова буде далі). До виводу також молода їде з хлібом, що призначений для священика. Я свідомо зупинилася над значенням хліба у весільних обрядах, бо часто в популярних статтях функції звичайного хліба приписується короваєві.

Коровай

Коровай має спеціальне призначення у весільному обряді. Саме

готування й печення його відбувалося з визначеним ритуалом, із піснями і дієвими особами, що займають визначне місце в цій весільній драмі. Спочатку пекли його окремо в домі молодого і в домі молодого. Пізніше, коли цілий весільний обряд скорочено, пекли тільки в молодого. Оця пісня про коровай молодого:

**Ой, де ж пішла та забарилася
Та Іванкова матінка?
Чом не рядить, не виражає
Свого сина в дорогу?**

**— Я ж його ряжу й виражаю
Свого сина в дорогу.
Напекла йому дев'ять печей хліба
А десяту піч — десятого коровай.**

Коровай „бгають“ коровайниці, що їх запрошує мати, сестра або якась родичка, що зветься прохальниця.

**Та тіточка — ненька по улиці ходить,
Та по улиці ходить, сусід своїх
[просить:
Сусідоньки, мої голубоньки,
Та й ідіте до мене
І до мене, і до мого дитяти,
Та коровай бгати, сиром посипати,
А масличком примивати;
Щоб був він рясенький,
Усьому роду веселенький.**

Коровайниці — це добрі заміжні сусідки, або родички, що знані з доброго подружнього життя. Їх мало бути непаристе число — 5 або 7.

У давнину був звичай, що борошно на коровай молоді дружки та бояри і передавали коровайницям. Пізніше борошно й додатки приносили коровайниці, а решту давала мати. Це давній відгук родових відносин. У піснях співається, що воду взято з Дунаю, борошно з зерна, що росло на сімох полях, до того сім кіп яєць, масло від сімох корів і т. ін. Насправді тісто на коровай багато скромніше, часами навіть із разового борошна. Коровайниці, вимивши руки, просять благословення в старості, що є головним „жерцем“ при всіх весільних обрядах. Звичайно розробляють тісто в ночвах, додавши горілки, щоб коровай був „веселий“, а змішують у діжі, що стоїть посередній хати, Вищі сили допомагають у цьому ділі. В пісні співається:

**Сам Бог коровай місе,
Пречиста світе,**

**Янголи да воду носять
Миколая на поміч просять.**

**Просили, просили, да й не упросили,
Дак вони самі замісили.**

Замішане тісто докінчують на столі, а на обвід порожньої діжі кладуть п'ять свічок, а на дно одну свічку на ножі.

**Коло діжі свічі палають,
А на столі коровай бгають.**

На перевернуте віко діжі кладуть навхрест дві в'язочки соломи і, посипавши борошном, кладуть на це корж, що є підставою короваю, яка має назву підощви. Корж може бути з темнішого тіста, а часами наперед спечений. На корж кладуть більшу частину коровайного тіста, а з решти роблять прикраси. Цілий коровай обводять „косою“ (косичкою) з тіста, сплетеного вдвоє або втроє, „оперізують“ золотим поясом або обручем. Мало б це бути символом дівочої коси, яку колись обтинали при шлюбі. Для одних дослідників це символ невинності, для інших — перехід до подружнього життя, для третіх — це символ людської жертви. Іншими прикрасами є шишки, що символізують чоловічу силу. В давнину їх пекли тільки в молодого. З сирого тіста можуть ще бути вироблені листки й ягоди винограду або інших рослин. Важливими прикрасами звичайного походження є пташки, що в різних місцевостях мають різні назви: голуби, зозулі, гусочки-гайсики, качки тощо. Хв. Вовк згадує про прикраси у формі сонця і місяця, що мали б бути символом культу сонця або місяця.

Так приготований коровай зсувають на „золоту лопату“ і, попросивши в старості благословення, саджають у піч при засвічених свічках, яку перед тим вимів „кучерявий“ або „вірмен“, стукнувши тричі віником. Невідомо чому „кучерявого“ називають „вірменом“. Хв. Вовк вияснює, що це від слова „вірняний“ — вірний у любові. В. Чапленко з'ясує, що слово „вірмен“ первісно означало „кучерявий“, тільки пізніше це значення забуто; звідси походить і назва народу „вірмени“, бо вони, справді, кучеряві.

Посадивши коровай у піч, оточують його, як „зорі оточують сонце“, меншим весільним печивом. Це — дивень, лежень, борошна, шишки тощо. Коли коровай печеться, коровайниці гасять свічки, миють руки і разом із чоловіками (батько, староста) підносять тричі вгору діжу, стукаючи об сволок.

**Ой, піч стоїть на сохах,
А діжу носять на руках.
Ой, піч, наша піч,
Спечи нам коровай за ніч.**

За той час, як коровайниці „стержуть“ коровай, їх частують, а на Сокальщині для них роблять спеціальне прийняття з музикантами в суботу пообідньої пори. Коровай повинен бути великий, щоб ним обділити увесь рід, а властиво два роди. Його не можна витягнути з печі, то ж треба кликати ковалів

**Де тії ковалі живуть,
Що золоті сокири кують?
Ковалю-коваленьку,
Скуй мені сокироньку:
Будемо піч рубати,
Коровай добувати.**

Це не тільки у пісні співається. Є свідчення, що в дійсності треба було розбирати челюсті або були спеціальні печі для печення короваїв.

Спечений коровай обгортають довкруги рушником і кладуть на стіл. Потому кладуть на віко діжі, застелене двома рушниками. Одна з коровайниць заносить його на голову до комори. Аж на другий день його прикрашують дружки й жінки робленими і живими квітами, яблуками, прапорцями тощо та встромлюють гильце (різка, ріжки, квітка), залежно від місцевих звичаїв. Обвінчують барвінком.

Коровай звичайно печуть у п'ятницю. На Сокальщині, як подає О. Тацюн, його пекли коровайниці в середу у дружки. У відповідний час свати несли його через село на раменах, приспівуючи:

**Ідуть бояре, гукаючи,
Величного шукаючи;
Туди ідуть, сюди ідуть —
Величного таки найдуть.**

(Докінчення буде)

Б у р я

Оповідання

Ображені сердитими штовханцями, скляні коловороткові двері віддають зневагу з подвійною силою і вистрелюють розгніване подружжя із затишного будинку просто в обійми літньої бурі.

При всяких обставинах було б найрозумніше — вернуться назад і перечекати негоду. Але не в таку хвилину. В таку хвилину — ні! Бо ж у серцях обидвох — кубла роздрочених шершнів, на лицях — пожежа, в думках — як єдина розв'язка всього: розвід!

За дверима їх відразу сліпить водяна курява, що рикочетами летить з хідників і мурів, об які на смерть розбиваються струмені дощу. Хтось валить у небесне склепіння вогняною сокирою, і воно летить мільйонно-тонними брилами на землю, та, на щастя, згоряє ще десь високо вгорі, ледве зіткнувшись із атмосферою.

Іван розкриває свою парасольку, Марійка — свою. Та через те, що рішучість завжди помножує сили, її парасолька раптом хрюкає й вивертається на другий бік. Іван відрухово хоче направити лихо, але Марійка загрозово блискає очима:

— Прошу лишити мене в спокою!..

Іван з удаваною байдужістю стискає плечима і терпеливо чекає. А Марійка тим часом шарпає злощасну парасольку, вигинає драти, натягає блакитний найлон і злоститься ще більше. Але нарешті перемагає. Войовничо підносить парасольку і, навіть не глянувши на чоловіка, відважно приймає виклик ошалілої стихії.

— Ми йдемо до вуйка Павла! — кидає через плече, знаючи, що Іван іде за нею.

— Прекрасно! — годиться Іван. — За це розумне рішення я готовий подарувати тобі половину ганебної сьогоднішньої сцени...

— Добре, що принаймні не противишся, — шипить Марійка, — не посилаєшся на різні там „святі засади“. І за це я також можу подарувати тобі всі твої романи, включно до тієї товстозадой Катрі!

В саму середину цього важкого обвинувачення вдаряє грім, й Іван чує лишень останні два слова.

— Ах, які добірні вирази!.. — підкидає він парасольку.

— У товаристві такого чоловіка можна ще й гірших навчитися...

Йдуть поруч мовчки.

Вуйко Павло, властиво, навіть і не вуйко, а якийсь далекий свояк Марійчиної матері. Він адвокат, старий кавалер, людина доброї вдачі й трохи ліберальних поглядів. На Марійчиному й Івановому весіллі, жартуючи, сказав: „Але, діти, ніколи не забувайте засади: свій до свого! Коли будете розводитися, то приходьте до мене. Я з вас, як з родичів, дорого не возьму“... І тоді всі сміялися. А тепер...

Дощ хлюстає все сильніше. Краплі підскакують на хіднику, мов зерна кукурудзи на розпеченій сковороді, а вздовж вулиці викручуючись поміж автами, гасаять у дикому танці водяні мітли. Й ні одної тобі вільної таксівки — хоч сідай і плач. Людей також майже не видно. Хіба вирветься десь одна-друга божевільна поstattь, що напевне також спішить до якогось вуйка Павла.

За першим поворотом вулиці розсварене подружжя потрапляє

в засідку: їх стрічають сотні невидимих скорострілів, що розсипаються серіями водяних куль, а вітер, вдаривши зі споду в Марійчину парасольку, перетворює її в якийсь дуже орієнтальний капелюх з позадирами вгору шпичастими крисами.

Марійка зупиняється з наміром надати парасолі її природнього вигляду, але Іван, лихий, наче власник обікраденої ковбасні, вириває в неї з рук непридатну ні до чого річ і жбурляє в дротяний кіш на сміття. Тоді без слів хапає Марійчину руку, просуває собі під рамено, притискає ліктем і простує далі.

— Пусти! — кричить Марійка, намагаючись видерти руку.

— Тільки без сцен! — гримить під Івановою парасолею, і Марійчина рука відчуває ще сильніший притиск чоловікового ліктя. — На сьогодні сцен вистачить! Вихована людина мусить уміти при кожній ситуації витримати пристойну форму! І вся моя драма в тому, що я оженився з жінкою, яка нехтує цією засадою кожної культурної людини!

Марійка знає Івана і розуміє, що спротив не допоможе нічого. Але й коритися не хоче.

— Ох, звичайно! — щедро пересипає вона свої слова каустичною содою, випростовуючи в лікті ув'язнену руку. — Навіть зраджуючи дружину шість місяців після шлюбу, треба вміти витримувати пристойну форму: поцілунки, обійми, гарні слова, запевнення в коханні — все для витримування форми!..

На цей раз грім не вдаряє в слова обвинувачення — вдаряє в Івана.

— Ти! — ціпеніє він і навіть зупиняється. — Що ти плетеш?! Хто зраджує? Кого?

— Ох, ти не знаєш! — жалить його кропив'яною усмішкою Марійка. — Ти навіть і не догадуєшся!... За те я знаю, чому ти бігаєш такий щасливий на свої „овертайми“ по три рази на тиждень!... Звичайно, товариство Кат-

ті тобі далеко приємніше, ніж моє...

— Замовчи! — тупає ногою Іван, але, на лихо, потрапляє у вибоїну хідника, і брудна вода холодним гейзером вистрілює йому аж під парасолою. Марійчина спідничка, вже мокра зверху, стає мокра й зі споду. — Замовчи! Так наче ти не знаєш Кетті! Та ж вона має слабкість — поправляти всім колегам краватки й дивитися на всіх закоханими очима! Але це не перешкоджає їй бути порядною людиною! Вона має нареченого і любить його... Зрештою, ти їй сьогодні вже досить наговорила! Але, щоб підозрівати... Щоб підозрівати... Ні, ходімо до вуйка Павла!..

Хапає її руку ще рішучіше і тягне далі за собою. А на душі так невимовно боляче!.. Кетті!.. Він і Кетті!.. Все тому, що побачила в коридорі, як та (Іван додає до Кетті вжитого Марійкою епітету, але зараз же соромливо викреслює його з пам'яті)... Як Кетті поправляла йому краватку!.. Чи може бути більше безглуздя, більша образа?! Підозрівати, що він романсує з Кетті! А він, дурний, вже два місяці „овертаймить“ для того, щоби купити їй, Марійці, на уродини оту браслетку з аквамаринами. Марійка сумно зідхає, бо не бачить її на вітрині, й навіть не підозріває, що браслетка вже схована для неї. Нічого не казала й не каже, бо знає, що їхній скромний бюджет такого видатку не витримає. Іван також нічого не каже. Хоче, чи, вірніше, хтів їй зробити несподіванку. А вона... Ох, Боже, як вона могла щось таке подумати?!

— Ти можеш лишитися з апартаментом, — каже крізь сціплені зуби. — Я вернуся на старе мешкання, коли воно ще вільне...

— Мене не цікавить ані апартамент, ані те, куди ти повернешся, — в тон йому відповідає Марійка.

Тьопаяють далі під зливним дощем, і в кожного в душі так, як у небі: блискавиці, громи і клубовиська хмар.

Іван усе ж кавалер. Хоч і злий на жінку, хоч і йде починати розводовий процес, — намагається захистити її від неблаганих струмів дощу. Але Марійка тримає руку, затиснену ліктем чоловіка,

наче держак від мітли, нехтуючи шляхетними Івановими заходами. Тому його парасоля не лишень не сповняє свого призначення, а навпаки, відіграє ролю ринви. Вода, обтікаючи по опуклій поверхні шовку, летиться на жінку каскадами, збігає вздовж правого боку і прозорими френзлями волочиться по мокрому асфальті.

Йдуть й обидвоє думають свої понурі думи.

„Можє й не треба було робити сцени, — розмірковує Марійка. — Можє та... Фе, як це я справді могла вжити такого простацького слова;.. Можє та підстрелена Кетті й справді не мала нічого злого в думках, коли поправляла йому краватку. Можє мені лишень видалося, що Іван хоче її обняти?.. Але, в такому випадку, де ті гроші, що він заробив за понадгодни? І чому він був такий веселий, коли на ті понадгодини виходив з дому? Чому так радісно погодився на розвід, наче б лишень того й чекав? Навіть апартамент мені віддає, щоб лишень мене спекатися“.

Марійка пригадує собі вишивані фіранки, серветки, рушники й подушки на каналі. Скільки любови й труду вона вложила в них, мрюючи про своє кубелечко! Не вишивала — писала голкою барвисту поему майбутнього щастя. Й от раптом усе скінчилося: „Можєш лишитися з апартаментом!“ Мрії вмерли, а поему викинено в кіш на сміття. І що тепер? Вертатися знову до батьків? Марійка їх дуже любить, але все одно буде нещасливою. Її життя зломане...

Погасли блискавиці в душі, замовкли громи, лишень важкі клубовиська хмар починають виладувати свій тягар гарячими струменями.

Але Іван того не бачить, бо не дивиться на жінку. Він думає свої думки:

„Звичайно, їй — що? Вернеться до батьківського дому і житиме, як раніше. Не цікавить її більше апартамент, ані те, що буде зі мною. Певне! Вона має родину. Але я не маю нікого. Вона для мене була всім: дружиною, батьками, сестрами й братами“.

Й Іванові стає жаль самого себе, жаль апартаменту, в який він вклав, крім грошей, ще й полови-

ну свого серця. Хотів, щоб все було якнайкраще, якнайбільше їй до вподоби. Та їй байдуже. Вона, коли подумати добре, напевне його ніколи й не любила. Бо що він таке? От, собі звичайний урядовець! А Марійка могла зробити ліпшу партію. Можє вже й має кого на прикметі? Можє та сьогоднішня сцена була лишень давно очікуваною причіпкою? Бо ніби чому почала заходити до нього по роботі? Чотири місяці не заходила, а то раптом почала.

Напевне дощ десь пробив парасолю, бо якісь краплини стікають по Івановому обличчі. Теплі й солоні. Чудний який дощ!..

А втім злива вщухає. Починають виринати на світ Божий стіни будинків, авта й люди.

Та подружжя не помічає нічого. Йдуть обидвоє, наче сновиди, мокрі, розчавлені жалем, нещасні... Непотрібна вже парасоля й далі пливе над ними, викликаючи зацікавлені погляди перехожих.

Ще один закрут, ще один перехід вулицею — і вони перед будинком з мідною таблицею, яка повідомляє всіх покривджених, що тут живе ворожбит, який вміє зарадити кожне лихо: розводи, драчки за спадщину, несправедливі податки й такі всякі інші речі.

Мовчки входять на ганок, й Іван спускає парасолю. І саме тоді, буцнувши головою у розсмікані на клаті хмари, на небо видирається сонце. Літне, яскраве, гаряче. Блискає сліпучим оком на світ і регоче. Його появу шпарко вітають золотими сплесками тисячі долонь. Плещуть ураз пояснілі стіни будинків, плещуть зелені листя дерев, плещуть підпалені калюжі і навіть мокрі хідники під ногами перехожих.

Подружжя стрічається очима, і в тих очах, як у шойно вимитих дощем вікнах, звернених до сонця, спалахує чистий і ясний вогонь. Обоїм стає ніяково й радісно водночас.

Іван підносить руку, але, замість натиснути гудзик дзвінка, вмить натискає Марійці ніс.

— Ух, ти, мацапура! — вигукує енергійно й хапає дружину в обійми.

— А ти... а ти... — хоче віддячитися Марійка, але не знаходить (Докінчення на ст. 35)

У Галини Мазепи

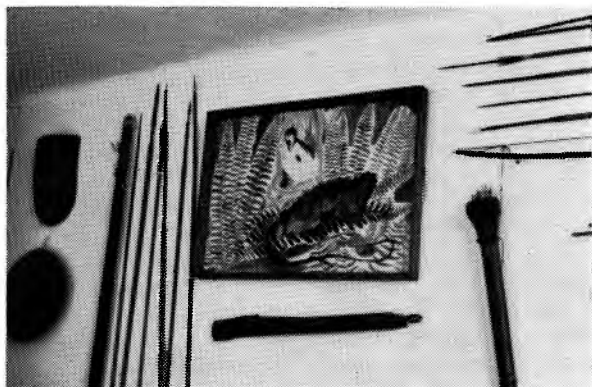
(Репортаж)

Слово Венесуеля автоматично на-в'язує мені на думку два факти: найвищий у світі водопад Ендже-ля, та місце замешкання україн-ської малярки — Галини Мазепи.

І не диво. Ось припадком їде-мо над побережжям Карібейсько-го моря через містечко Макуто (по другій стороні гори від Кара-кас) — і на передній стіні одно-го двоповерхового будинку ба-чимо величезну мозаїку: дві ко-льоритні русалки, немов готові скакати в море. Ми не сподіва-лись такої оригінальної мозаїки бачити на чийсь приватній хаті — але без надуми твердимо: ні-хто в світі не міг їх створити, тільки Галина Мазепа. Ми не по-

Галина Мазепа у своєму помешканні в Каракасі
Painter Halina Mazepa in her home in Caracas, Venezuela

Коляж Галини Мазепи
Collage by Halina Mazepa

милились. Це твір нашої мисткині для її приятелів.

Вибираємось відвідати саму Га-лину Мазепу в столиці Венесуе-лі — в Каракасі. Крутими доро-гами та гострими закрутами мчить наша таксівка в пошукуванні но-вої мешкальної ділянки „Льос Кампітос“. Дороги ведуть зигза-гами по горі. Шукаємо вілли пан-ства Ковалів — „Орлик“ (у Ве-несуелі є звичай давати офіцій-ну, зареєстровану назву кожному домові). „Високо мов орли ми живемо“ — каже пані Мазепа-Коваль. За великою брамою і ви-соким муром, серед високих пальм і безчисленних кущів та квітів

зустрічає нас усмінене привітне обличчя пані Коваль.

Входимо в надзвичайно оригі-нально збудовану одноповерхову віллу, яку запланував і над бу-довою якої наглядав старший син панства Ковалів. Будинок цей за-садничо немов прикріплений до стіни гори, і його частини по-степенно знижуються із схилом гори. Наприклад, від їдальні, яку внутрі хати окружує маленький штучний струмочок (дно його ви-ложено взористими кахлями) є кілька сходів вниз до працівні-ательє. Ще дещо нижче є окре-ме помешкання молодих Ковалів (у них м. і. оригінальна, стилізо-вана українська піч сповняє ро-лю модерного ватрана). Унутрі

Куток у помешканні Галини Мазепи з її картинами
Halina Mazepa's paintings in her home

На актуальні теми

М. А. Кейван

Жінка-мистець і подружжя

У „Нашому Житті“ за листопад-грудень 1971 читаємо, що у 1938 р. львівський жіночий журнал „Нова Хата“ перевів між жінками-мистцями анкету на тему, чи можна погодити творчу працю з родинними обов'язками. У тому ж числі надрукована відповідь пок. письменниці О. Цегельської під наголовком-питанням: „Жінка-дружина чи жінка-мистець?“

Питання так само актуальне сьогодні, як було у 1938 р. Можливо, що сьогодні воно ще важніше, бо заторкує більше число жінок. Це факт, що у наш час жінок-мистців куди більше, ніж було їх між двома війнами, або давніше. Не входячи у причини цього цікавого явища треба ствердити, що більшість їх є одружені. Теж багато дівчат студіюють мистецтво і є кандидатками до

подружжя з усіма його проблемами для жінки-мистця.

Ці проблеми можна найкраще спречизувати двома питаннями: 1. Чи подружжя насправді є перешкодою у творчій праці жінки? 2. Який тип чоловіка найкраще відповідає жінці-мистцеві?

На перше питання так і хочеться відповісти без надуми — очевидно, що подружжя, зокрема з дітьми, є перешкодою. Родинне життя ставить до жінки великі вимоги, абсорбує її час, енергію та думки. Лише жінка без цих обов'язків може цілковито зосередитися на творчій праці. Та по хвилині надуми приходить рефлексія — чи справді воно так? Та ж самотня жінка мусить працювати на хліб, що теж забирає час і виснажує сили. До того не слід забувати, що самотнє життя далеко не всім жінкам відповідає. Багато талановитих, навіть ге-

хати засадничо пов'язані два підходи: сучасний архітектурний стиль (напр., з кольосальними майже трикутними вікнами) та приміненням українського мистецтва. На стінах олійні картини, незабутні ікони, небачені нами тут кахлі Галини Мазепи, або ціла височезна стіна покрита численними розмальованими кольоритними тарілками... Дальше великі рисунки брунатною краскою, потім цікавий коляж із листочків папороті, рисунок ігуани та переляканої індійки... В бібліотеці д-ра Коваля (професора інженерії в Каракасі) бачимо життерадісні олійні картини з голівками дівчаток. У других кімнатах відкриваємо ще одну сторону мистецької творчості пані Мазепи-Коваль: серію прекрасних олійних картин із таємничою мітологічною тематикою з венесуельського фолкльору.

Між іншим довідуємося, що Галина Мазепа є одною із рідкісних спеціалістів венесуельського

фолкльору. Її найбільшим замишуванням є ілюстрування дитячих книжок. Вже понад 20 років вона є заангажована у Міністерстві Освіти Венесуелі для ілюстрування дитячих книжок та репрезентативного шкільного журналу „Трикольор“. Оліями наша мисткиня малює у вільний час; тема-образ у неї народжується підсвідомо і поволі розвивається — тоді її пізніше виконує пані Мазепа.

У Венесуелі Галина Мазепа здобула собі признання і почесне місце. Уже навіть понад 20 років тому їй влаштовано спеціальну виставку в державному музеї. Пізніше вона одержала державну медаль за одну свою ікону Покрови-Богоматері. Тепер пані Мазепа дальше працює над дитячими ілюстраціями та підготовкою своєї окремої виставки. Ікони, кахлі, мозаїка, мальовані тарілки, олії, коляжі — це чарівний світ Галини Мазепи серед екзотичної країни контрастів — Венесуелі.

ніяльних жінок, мають таке ж бажання родинного життя, з материнством включно, як і їх нетворчі посестри. Заспокоєння цих бажань дає їм задоволення, разом із тим наснагу до праці. А до питання часу треба сказати, що живемо у світі, де дуже багато одружених жінок працює зарірково, навіть не потребуючи заробляти на хліб. Коли ж можна погодити професійну чи зарірково-ву працю з родинними обов'язками, то це саме можна сказати про творчу. Велику роль грає тут вміння зорганізувати собі час, поділити його так, щоб на все вистачило. Не всім це вдається, але є й такі, що поза родинними обов'язками не лиш працюють зарірково, але ще й пишуть чи малюють. Це окрема здібність, що не має відношення до таланту.

Ото ж теоретично подружжя не повинно бути перешкодою у творчій праці жінки. На жаль, теорія не завжди збігається з життєвою дійсністю, а вирішальним є тут, мабуть, друге питання: який тип чоловіка найкраще підходить жінці-мистцеві?

У тих часах, коли жінка частіше бувала музою, ніж творцем, від неї вимагали, щоб була терпеливою, вирозумілою та щоб піддержувала чоловіка на дусі при (частих у мистецтві) невдачах. Мала вона бути теж першим критиком та дорадником його праці, а це вимагало знання або хоч інтуїтивного відчуття мистецтва. Крім цього романтичного аспекту роля музи мала і зовсім прозаїчний — перебрати на себе львину частину домашніх обов'язків, щоб чоловік мав час на мистецьку творчість.

Коли ж у подружжі мистцем є жінка, то роля музи залишається чоловікові (хоч як важко уявити собі вусату музу!) і є побажаним, щоб він мав вище вичислені прикмети. Цим вияснюється факт, що жінки-мистці нерозвходять заміж за чоловіків, про яких (поза очі) питають: і що вона в ньому побачила? А вона побачила згадані прикмети, чи частину їх, зокрема — зрозуміння і вирозуміння. І нерозвходять чоловік із доброю вдачею більше відповідає жінці-мистцеві, ніж, напр., другий мистець. Навіть кажуть, що подружжя між

двома мистцями рідко буває щасливе — хоч і від цього є винятки. Не треба забувати, що у подружній гармонії куди більшу роль відіграє характер ніж талант — і що характер і талант це дві різні незалежні від себе речі. Великий талант не мусить йти в парі з гарним характером, хоч існує тенденція приписувати великим людям шляхетні характери (зокрема по смерті). Теж не всі мистці мають прикмети, що їх загальноно мистцям приписують, напр., схильність до богемічного способу життя. Не всі вони химерні, непрактичні та не знають ціни грошам. Є практичні і проворні, є щирі і доброзичливі, але є і заздрисні на чужі успіхи. Всі мистці (як чоловіки, так і жінки) до якоїсь міри егоцентрики, бо їх думки зосереджені на проблемах власної творчості. Можливо, що якраз той егоцентризм стає проблемою у подружжі двох мистців.

Все ж, на мою думку, не подружжя є головним вбивцею жіночих талантів. Скоріше є ним завелика амбіція деяких пань, що хочуть виявлятися у всіх напрямках і не можуть зосередитися на одному. Зарібкова праця (не завжди конечна), як і суспільна — теж відтягають жінок від творчості. Зрештою змарнованих талантів на світі ніколи не бракувало. Не один змарнувався навіть у сприятливих обставинах, в той час коли інші виявлялися у скрайне несприятливих. Можна б подумати, що крім таланту існує ще якийсь чинник, який діє так, як каталізатор у хемічних реакціях. Чи цей чинник (якщо він існує) зв'язаний з величиною таланту чи з вдачею мистця — годі сказати, але він не у зовнішніх обставинах.

Це теж таланти, які скоро вичерпуються. Заблиснуть, навіть дуже яскраво, у молодості, збудять великі надії, потім зникають безслідно. Скільки ж так званих „вундеркіндів“ не виправдало надій, зв'язаних із їх майбутніми досягненнями. А може забракло каталізатора?

Очевидно, що всі ці думки відносяться до еміграційних умовин. В Україні маса талантів марнується через зовсім інші причини — там про це дбають. Згадаймо хоча б талановиту малярку Аллу Горську. І не одна вона!

Із листів до Редакції

Наші намагання навчати української мови дітей, що не володіють нею — зустрілися з прикладом з іншого нашого поселення. Наша співробітниця Галя Мазуренко, що провадить таку класу в школі українознавства в Лондоні, Англія, описала в листі свою методику.

Ред.

НОВОЮ МЕТОДОЮ

Як ми вчилися? По перше, ми так поставили парти, щоб із них постав великий стіл, а при ньому вчитель займав би найменше місце. Це була творча класа. Діти оповідали з моєю допомогою свої пригоди, ілюстрували їх і робили щомісячні виставки своїх малюнків. План праці ми уклали разом і виконували його так, щоб сильніші допомагали слабшим. Вік дітей був „фантастично“ різний — 7—8—12 років — але це не перешкоджало. Малі підтягалися, а великі пи-

діти ілюстрували рядок, я швидко проходила вірш із кожною дитиною індивідуально.

Потім читався далі новий рядок і писалися вже не ілюстрації, а лінії для нот. По цих лініях бігали, стрибали і падали емальовані діти, відповідно до тексту.

На кінці читали весь вірш, драматизуючи його рухами.

Коли скінчили вірша, то почали рахувати стільці, вікна і т. д. Коли слова вже стали дітям відомі, то я намалювала на таблиці кімнату і задала дітям написати історію „Моя кімната“. Вони мали описати, хто ще з ними в кімнаті живе та зілюструвати це.

Потім ми переспівали пісню на одній ноті з минулого разу „Котику-братіку“, текст із видання „Укр. Нар. Мелодії“. Цей текст ми опрацювали й ілюстрували минулого разу.

Цією методою я змагаю до того, щоб діти при допомозі ілюстрації засвоїли і закріпили собі різні поняття. Також хочу, щоб діти сприймали ноти, як щось живе і розуміли їх степенування.

Так підходити до навчання вчили мене в Педагогічному Інституті ім. М. Драгоманова в Празі. Згадую його з теплим почуттям, особливо лекції Софії Федорівни Русової.

Галя Мазуренко

Один із рисунків, уміщений у виданні „Киця“

In studying the Ukrainian language children use drawings

шались з того, що вони великі й можуть допомагати.

З тієї нашої співпраці вийшла книжечка „Киця“, зложена з кращих ілюстрацій того року й тієї класи. Ми видали цей твір на спомин того, як працювали разом. У цьому році діти розійшлися по різних класах нашої школи, щоб нормально, разом з усіми „гризти корінь науки“.

Тепер у мене друга класа і я дотримуюсь приблизно тих самих засад. Мені тепер легше, бо діти одного віку й їх небагато.

Наприклад, що ми робили цієї сучоти? В мене була книжка В. Щербака „Волошки“. Ну, я взяла вірша „Раз, два, три, чотири...“. Ми його прочитали, плескаючи в такт руками. Після кожного рядка я зупинялась і ми робили до нього ілюстрації. Поки

ДО БІОГРАФІЧНОГО СЛОВНИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

Я прочитав у ч. 3 Вашого журналу про Ваш намір видати такий словник англ. мовою. Ви були ласкаві прислати мені запрошення співпрацювати з Ред. Колегією і я обіцяв співпрацю. У мене є кілька біографій, бо по давній звичці журналіста збираю різні матеріали. Незабаром виконаю й перешлю Вам біографію письменниці Зої Когут з Австралії, а також піаністки Наталії Ляхович-Климкевич із Маямі, Флоріда. Інші біографії опрацюю пізніше.

Іван Дурбак, Трой, Н. Й.

Будемо Вам вдячні за надіслання матеріалів до Біографічного Словника. Головою Ред. Колегії є п-ні Люба Волинець, культ.-освітня референтка Гол. Управи СУА і туди прошу цей матеріал спрямувати. Ред. Колегія збирає матеріали про всіх видатних українських жінок, щоб створити

На виховні теми

Редагує Вих. Комісія СУА

Батьки мусять відповідати

У липні 1970 р. довелось мені провести відпустку біля моря в Бельгії. В цей час існує там ціле літнє приморське селище з брезентових палаток. Три тижні, або й довше, живуть тут цілі родини.

Звичайно — місцевість тут чудова. За кількисот метрів від оселі — море, якому немає ні кінця, ні краю. Тільки спереду нього рівнинні й горбуваті піски та людей, немов комашні. Але я хотів написати про цей відпочинок і про саме море не з уваги на безмежну красу, яка тут існує, а з уваги на те, скільки ця морська краса несе небезпек для людей і то через їх самих, через їхню легковажність, байдужність і, просто, безвідповідальність.

За час мого короткого перебування біля моря я занотував кілька випадків смерті дітей у морі. Це мене до болю вразило. Батьки їдуть на відпустку, розважуватись та відпочити із своїми дітьми на цих чудових та приморських просторах, а повертаються з відпустки додому без сина чи без доньки.

Як це сталося? Ось одного разу пішов я до моря. На піску біля нього звивається багато молоді, дітей. Я спочатку не міг ані уявити, ані з'ясувати, як біля такої водної морської примари можуть бродити самі діти, без батьків чи родичів. Аж ось бачу — двоє маленьких дітей бігають біля морських хвиль по піску й гукають мами й тата. Вони, цілком розгублені й стривожені шукають своїх батьків, яких біля моря, видно, нема. Я довго стежив за тими симпатичними розтривоженими дитлашками і йшов за ними аж туди, де

центр такого інформаційного матеріалу. Однак Біографічний Словник охопить тільки тих з-поміж них, що вже не живуть. В оцінці тих, що вже відійшли, існує відповідна перспектива і можливість збирання матеріалів. Отже просимо мати це на увазі у Вашій співпраці. Ред.

знайшлися люди, котрі їх підібрали й повели від моря.

Мої думки були тим більш тривожні, що я вже перед тим занотував кілька смертних випадків. І мені пригадалося, скільки українських дітей гине у відпустковий час через байдужність батьків. Тому в мене й народжується клич: батьки мусять відповідати!

П. Кізко

Розмова з мамою

ПРАЦЯ НАД МОВОЮ ДИТИНИ

Дорога Мушко!

У мене вправді немає вже своїх малих дітей, але є невеликі внуки, тому вважаю, що можу зайняти голос у питанні виховання дітей у теперішньому оточенні. Не підлягає найменшому сумнівові, що добре знання української мови, якщо не запевнює, то у великій мірі сприяє розвитку свідомості національної приналежності одиниці. Дитина найлегше сприймає мову свого оточення. Чим приємніше те оточення, тим більша любов до його мови. Тут саме ми, дідуся, можемо відіграти величезну роль. Наші внуки радо з нами бавляться, радо слухають наших казок. Навіть, якщо б ми користувалися американськими квижечками, пояснюючи образки по-українськи, діти це радо сприймуть. А ми в цей спосіб можемо поширити не лише дитячий світогляд, але й їхню мову. Я вповні свідомий, що бать-

ки, за щоденними справами не все мають можливість працювати над мовою дитини й часто мусять вдоволитися тільки повседневними словами та зворотами. Це самозрозуміле і це творить підставу мови. Однак, наскільки краще, якщо дитина засвоїть собі нюанси, чи відтіні значення українських слів. Наскільки милозвучною буде ця мова їм виглядати! Наскільки більше насолоди відчують вони — читаючи українську літературу. Це не мрія, а реальна можливість, яку мені, при Божій допомозі, вдається здійснювати із своєю внучкою.

Дідуньо

Дякую не лише за Ваш лист, але головно за Вашу працю над мовою Вашої внучки. Це велике поле до праці, але я порадила б також батькам попрацювати у ньому, головно під час літа, коли й у Вас є більше вільного часу і маєте більше можливості переживати спільно з дітьми приємні хвилини літнього відпочинку.

Мушка

НОВІ КНИЖКИ

Щиро вітаємо листки до малювання „А вже весна, а вже красна“ нове видання вирібні „Освіта“. В дуже ще короткому часі свого існування „Освіта“ вже четвертим виданням обдаровує наших діточок, допомагаючи матері у виховній праці: Українська хата — Гагілки — Українська Азбука — а тепер Листки до малювання. Це хоч ще маленька, але рідна збірка посібників для вжитку в наших Світличках, як також і українських родин. Дуже приємно, що вплетено в це видання „Котику, котику, де ти бував“ Іванни Савицької. Діти дуже люблять рисувати підспівуючи собі „під носом“. Маємо вже це награне на платівці а тепер на листках до малювання представлено рисунком. Дитина може слухаючи пісеньки, розмальовувати слухане. Це збагачує не тільки уяву, уприємнює „малювання“, та рівночасно дитина неначе вивчає, слухово те, що уявляє собі. Дуже гарна ідея! Бажаємо великих успіхів „Освіті“! Учителям наших Світличок поручаємо новий посібник, а матерів просимо купувати видання „Освіти“ — в цей спосіб учимо дитину рідного, та допомагаємо рости новій, рідній установі.

Олена Климишин

Замість інтерв'ю

УМІ напередодні свого 20-ліття

Український Музичний Інститут, переємник традицій Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, постав у ЗСА в 1952 р., так отже восени буде обходити своє 20-ліття. У короткій розмові із теперішнім президентом Інституту, п-ні Меланією Байловою хочемо дізнатися чогось більше про цю живу інституцію.

Спершу існувала в Нью Йорку Музична Секція при Літературно-Мистецькому Клубі. Ініціатором створення Музичного Інституту у США був сл. п. проф. Роман Савицький. У теперішню пору Інститут гуртує 57 учителів гри на різних інструментах у 12-ох філіях, розкинутих по різних місцевостях ЗСА, де тільки існує

скупчення українців та де є фахові учительські сили й охоча до науки дітвора і молодь.

На закінчення шкільного року відбуваються концерти й пописи, чи то визначних учнів, чи то учнів окремих професорів, чи просто збірні концерти. У Нью Йорку відбулися уже два збірні концерти визначних учнів та намічені пописи на закінчення шкільного року в днях 22—23 червня. Відбулися теж індивідуальні концерти: 23. квітня „Концерт Української Музики“ у виконанні 15-літньої Ірини Пелех, а 3. червня „Дипломовий концерт“ 16-літньої Лариси Крупи. Містимо дописи про виступи цих двох визначних молоденьких студенток-піаністок.

* * *

Євгенія Чапельська

ІРИНА ПЕЛЕХ

Концерт української фортепіанової музики

Вийнятковий концерт відбувся з рамени Українського Музичного Інституту в Нью Йорку дня 23 квітня 1972 року. Вийнятковим був він тому, що виконавцем був не зрілий професіоналіст, а 15-літня визначна студентка УМІнституту, Ірина Пелех. Вона, дитина еміграції, яка хоч росла серед чужих добрих, але й якоже злих впливів, зрозуміла підказану їй ідею, прислужитися своїм талантом і трудом Батьківщині, якої вона ніколи не бачила. Вийнятковим і дорогим для нас тому, що цього вечора виконала вона 24 твори — сімнадцяти українських композиторів. Почала вона свій концерт сонатою Бортнянського, а далі після 2-гої Рапсодії Лисенка дала перегляд музики нашого часу у творах: Ревуцького, Косенка, Степового, Барвінського, Нестора Нижанківського, Людкевича, Колесси, Кос-Анатольського, Рудницького, Фоменка, Грудина, Соневицького та жінки-композитора Богдани Фільц. Ці твори різного стилю, змісту й характеру, мінливі настроями, дали можливість Ірці виказати багатство її душі, вміння включати себе у задум та ідею даного композитора. Дуже цікаво ді-

брані мініатюри, тобто в'язанка народних пісень у мистецьких обробках наших композиторів, дали живу картину України в її колядці, щедрівці, веснянці, в чарівній ночі Івана Купала, у риданні козацької думи, дзвінкім реготі жартівливих народних пісень.

Довгі роки важкої, послідовної праці, поруч із щоденними заняттями у середній школі, крім суботньої школи українознавства та праці в Пласті, довели до вивчення трудних творів із всесвітньої та української музичної літератури.

Задум та ініціатива цього концерту зродились у проф. Галі Клим, довголітньої вчительки І. Пелех. Досі має ця віддана вчителька УМІнституту занотованих 6 самостійних речиталів своїх найкращих учнів та тематичні вечори різних композиторів із реферами про них, а теж „Вечір української поезії та музики“ у виконанні молоді УМІ, Пласту й Курсів Українознавства.

Концерт, про який мова, був вислідом поєднання педагогічного таланту й ентузіазму вчительки з талантом молодої піаністки. Викликав він зацікавлення та признання своєї й чужинецької публіки. Частинно був він переданий на хвилях радіовисильні „Голос Америки“ на Україну. Постав теж гідний піддержки задум повторити концерт на теренах каледжів.

П-на Ірина Пелех

Miss Irene Pelech, student of Ukrainian Music Institute, had her piano recital in New York City in April 1972

Наша молодь залюбки й з ентузіазмом пропагує наші народні пісні, танці й ношу. Конечним є, щоб ця молодь, а теж чужинецька, пізнала, познайомилася і вміла оцінити нашу класичну музику, бо тільки високоякісні твори можуть добути для неї належне місце в мистецькому світі.

**

Надя Левицька

ЛАРИСА КРУПА

Дипломовий концерт

Дипломовий концерт Лариси Крупи, абсолювентки Українського Музичного Інституту, класи Дарії Каранович, відбувся 3 червня 1972 року, в залі Українського Інституту Америки. Концерт викликав чимале зацікавлення, як в українських, так і американських музичних колах.

Добре продумана програма концерту, включно з модерним Прокоф'євом, визначалася змістовністю та складністю. Молодий мистець цю програму добре опанував, виблискуючи своєю великою, як на свій вік, технікою і чудовою музичною пам'яттю. Кожна точка програми вказувала на талант, музичне чуття і працьовитість молодої піаністки.

У творі „Хроматична фантазія і фуга“ виконання поліфонії Баха харак-

П-на Лариса Крупа

Miss Laryssa Krupa, student of Ukrainian Music Institute in New York City had her piano recital in June 1972

теризували витонченість і глибина. Чисто й прозоро звучала соната Бетговена. У варіаціях Лариса відчула й виразно підкреслила контрасти мінливих настроїв Бетговена. Скерцо було відігране насправду весело-жартівливо. З глибоким сумом відіграла вона похоронний марш сонати, яким передала вона публиці свої переживання після трагічної смерті свого попереднього вчителя піаніста Любомира Горницького. Фінале було знамените. Ноктюрн Шопена звучав поетично й співучо, а його польонез маестатично й живо. В рапсодії Лисенка чули ми бандуру й народній спів із танцювальними й ліричними та героїчними настроями народніх дум. Цю довгу й трудну річ заграла піаністка з фантазією і свободою. З душею „відспівала“ Лариса Крупа „Романцу“ Шумана і зразу перенеслася в модерний світ Прокоф'єва з його своєрідним ритмом і делікатними „глісандо“. Піднесено, з пориваючою емоцією звучала патетична легенда Ліста „Св. Франціск“.

Українським наддатком — поемою-легендою Косенка — закінчився цей незвичайно цікавий вечір молоденької талановитої піаністки.

Лариса Крупа вчиться гри на фортепіані від маленької. Була вона ученицею проф. А. Рудницького, а потім довгий час училася в проф. Любомира Горницького, якого несподівану смерть болучо відчула, та якому, як сама каже, дуже багато завдячує. Після смерті проф. Горницького Лариса

Наші градуантки

Маємо відомості про градуанток, що закінчили студії в 1971 р., але нас спізнено про те повідомили. Та все ще час привітати їх із тим успіхом!

Христина Баб'юк, студії мовознавства й літератури слов'янських народів у Фордгемському університеті на Бронксі із ступнем МА. Перед тим отримала ступінь ВА в Альфредському університеті. Працює в організації Америкен Філд Сервіс Інтернешенел Скалершип, яка проводить обмін студентами. Тепер змагає до того, щоб одержати докторат у Гарвардському університеті в ділянці літератури слов'янських народів.

Христина Гунчак, студії журналістики в університеті Міннесоти із ступнем ВА.

Оксана Станиславів, студії соціології в тому ж університеті із ступнем ВА.

Романа Лесів, студії педагогії у Вейн університеті в Дітройті із ступнем ВА. Перед тим закінчила Школу Українознавства іспитом зрілості. Тепер учительоє в школі Іст-Пойнт у Сейнт Клер.

Христина Зореслава Білинська, студії російської і німецької мов у стейтовому університеті в Куцтавні, Па. Користувалась стипендією впродовж 4-ох років. Улітку 1969 р. їздила як стипендистка до Німеччини, щоб удосконалитись у розговірній мові. Тепер працює асистенткою в Іллинойському університеті в Урбана-Шампейн.

Ілейна Тереса Іванів, студії історії мистецтва в стейтовому університеті Огайо в Колумбусі із ступнем ВА.

стала ученицею, відомої нашій громаді із своїх концертних виступів, проф. Дарії Каранович, яка вчить її майже три роки. Спільне зусилля видатного педагога й талановитої та працюючої учениці увінчалось успішним концертом. Милим жестом Лариси була заява, що квіти, які одержала, зложить частинно на гробі свого бувшого професора, а другу китицю віддала зворушеній учительці п-ні Д. Каранович.

Лариса Крупа не тільки вчиться гри на фортепіані. Вона є теж активною пластункою й займається спортом. На пластовому Святи Весни, саме тиждень перед концертом, брала участь у спортивних змаганнях і здобула три медалі за перші місця у змаганнях.

Працює, як асистентка в тому ж університеті. Улітку 1971 р. відбула гуртову подорож для мистецьких студій, що її спонзував Саскачеванський університет у Канаді. Плянєє досягнути магістерію.

Ольга Марія Марушак, студії журналістики в Маркет університеті у Висканзин із ступнем ВА. Працює в газеті „Петерсон Нюз“. У часі студій була редакторкою студентської газети. Налажала до 38 куреня Пласту й була учасницею таборів в Іст Четгемі, Бобрівці і Союзівці.

Варвара Надія Вочок, студії педагогії у Фремінгемському стейтовому каледжі у Фремінгемі, Масс. Є членом Каппа Дельта Пі й Укр. Студ. Громади в Бостоні, була на деканській листі. Працює як учителька початкової школи в Тускалуза, Алабама.

Христина Анастасія Козак, студії біології в Імануїл Каледжі в Бостоні, Масс., із ступнем ВА. Закінчила „магна кум ляуде“. Є членом Каппа Гамма Пі й Почесного Т-ва членок каледжів. Отримала декілька стипендій до вибору в дальших студіях. Плянєє змагати до докторату в Єйлському університеті.

Ірина Анна Столяр, студії біології в Темпл університеті у Філядельфії із ступнем BS. Користувалась стипендією. Весною 1971 р. взяла участь у науковій конференції біологів у Бофало, де подала вислід своїх дослідів із ділянки мікробіології. Розпочала студії медицини в Медичному каледжі Джеферсона у Філядельфії.

Дзвінка Ленець, студії англійської і російської літератури у Марсіт Каледжі в Пукіпсі із ступнем ВА. Дочка голови 89 Відділу СУА Оксани Ленець із Кергонксону, Н. Й.

НАШІ ДІТИ І ВНУКИ

З дитячих уст походять найбільш приємні дотепи. Тим більше, що висловлені широ і з переконанням. Спробуємо подавати їх! А й будемо вдячні за надсилання таких, що могли б повиявитися в нашому журналі.

Ред.

❄️
**Синок: Мамо, звідки я взявся?
Мама: Ти народився, синочку.
Синок: А я собі того не пригадую.**

❄️
Синок: Тату, пошкрябай мене між лопатками.

**Тато: Сам себе пошкрябай!
Синок: Коли мене там немає...**

УКРАЇНКИ НА КОНВЕНЦІЇ ГЕН. ФЕДЕРАЦІЇ

У днях 5—9 червня 1972 р. у Денвері, Колорадо, відбулася 81 Конвенція Ген. Федерації Жіночих Клубів, могутнього об'єднання, що гуртує 11 мільйонів членів. Темою її було — „Зорганізована жінка і її роля“. Звідомлення з праці було імпозантне й виказувало безліч осягів.

Дня 8 червня представляли делегаток об'єднаних товариств, а між ними п-ні Марію Душник, референтку зв'язків Гол. Управи США і п-ні Марію Квітковську, голову Укр. Золотого Хреста. Дня 10 червня відбувся полуденок для Міжнародних Клубів, в якому обидві пані взяли участь і теж були представлені.

Під час обговорення резолюцій п-ні Марія Душник підтримала внесок Управи проти комуністичної агресії, що скріпилася в наслідок допущення Китаю до ОН. Вона вказала на посилений наступ комуністів, що проявився у формі арештів і переслідувань в Україні і Прибалтиці. З її ініціативи делегатки 8 країн здали інформацію, що її зложили в президії Конвенції і роздавали видатним гостям. Такий листок разом із летючкою про арештованих в Україні п-ні Душник вручила амбасадорові Бушові, який був промовцем на Конвенції. Він подякував їй за те відручним письмом.

Головою Ген. Федерації вибрано п-ні Керміт В. Гоган із Міннеаполісу. Темою її каденції (2 роки) буде — „змагати до цілей, що принесуть нам справедливість“. Найбільший натиск буде на життя і розвиток родини, отже в рр. 1972-74 передбачені численні семінари, форуми й панелі в тому напрямку.

Союз Українок Америки є членом Ген. Федерації від 1949 р., а наші Окружні Ради в Дітройті й Філядельфії є членами дотичних міських Федерацій. Окр. Рада США в Ньюарку стала в 1970 р. членом стейтрової Федерації.

Новинки з Централі

Дня 19. травня 1972 відбулось у Нью Йорку засідання Екзекутиви США. У ньому взяли участь усі її члени за винятком пп. Марії Одежинської секретарки і Ірини Качанівської, які були перешкожені. У засіданні взяла участь також п-ні Уляна Любич, нова редакторка Н. Ж. На поряд-

ку дня була програма Річних Зборів Гол. Управи та й окрім інших справ — також підготова Конгресу СФУЖО.

У днях 3 і 4 червня 1972 р. відбулась у Філядельфії контроля книговодства Централі, яка попереджує звичайно Річні Збори Гол. Управи. З тією метою прибули члени Контр. Комісії пп. Ірина Мамчин і Надія Попель і в привності п-і О. Муссаковської, фін. референтки і І. Качанівської, касієрки перевірили книговодство. Голова Контр. Комісії п-ні Стефанія Пушкар була відсутня, бо перебуває тепер у Римі.

У днях 24 і 25 червня відбулись у Філядельфії Річні Збори Гол. Управи США. У програмі на рад першого дня було звідомлення голови Лідії Бурачинської, аналіза фінансових звітів Відділів фін. референтки Ольги Муссаковської, доповіді містоголов Осипи Грабовенської на тему „Фінансова перебудова США“ й Іванни Рожановської на тему „Наші завдання й перспективи“. Прибули всі члени Гол. Управи за винятком п-ні Марії Крамарчук, голови Окр. Ради Півн. Нью Йорку, яка нездужає.

Наші ювілятки

50 РОКІВ ПРАЦІ НА НАРОДНІЙ НИВІ

По приїзді до Дітройту в 1949 році ми з дочкою вписалися до рухливого 26 Відділу США ім. Ольги Басараб. Їх праця мені подобалася. Хоч була відмінною від праці на рідних землях, то для мене була ліком на мою тугу за Батьківщиною.

У Відділі було багато активних членок. Та звернула мою увагу на себе невтомна працівниця, що почала громадську працю в 1921 р. в Т-ві „Січ“. А від створення 26 Відділу США 1932 року була його активною членкою.

Це була відома у Дітройті — Катерина Хом'як. Вроджений організаційний хист та добрий підхід до членства промостили їй дорогу. Найперш займала різні пости у Відділі — секретарки, містоголови й голови. Потім увійшла до Управи Філії США, що попереджувала Окр. Раду. Згодом увійшла до Управи Федерації Американських Українців ст. Мишиген і нале-

П-ні Катерина Хом'як
Mrs. Katherine Chomiak, honorary
President of UNWLA Branch 26 in
Detroit, Mich., celebrated her 50th
anniversary of civic work.

жала до Гол. Ради УККА. На 10-ій Конвенції США в 1953 р. вибрано її містоголовою Гол. Управи.

В руках Катерини Хом'як спочивали всякі імпрези, що їх годі всіх вичислити. Та їх прикметою був завжди гарний успіх. Завдячували це її великій працездатності й доброму підході. Тут пригадую станицю Комітету „Мати й Дитина“, що постала за її ініціативою. Хоч я була 5 років головою станиці, проте завдячую багаті її підтримці.

Катерина Хом'як є доброю бесідницею. Промовляла на вічах і академіях і своїм палким словом заохочувала жінок до дії. Не раз пробувала свого хисту в принагідних віршах і сценках. А до книжки „Українське жіноцтво Дітройту“, що появилася в 1956 році, написала історію 26 Відд. США.

Катерина Хом'як була душею того Відділу. Тому в 1968 р. Відділ дуже слушно обрав її своєю почесною головою. Відбулося святочне прийняття в її честь, яким вона була дуже зворушена, а тепер вшановуємо 50-ліття її громадської праці. Це є багатий життєвий шлях!

Було б непростим не згадати добрим словом пок. її чоловіка Івана, що разом із дружиною працював на народній ниві. А по смерті батька — дочка Мирослава теж віддає сили організаційній справі.

Теодосія Стельмах

Запасовий Фонд Нашого Життя

У попередньому числі повели ми підсумки Різдвяного й Великоднього Дару для нашого журналу. Сума його дала нам 3,259 дол., що й лягла в основу Запасового Фонду Н. Ж.

Своєю пожертвою 500 дол. — 64 Відділ США з Нью Йорку поставив цю кампанію на інші рейки. Членство його зрозуміло, що збірку на Запасовий Фонд треба провести негайно і то на найвищому рівні. Якщо хочемо вдержати і розбудувати наш журнал, то треба справді напружити всі свої сили. Відділ-жертводавець звернувся з закликом до інших Відділів, щоб зголошували подібну пожертву.

Подібний приклад зрозуміння дав 91 Відділ США з Бетлегему. Вплачуючи свою належність за 1972 р. Управа чітко розмежувала свої пожертви на обов'язковий Пресовий і на Запасовий Фонд Н. Ж. Так повинні робити всі Відділи США, що хочуть забезпечити майбутнє свого журналу.

Зложили на Запасовий Фонд у травні й червні 1972 р.:

4 Відділ США	30.00	83 Відділ США	50.00
Софія Серафим, голова		Надія Савчук, голова	
21 Відділ США	15.00	86 Відділ США	50.00
Марія Стефанишин, голова		Софія Темницька, голова	
24 Відділ США	25.00	109 Відділ США	50.00
Ірина Левицька, голова		Анна Демчук, голова	
57 Відділ США	60.00	Гурток Книголюбів	50.00
Ярослава Томич, голова		Ірина Руснак, голова	
64 Відділ США	500.00		
Марія Даниш, голова			

ЕКЗЕКУТИВА США

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Катерини Кушнір із Амстердаму складають 15 дол. на Фонд „Мати й Дитина“

Членки 19 Відділу США
Амстердам, Н. Й.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Марії Дашо, нашої дорогої членки, складаємо 16 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Членки 20 Відділу США
ім. Олени Теліги
у Філядельфії

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. бл. Марії Наорлевич, матері нашої активної членки Надії Зінкевич, складаємо 91 дол. на Фонд П'ятсот

Членки 59 Відділу США
Балтимор, Мд.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу нашого краян бл. п. Володимира Козака складаємо 10 дол. на Фонд Укр. Церкви в Потребі, а родині Покійного висловлюємо щире співчуття

Ольга й Юліян Муссаковські
Ірвінгтон, Н. Дж.

У ПАМ'ЯТЬ бл. п. Марії Скочиліс-Бараник складаю 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

дочка Стефанія Бараник
Дітройт, Миш.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ смерті бл. п. Стефанії Кушлик складаю 10 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

Ірина Чума, Філядельфія

У ПАМ'ЯТЬ бл. п. Михайло Мурашука складаю 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж. і висловлюю родині своє співчуття

Євгенія Леськів, Кенілворт

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу найдорожчих — Емілії з Коссаків Кічоровської і брата д-ра Романа Кічоровського складаю 6 дол. на передплату для бабусі

Марія Татарська, Філядельфія

У ПАМ'ЯТЬ наших дорогих Анни Сиротюк і тети Олени Чапельської складаємо 20 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

Марія й Іван Галії, Вайнленд

У ПАМ'ЯТЬ моєї Мами складаю 50 дол. на Запасовий Фонд Н. Ж., знаючи, що ту ціль вона вважала б милою і важною.

Софія Темницька, Ньюарк

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу перемишлянки бл. п. Катерини Ярошевич складаю 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Олена Турула, Шикаго

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Івана Кершньовського складаю 20 дол. на Фонд Мати й Дитина

Антін Слиж із родиню

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Марії Дашо складаємо 10 дол. на видання дитячої літератури в США

Марія Білосор
Іван і Наталія Коропецькі

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу моєї незабутньої мами Ніни Олександрівни Сапківської, довголітньої голови Союзу Українок-Емігранток у Варшаві, у 30-ту річницю її передчасної смерті складаю 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Оксана Сапківська-Калиновська
Балтимор, Мд.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. о. Євгена Дихдали складаю 20 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Софія Гаврилишин

КУРСИ МУЗЕЙНИЦТВА

Мистецька референтка Гол. Управи Слава Геруляк взяла участь у кількох музейних курсах. У днях 7—11 лютого 1972 р. це був курс у Музею Модерного Мистецтва в Нью Йорку, що з'ясовував функції Музею в усіх його відділах. Від 6—10 березня ц. р. Музей Історії Природи в Нью Йорку влаштував курс освітньої програми Музею. А 11 квітня ц. р. в Інституті Мистецтва Нью-Йоркського Університету відбувся курс про консервацію експонатів. Його провадив проф. Р. Маджевські, директор департаменту консервації при Нью-Йоркському Університеті. Учасниками курсів були фахові сили, делеговані з різних музеїв Нью Йорку, міста і стейту.

ДИСКУСІЙНІ ВЕЧОРИ В ЮТІЦІ

При Клубі для Старших, що його організувала референтура сусп. опіки при 57 Відділі США в Ютіці, впроваджено недавно тому дискусійні вечори. Це є коротенька доповідь (20—30 хвилин) із висвітленням відповідного до доповіді фільму. Теми актуальні, доповідачі здебільшого молоді фахівці. Проект, що був спробою програми Клубу, виявився дуже успішним. Сходилося багато людей, що брали живу участь у дискусії. Перед початком програми 5—10 хвилин призначено для обговорення справ суспільної опіки. Вступ вільний, добровільні датки на чай.

НОВІ КНИЖКИ

Контрасти, збірка молодечої творчости. (Поезія, проза, музика і графіка). Редакція й упорядкування Лариси Залеської Онишкевич. Вступна стаття Юрія Лавріненка. Бібліотека Пластового Журналу „Юнак“. Видання Головної Пластової Булави. — Нью Йорк-Принстон-Торонто. 1970. 150 ст.

Збірка „Контрасти“ це в першу чергу нове досягнення Пласту на полі культурної праці; це також завершений труд упорядниці й редакторки збірки мгр. Лариси Онишкевич; та, не менш, ця збірка є й осягом усієї нашої спільноти, що видала із своїх рядів таку групу молоді. При читанні збірника вливається надія на молоде поповнення літератури поза межами Рідного Краю. Пишуть тут молоді поети чи поетки майбутнього, даючи вислів своїм мріям, своєму ідеалові краси, своїм глибинним зацікавленням. Це є їхній пульс життя, і нам треба прислухатись до його ударів. У збірці взяло участь 25 юних авторів — поетів і прозаїків (у драматичній ділянці тільки один). Одні автори більше вироблені, другі менше. Деякі з них проявляють здібність до думання метафорами; деякі мають нахил до сатири, інших цікавить пригодницька тематика. Троє з цієї творчої групи займаються ще й малярством; вони прикрасили книгу своєю графікою; тематика творчости молодих різноманітна; у поезіях — головню рефлексю почувань і вражень; здебільша відчувається тенденція до ультрамодерного фрагментарного вислову в ліриці, є при тому гарні метафоричні фрази, як: „кохання соняшником виростає у перших обіймах“ (Р. Бабовал). Серед прозової частини переважає пригодницька репортажна тематика (О. Ільницький). В одинокому драматичному уривку виступає історична давнина, часи Володимира Великого (В. Дозорський). Невелике місце займає українська тематика, всього у трьох авторів, та все ж відчувається у них ширій рефлекс чогось небаченого, але відчутного; далекого і недійсного, але майже доторкально-близького водночас.

Мова збірника назагал добра, з малими й нечисленними лише не-

доліками. Важливим є факт, що взяли тут участь автори з різних континентів — від Австралії, до Америки й Європи включно. За видання цього цінного збірника належиться признання Пластові, впорядниці Л. Онишкевич і самим юним авторам збірки Треба надіятися, що після цієї книжки придуть слідувачі з новими якостями, тими ж і іншими іменами й новими осягами.

Н. П.

УКРАЇНКА — ГОЛОВОЮ ФЕДЕРАЦІЇ

У травні 1972 р. п-ні Стефанія Вовчак, членка Управи 52 Відділу США у Філядельфії, стала головою Міської Федерації Жіночих Клубів. Це неабиякий осяг, коли зважити, що Федерація ґрутує більш як 80 жіночих товариств.

П-ні Стефанія Вовчак — це довголітня заслужена Союзниця Округи Філядельфії. До США вступила молодю дівчиною ще в 1942 р., коли творились перші молодечі Відділи „Джу-

П-ні Стефанія Вовчак

Mrs. Stefanie Wochok, member of UNWLA Branch 52 in Philadelphia, Pa., was elected President of Philadelphia Federation of Women's Clubs and Allied Organizations

ніор Ліг“. Довгі роки вона була в Управі свого Відділу, а також очолювала його. В 1948 р. брала активну участь у підготові Першого Жіночого Конгресу.

52 Відділ США ім. Н. Кобринської, заснований у 1942 р., став членом місцевої Федерації Жіноч. Клубів. Із його рамени п-ні С. Вовчак стала секретаркою молодечої секції. З роками здобувала там усе більше признання, а тепер стала головою цього великого об'єднання. Вітаємо Союзницю на такому пості!

У справі Музею США в Нью Йорку

У 1967 р. Союз Українок Америки відкрив врочисто постійну виставку українського народного мистецтва в Українському Інституті Америки. На підставі умови між обома установами ця Музейна Виставка стала доступною для відвідувачів, а в 1969 р. увійшла до списку музеїв м. Нью Йорку. Завдяки багатству й цінності своїх експонатів вона стала найбільшим джерелом пізнання нашого народного мистецтва у вільному світі.

Та в рр. 1971-72 Музейна Виставка США, на жаль, не могла сповняти цієї функції. У відповідь на численні запити нашого членства відповідаємо, як слідує:

Наші заходи — достосувати адміністрацію цієї виставки до сучасних вимог і надати виставці вигляду справжнього музею — не знайшли зрозуміння в Управі Українського Інституту Америки. Тепер у будинку Інституту розпочався ґрунтовний ремонт, отже наша Музейна Виставка вже більш як рік не є доступна для відвідувачів.

Та все ж цей час не проминув безслідно для цієї нашої культурної справи. Нашій мистецькій референтурі вдалося зацікавити нашою музейною збіркою культурні чинники стейту Нью Йорк. Представники „Нью Йорк Стейт Кавнсіл он ди Арте“ оглянули її і втягнули нашу Музейну Виставку на листу культурних починів, що дістають стейтову дотацію. Її признано нам у 1972 р. у сумі 1,500 дол.

Ця допомога признана на досліді й консервацію експонатів та на підготову їх до виставки. Щоб це завдання зреалізувати — мистецька референтура запросила до співпраці етнографа Оксану Грабович. Вона закінчила студії історії мистецтва в 1967 р., працювала над дослідями фолкльору в Гарвардському університеті. Під її фаховим наглядом сподіємось намічену програму виконати.

ЕКЗЕКУТИВА США

НАШІ СВІТЛИЧКИ

БД

Курс працівників дошкілля

Щоб українські дитячі світлички відповіли достатньо своїм вимогам як також заспокоїли бажання батьків що послають туди своїх дітей — вони мусять мати характер **виховної установи**, то значить мати всі ті елементи, що складаються на поняття виховної установи.

Одним з основних — це фаховість працівників-учителів дошкілля. Вимоги до дошкільного виховання сьогодні є дуже великі. Не вистачає тільки забавити дитину, виручаючи в тому матір, що знову ж у тому часі вільно поладжує свої справи. Програма навчання мусить бути так уложена, щоб дати дитині виявити повністю вроджені здібності й приготувати дитину до школи. Підставою існування світличок отже є фаховість працівників, що знову зобов'язує організації, які ведуть світлички, дбати про те, улажуючи відповідні курси.

Курс працівників дошкілля перевела Округа США у Філадельфії в 1966 р. Кілька літ по тім Округа Шикаго перевела такий курс у себе, що увінчався гарним успіхом.

Тепер Виховна Комісія Округи Дітройт відкрила курс працівників у дні 15 квітня ц. р. Курс цей спонзорує 81 Відділ США в Дітройті. Його головою є Олена Лісківська, керівник курсу.

Курс є розплянований на три семестри. Два перші призначені для теоретичного знання, третій передбачений для практики по існуючих світличках. У тому часі будуть проводитись також семінари для обговорення практичних зайнять і теоретичного навчання.

У програму курсу входять: українська мова, дитяча література, українська культура, психологія дитини, методика навчання (дітей, що говорять українською мовою і дітей, що тієї мови не знають), дитячі пісні й таночки та ручні роботи в світличці.

Викладачами на курсі є пані — Олена Лісківська, Тетяна Назарен-

ко, Фалина Любінецька, Віра Андрушків, Ірина Тарнавська і Мирослава Бараник.

У часі вакацій є заплановане ведення постійної світлички на оселі „Діброва“. Туди виїжджає на вакації багато матерів із малеькими дітьми, які ще не є охоплені Пластом, що літом має там свої вакаційні табори. В тому часі ті, що ходять на курс, помагали б учителькам у веденні світлички і в той спосіб здобували б практичне знання у безпосередній зустрічі з дітьми. Матері мали б велику вигоду відпочити кілька годин на день без товариства дітей, а діточки проводили б приємно час із своїми ровесниками

Пишемо про те, щоб гарним почином Округої Ради в Дітройті поділитись із другими Округами, та пригадати, що в програму виховної праці повинні ввійти курси працівників дошкілля, щоб використати всі можливості побільшення сітки дитячих світличок у поодиноких Округах, та старатись зреалізувати наш клич: **П'ятдесят світличок у П'ятдесятліття США.**

ДОШКІЛЬНА КОЛЮМНА

Крайовий Осередок Дошкілля веде у щоденнику „Свобода“ колумну на теми дошкільного виховання. Ми дуже вдячні Редакції „Свободи“ за місце в щоденнику. Дошкільне виховання має замале розуміння серед батьків і громади і тому така колумна є дуже а дуже потрібна для активізації цієї проблеми серед української громади, головню батьків. Звертаюся із закликом і гарячим проханням до вчительок дитячих світличок США, до батьків і всіх, що розуміють важливість тієї справи: Прошу підтримати ту колумну, прошу писати про всі проблеми, пов'язані з дошкільним вихованням чи дітьми у тому віці. Ця колумна для вас, дорогі матері, що свідомі свого походження, хотіли б передати вашим дітям українську духовість, виховати своїх дітей для української громади, збага-

тити їх знання знаннями ще одної мови, виховати у любові до Бога й українського народу. Подавайте свої завваги відносно існуючих світличок, свої проекти, як їх вести, щоб вони якнайкраще сповняли своє завдання. Працюймо разом над поширенням і розумінням дошкільного виховання та його організації!

Олена Климишин

Чи Ваша дитина користає з української світлички, що її у Вашій місцевості ведуть Відділи США? Поінтересуйтесь тим для добра Вашої дитини!

НАШ СПІВАНИК

Можна вже замовляти в Централі США у Філадельфії Співаник „Рідна Пісня“, посібник для вчительок українських дитячих світличок, садочків і підготовних клас шкіл українознавства. Ціна 3 дол.

Співаник „Рідна Пісня“ вміщує 72 пісні народні й авторські, що поділені на чотири групи: 1. Молодша садочкова група (вік дитини 3—4). 2. Старша садочкова група (вік дитини 4—5). 3. Підготовна класа і 4. Співогри — це пісні з рухами, ілюстрації до слів.

Відсутність українських допоміжних матеріалів у ділянці музичного навчання, головню співаника з нотами, боляче відчували вчительки дошкільного виховання і тому Головна Управа США постановила видати цей збірник.

Українська світличка має дати українській дитині основи української духовости. Одним із складових елементів української духовости є відчуття краси, замишування до співу й музики. Ціллю цього співаника є — познайомити українську дитину з рідною піснею, щоб із нею на устах вона жила і працювала.

Відаючи цей співаник у руки вчительок дошкілля віримо, що він їм пригодиться в їхній нелегкій праці. Просимо матерів, що самі можуть навчати української пісні, купувати його для домашнього вжитку. Всім, хто послужив своєю працею і порадою до його видання, складаємо щирю подяку. Головню Галині Конопаді за ілюстрації, а Лярисі Цісарук за ручне писання нот.

ВИХОВНА РЕФЕРЕНТУРА США

Не забудьте записати свою дитину до Світлички США!

Напрявні мол. Відділів СУА

В організаційній структурі СУА т. зв. Молодечі Відділи не мають окремого правового чи організаційного становища. Різницю творить членство, що складається з молодшої генерації жінок, відмінностями життєвої філософії, що поставила в наслідок впливу американського доктрина, іншого підходу до існуючих проблем української й американської дійсності. З того стану випливає різниця зацікавлення, тобто різниця у цілеспрямованості діяльності, відчуття існуючих потреб та в приміненні способів реалізації тих завдань. (Гляди резолюції XVI Конвенції та вступне слово референтки молодечих панелів Т. О'Ніл).

Молодечі Відділи збудили великі зацікавлення й надії. Вони стали пробним засобом у плануванні СУА. Право на життя ці Відділи дістали внаслідок глибокого розуміння потреби окремішності організації молодих сил, щоб створити можливість самовияву молодшого покоління та можливість шукання нових доріг, нової програми та нового патосу дії.

Це „революційне“ народження молодечих Відділів запалило іскру почуття місії серед його провідного членства та видвигнуло нові ідеї щодо програми дії для національного і культурного вияву, а передусім щодо змісту і способу репрезентації українського народу та його боротьби серед чужого світу.

Згідно з постановою XVI Конвенції СУА — основною метою діяльності СУА є — **зберігати українську ідентичність**. Це означає, що вся діяльність має бути спрямована на підкріплення цієї мети. Вона висуває молодечі Відділи на першу лінію фронту, тому що молода генерація, яка є надією й опорою майбутнього, знайшлася під сильним обстрілом асиміляції;

тому, що — успіх протиакції зумовлений тим, що вона зародиться і вийде з лона самих загрожених;

тому, що — є всі дані, що нова генерація здібна перевести таку протиакцію, бо необтяжена світоглядом балястом минулого та здібна шукати нових доріг і засобів та жадна шукати координації всіх творчих сил української діяспори

Першим основним завданням Управ Молодечих Відділів є усвідомити загал членства про існуючу загрозу і місію, яку накладає на неї сучасна доба, духувити цими ідеями загал членства, випрацювати та вивчити засоби акції.

Кладемо наголос на потребу усвідомлення мети, як передумову акції. Правда, завдання зберігати національну ідентичність переходить поза спроможності самої організації, бо воно є гамлетівським питанням „бути чи не бути“ усієї національної групи, всіх її інституцій, організацій та Церкви. Але ми хочемо підкреслити й усвідомити собі, що ключеву позицію у цих змаганнях займає українська жінка. Від її усвідомлення залежить її сила, наснага віри, відданості. Боротьба починається від коліски. Дальші етапи — садочок, дім, церква, школа, організації, тобто всі прояви громадського життя. Якщо на жінку припадає левина частина обов'язків і щоб її голос не лишився голосом Касандри, голосом „вопіючого во пустині“ — Провід СУА повинен виробити цілу систему унапрямованої контролі та добитися визнання її організованим суспільством. (Стаття у „Нашому Житті“ ч. 1, 1972, „Рух визволення“).

Таня Баб'юк

Референтка мол. Відділів
Округи Півн. Нью Йорку

Коли в Вашій місцевості немає Відділу СУА, зберіть гурт жінок, щоб його заснувати. Для цього потрібно 10 одиниць, що хочуть жити організованим життям.

ІНФОРМАТИВНЕ ПОБАЧЕННЯ

Недавня поїздка Президента Ніксона до СРСР супроводилася зливою детальних згадок у пресі, радіо і телевізійних програмах. Українців, мабуть, найбільш цікавив короткий побут през. Ніксона в Києві. Як і можна було передбачити, загально скупі коментарі про те були часто виповнені „щедрими“, обурливими для українців перекученнями і тенденційними інтерпретаціями.

Філадельфійська телевізійна станція 10, наприклад, в одному коментарі, назвавши Київ столицею Укр. Республіки, в той сам час додала, що Київ — „матер оф Рашіян сітіс“. Це хитре гасло московських теоретиків про злиття націй — викликало ряд приватних телефонічних розмов-протестів українських мешканців Філадельфії. Дещо йнакше поступив Союз Українок Америки.

За ініціативою двох місцевих молодечих Відділів СУА — 90 і 98, в порозумінні з Округною Радою, створився на швидку руку комітет. Без особливих труднощів дістав він дозвіл на інтерв'ю з головним редактором новин п. Джо Дейлі. Насамперед слід зазначити, що побачення не було „конфронтацією“, як дехто з нас побоювався (і як більшість українців такі ситуації розглядають). Наші старання — прибути на інтерв'ю „озброєними“ (історичними виданнями про Україну американських авторів, перекладів українських учених, копій довідок або документів) — виявились у великій мірі зайвими. Пан Дейлі був загально поінформований у всіх справах. Він знав, наприклад, про політичну ситуацію України взагалі, про політичні й релігійні рухи на еміграції і т. п. Однак перетворити такі інформації в об'єктивні новини — нелегко! Труднощі ці, підкреслив п. Дейлі, є в тому, що він, як редактор новин, не має змоги перевірити даних чи фактів усього матеріалу. На його думку, бракує одного об'єктивного джерела, себто Українського Інформаційного Центру, що повинен існувати в кожній більшій місцевості. На жаль, у Філадельфії в телефонічній книжці такого немає.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

БРОНКС, Н. Й.

Дня 20 листопада відійшла у вічність у 83-ому році життя п. **Анна Морозович**, членка-піонерка осколниця 8-го Відділу СУА у Бронксі.

До Америки приїхала вона у 1911 році, а у 1916 р. вийшла заміж.

У 1927 році заснувався 8-ий Відділ СУА у Бронксі. Тоді покійна не тільки вступила у його ряди, але теж радо відступала своє помешкання на сходи. Її чоловік теж помагав як міг. Коли 8-ий Відділ святкував своє 40-ліття, Почесна Голова СУА Олена Лотоцька вітала піонерок 8-го Відділу СУА та відзначила теж Анну Морозович — одну із них.

Впродовж свого життя працювала разом із своїм чоловіком плечуючи рідні традиції і так теж виховала своїх дітей. Коли вік та здоров'я не дозволяло Покійній брати чинну участь у працях СУА то радо вітала у себе членок СУА від яких довідувалася про працю організації а теж любила розказу-

На наше питання, як боротися з тенденційним замовчуванням і перекучуванням фактів у відношенні до українських справ, п. Дейлі зауважив:

1. Використовувати різні з'їзди й конвенції американських журналістів, телевізійних і радієвих коментаторів — організуванням вистав: книжок, публікацій, мистецтва і т. д.

2. У протестах чи демонстраціях порівнювати українські обставини з американськими, ув'язнення інтелектуалістів із військово-полоненими в комуністичному В'єтнамі, переслідування жидів і т. д.

Пообіцяв прочитати наш подарунок — книжку Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація“.

На майбутнє плянуємо більше подібних побачень та будемо співпрацювати з громадськими установами, щоб створити Український Інформаційний Центр.

В інтерв'ю брали участь пані — Христина Перфецька, Христина Сенник, Петруся Савчак, Таня О'Ніл, Наталка Даниленко. Д-рові Юрієві Перфецькому ми вдячні за вибір і підготування матеріалу. **Н. Д.**

вати про наші традиції та звичаї. Читала до останку Наше Життя. Гарно, у національному та релі-

Бл. п. Анна Морозович
Late Anna Morozovych, member of UNWLA Branch 8 in Bronx, N. Y.

гійному дусі виховала своїх дітей, які її шанували та продовжують традиції які їм впоїла.

Похорони відбулися 23-листопада 1971 року. Покійна спочила біля свого чоловіка на цвинтарі св. Раймонда в Бронксі. Від членок 8-го Відділу СУА прощала її голова 8-го Відділу СУА п. Розалія Федьків. Занялася вона геж поминками які відбулися 23 січня 1972 р. Цього дня була теж відправлена Служба Божа за сл. п. Анну Морозович, яку членки заховали у вдячній пам'яті.

**8-ий Відділ СУА
Бронкс, Н. Й.**

**
*

ДЕНВЕР, КОЛ.

Дня 14 грудня, 1971 року, відійшла від нас в життя вічне, довголітня членка і секретарка нашого Відділу, бл. пам. **Александра Беймук**. Прийшла вона на основуючі збори (дев'ять років тому), прямо із шпиталю, по важкій операції, піддержувана своїм мужем Петром, який був щирим патріотом, довголітнім в'язнем Берези-Картузької, як також в'язнем большевицьких тюрем.

Покійна Александра Беймук брала активну участь у всіх імпрезах нашого Відділу. Вона допомагала у влаштуванні буфетів: в „Пласти“, „Пласт-прияті“, УККА, Комітеті Республіканської Партії в церковних пікніках і подібне.

В усіх збірках грошових брала вона участь і все зуміла промо-

вити до серця і кишені ,в користь потребуючих.

Не маючи сталої праці ,серед тяжких обставин виховала вона і дала високу освіту синам Богданові і Александрові. Зі своїх заробітків ділилася з біднішими від себе, висилаючи дуже численні посилки родині і чужим до Польщі і на Україну.

Два рази відвідувала вона на Україні сина і дочку ,вже майже перед смертю не зважаючи на слабе здоров'я, була вона у своїх дітей на Україні в останній раз.

Залишила по собі жаль у всіх, хто знав її ближче, чою найкращим доказом є те, що замість квітів на „Нев'янучий Вінок“ зібрано значну суму 350 дол. і передано ті гроші на фонд „Церква в Потребі“ на руки Кардинала Йосифа Сліпого. Була вона доброю членкою нашого Відділу, доброю аж до самопосвяти мамою, доброю християнкою і широко українкою.

Управа 75-го Відділу

**
*

ШИКАГО, ІЛЛ.

З жалем повідомляємо членство СУА, що 29 лютого 1972 р. відійшла у вічність на 79-му р. життя бл .п. **Олена Чуба**, членка нашого Відділу. Походила з с. Вишатич коло Перемишля. Приїхала до Америки 17-літньою дівчиною в 1910 р. Любов до Рідною Краю й народу, з якого вийшла, зберегла до останніх днів свого трудолюбивого життя. Це виявлялось у праці серед української громади. Все й усюди допомагала, де було потрібно, як у молодих літах, так і в останніх роках, хоч сили її слабли. Впродовж кількох років входила від нашого Відділу до Окр. Ради. Точно вив'язувалась із своїх власних зобов'язань і охоче брала участь у коляді чи інших збіркових акціях.

У каплиці над домовиною попросила її гарними словами голова Відділу Анна Білинська. Прибули численно представники церковних і громадських організацій, до яких належала. В особі Покійної ми втратили свідому й зразкову членку. Нехай американська земля їй буде пером!

Управа 22 Відділу СУА

**
*

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ділимося сумною вісткою з членством США, що 18 січня 1972 р. на 75-му році життя покинула цей світ бл. п. **Марія Скочиліс-Бараник**. Походила з с. Черниця, Брідського району. Членкою 5 Відділу США була впродовж 30 років, належала також до Сестрицтва. Була дуже жертвенна і працювала при виробництві вареників для церкви.

Похоронено Покійну з укр. кат. церкви в Гемтремку при великому здвизі народу. Широ попросили її членки нашого Відділу, а п-ні Феся Сіділо виголосила їй присвячений вірш. Спочила на цвинтарі Найсв. Серця біля могили першого свого чоловіка. Полишила в смутку велику родину — з першого подружжя сина, дві дочки, 15 внуків і двох правнуків, а з другого подружжя двох синів, од-ну дочку і 7 внуків.

Вічна їй Пам'ять!

Анастасія Біловус
пресова референтка
5 Відділу США

**

БОФАЛО, Н. Й.

Ділимося сумною вісткою з усім організованим жіноцтвом, що в січні 1972 р. відійшла у вічність на 37-му році життя наша дорога й улюблена членка **Євгенія Конотопська**. Відколи засновано 97 Відділ США в Бофало включилася вона в його працю. Покійна Євгенія була членкою Управи впродовж останніх чотирьох років. Членки Відділу взяли організовано, з пра-

Бл. п. Євгенія Конотопська
Late Eugenie Konotopsky, member of
UNWLA Branch 97 in Buffalo, N.Y.

порами, участь у похороні. Від їх імени прощала її на поминках голова Відділу Дарія Завадівська.

Управа 97 Відділу США
ім. Марусі Бек

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Ділимося сумною вісткою з усім членством США, що 18-го серпня 1971 р. упокоїлася наша дорога членка бл. п. **Марія Сулима-Михайлович**, нар. 6 листопада 1910 року в Лютовиськах, пов. Ліско, Зах. Україна. До Америки приїхала в 1952 р. Була дуже побожною, любила свою Церкву і дуже багато для неї працювала, хоч часами і дуже зле себе почувала. На поминках попрощала Покійну містоголовою Відділу А. Чернявська. Полишила в глибокому смутку чоловіка Мілядина, дочку Ольгу, зятя Осипа і двох внуків.

Управа 73 Відділу США

**

БАЛТИМОР, МД.

Дня 20 березня 1972 р. відійшла від нас ненадійно членка нашого Відділу бл. п. **Дарія з Бушковських Весоловська**. Закінчила туземне життя, прийнявши Найсв. Тайни. Миттю рознеслася вістка по місті й стривожила приятелів і Союзників.

Будучи ученицею вчительської семінарії вступила до Пласту, а одружившись з о. Євстахієм Весоловським, включилася до праці у Філії Союзу Українок у Теревовлі. В трудних нераз умовинах (сніг, морози) ходила по домах за добровільними датками чи харчами для дітей української захоронки або з другими Союзнянками їздила з дітьми по селах, де діти ставили сценки по читальнях і так збирали фонди на захоронку. Як дружина священника-педагога вона виявила зрозуміння для молоді. Була головою Марійської Дружини і розвинула з її рамени культурну й допомогову діяльність. При М. Дружині була велика бібліотека, при допомозі гімназійного хору й оркестри влаштовувано академії і концерти, а з доходу покривано шкільні оплати вбогих дітей. Щороку Марійська Дружина організувала прощу разом із шкільною дітворою до Зарваниці, яку відбували під проводом катехита о. Весоловського.

Бл. п. Дарія Весоловська була зразковою матір'ю, яка виховала своїх двох синів на гідних українців. Молоденький Орест загинув

Бл. п. Дарія Весоловська
Late Daria Wesolowsky, member of
UNWLA Branch 59 in Baltimore,
Maryland

під Бродами, а старший Богдан працює як банковий урядник і — сповняючи велике бажання матері — виховує свою численну родину в патріотичному дусі.

Переїхавши до Америки повернулася до праці в жіночій організації, бо стала працюючою членкою нашого Відділу. Її такт і зрозуміння суспільної праці, підпорядкованість постановам звертали на себе загальну увагу і спонукували до пошани, з якою відносилося до неї все членство.

У свято Благовіщення Матері Божої похоронено Покійну на укр. парохіяльному цвинтарі в Балтиморі. Зворушливо прощали її о. сов. Дорош і о. шамбелян Мельничук, а від Відділу США голова Анна Стельмах. Останнє слово належало о. проф. Весоловському, що на поминках, приготувавши розпуку душі, передав історію їх спільного гармонійного, працюючого життя і подякував тим, що провели Покійну в останню дорогу.

В її достойній особі родина втратила дружину, матір і бабуню, а громада їмость, громадянку та карну членку США. З нею зникла ще одна представниця патріархальної атмосфери священничої родини, яка вже, на жаль, із рідкими вийнятками перейшла до історії. Залишила по собі прекрасні вишивки, що їх із любов'ю виконувала. На вишиваній подушці спочила її голова в домовині. Відійшла тихо й без розголосу, але життя її було повне змісту, праці й духового аристократизму.

Олена Блавацька

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ДВАДЦЯТЬЧЕТВЕРТИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ШОСТЕ

ПЛЕНАРНА СЕСІЯ РАДИ СФУЖО

Проголошення Третього Світового Жіночого Конгресу знайшло прихильний відгук серед наших складових організацій. Та одночасно піднялися голоси із застереженнями. Чи зможе прибути потрібна для Конгресу кількість делегаток? Чи не закороткий це час, щоб підготувати належно ту велику програму? Чи не можна б відбутися цей Конгрес у часі, що й Конгрес СКВУ, себто восени 1973 р. у Торонто?

Це все слушні завваги. Управа СФУЖО ще раз розглянула їх на своєму засіданні. Наші складові організації в Канаді слушно домагаються, щоб Конгрес відбувся в Канаді, коли два попередні влаштовано в ЗСА. Отже й це промовило за зміною. Постановлено в днях 24—26 листопада 1972 р. відбутися Пленарну Сесію Ради СФУЖО.

Рада СФУЖО — це законодавче тіло, що складається з представників складових організацій. До її компетенції належить — а) приймання і зміни статуту СФУЖО кількістю $\frac{2}{3}$ голосів і б) вибір Головної Управи і Контрольної Комісії. Отже Пленарна Сесія Ради зможе полагодити два найпекучіші завдання, що стояли перед Конгресом.

До того Сесія Ради стане зустріччю провладу СФУЖО з представницями складових організацій. Буде добра нагода обговорити всі біжучі справи, що нагромадилися впродовж років. Від останньої Конференції СФУЖО, що відбулася у 1962 р. у Торонто, проминуло 10 років.

Всі інші почини, получені з Конгресом, залишаються в силі. Буде відкрита образотворча виставка жінок-мисткинь, яка триватиме два тижні. Буде влаштована виставка світлин творів Лесі Українки заходами Світового Ко-

Животворча сила народу

Коли президент Ніксон прибув до Москви, він застав в американській амбасаді телеграму Митрополита Мстислава, в якій було висловлене прохання до Президента — відвідуючи Київ, пом'янути в своїх молитвах невинно страждаючих по тюрмах українських братів і сестер во Христі. Ми не знаємо, чи пом'янув Президент наших переслідуваних, однак знаменним був факт участі його з дружиною у відправі в баптистській церкві в Москві. Із скупих повідомлень кореспондентів бачимо, що це може єдина нагода мовчазної зустрічі през. Ніксона із звичайними людьми, а не із ставлениками режиму. Читаємо: очі присутніх у церкві, вкрай наповнені, були звернені на президентську пару; жінка, що сиділа поруч із ними, гірко плакала; сліди зворушення видні були на обличчях присутніх. Президент разом із вірними інтонував Псалом. Незабутне враження!

Короткі години перебування п-ва Ніксонів у Києві включали відвідини Св. Софії, святого храму нашого, перетвореного на музейний об'єкт. У пропам'ятній книзі Св. Софії зазначив Президент, що радий був побувати в найдавнішій церкві України. Це була зустріч віч-на-віч із нашою предківською культурою.

Ці, здавалося б, дрібні й незначні факти вказують на зростаюче значення духа релігійності серед

мітету відзначення роковин поетеси. Буде проведена виставка книжок жіночого пера за останніх 10 років.

Зустріч представниць складових організацій завершиться 25 листопада 1972 р. спільним бенкетом, що стане товаришким осередком Пленарної Сесії Ради.

населення комуністичної держави, яка не визнає релігії. Західні кореспонденти вказують на те, що релігія — це сфера, де спротив проти режиму має значний відгомін серед широких мас населення, включаючи і молодь. Молоді інтелектуали розглядають її морально й етичну проблематику, між ними є багато таких, що скептично трактують комуністичну ідеологію. В розумінні молодого опозиціонера в Советському Союзі — релігія є в сфері ідеології антиподом до комунізму. Це поняття не відноситься однак до офіційної церкви патріарха Пімена, що йде ного в ногу з московським режимом, так же само, як це було за царя Петра I і його наступників. Експерти стверджують, що переслідування вірних з боку уряду тільки скріплює духа спротиву, єднає ряди його. Перед у русі спротиву ведуть Україна і Литва, також і жиди, успіхи яких в їхніх домаганнях найкращі. Західна преса стверджує також, що Українська Католицька Церква живе і діє таємно, хоча й була насильно зліквідована в 1946 році. Побой священників поліцією частішають.

Це є та атмосфера, в якій живе і діє українська жінка. На світлинах церковних відправ бачимо зажурені жіночі лиця в скромних хусточках. Це жінки головно з гарячою молитвою в серці несуть нишком хрестити новонароджених дітей (60 відс. молодих подруж хрестять своїх дітей).

Це українська жінка вчить їх згодом вимовляти слова Господньої молитви: „І нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі“. Так воля Господня стає найвищим чинником духовної революції в Україні.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Усім організованим жіноцтвом потрясла вістка про те, що в Буенос Айресі, Аргентина, відійшла у вічність

Д-Р ЛІДІЯ МАКАРУХА-ІВАНИЦЬКА, голова Союзу Українок Аргентини. Молода, освічена жінка в силі віку, з великим громадським досвідом та можливостями на майбутнє, покинула цей світ навіки.

Вона народилася в 1929 р. біля Перемишля в Зах. Україні, але ще немовлятком приїхала з батьками до Аргентини. Тут покінчила початкову, середню й вищу освіту і в 1955 році отримала диплом доктора медичних наук. Ще дитиною включилася в українське громадське життя, виступаючи на академіях і святах. Як студентка була секретарем Централі Т-ва „Просвіта“, Українського Інформативно-Видавничого Інституту, а від 1959 р. членом Управи Укр. Центр. Репрезентації. Тут вона сповняла пост референтки радіомовлення. Від 1957 року донедавна вона керувала радіопередачами „Вільна Україна“ українською й еспанською мовами. Від 1958 року вона редагувала щотижневий радіопередачі „Музика й культура України“ в Державній Радіостанції.

У 1957 р. д-р Лідія Макаруха одружилась із д-ром Василем Іваницьким. У подружжя народились три донечки Богданна, Олександра й Орися.

У 1966 р. вибрано д-р Лідію Іваницьку головою Союзу Українок Аргентини. Впродовж шість років ця організація розгорнула широку діяльність у ділянці суспільної опіки. Завдяки своїм зв'язкам і досвідові радіомовлення покійна голова дала нагоду до зорганізування різних радіопередач. У часі її головування СУА провів ряд цінних імпрез. У 1967 р. д-р Лідія Іваницька взяла участь у Жіночій Сесії СКВУ в Нью Йорку.

Похорон Покійної відбувся 26 квітня ц. р. при великому здвизі народу. З жалем провела вся українська громада цю видатну українку в останню дорогу.

УПРАВА СФУЖО

СОЮЗ УКРАЇНОК АВСТРАЛІЇ

Крайова Управа Союзу Українок Австралії старається бути у постійнім контакті із СФУЖО. Свої пляни діяльності доповняють матеріалами які приносять обіжники СФУЖО.

Головним стремлінням СУАвстралії у рр. 1970 і 1971 було

охоплення не більшости, а всіх жінок із цього терену у рядах СУА. Кличем на біжучий рік було: „Тисяча членок Союзу Українок у 1972 році“. Деякий успіх цього клича видно було на З'їзді Союзу Українських Організацій Австралії, на якому СУ мав найбільше число делегатів, а листа кандидатів нової Управи, яку ці делегатки запропонували — перейшла.

1971 рік проголошено роком Лесі Українки. Всі Стейти, а особливо ті, де Відділи мають Лесю Українку своєю патронкою влаштували святочні імпрези у її честь. Видано пропам'ятні коверти в честь Лесі Українки.

У квітні 1971 р. відбувся 2-гий Здви́г Українців Австралії, СУ брав у цьому чинну участь, відбув у його рямцях свою Конвенцію та уладив виставку народнього мистецтва. Участь жіноцтва була численна і то не лише із Мельборну, та околиць Вікторії, Сіднею та Аделаїди але навіть з далекого Перту. Головними темами доповідей були — Леся Українка, участь молодих в СУАвстралії та будова домів для старших. Здви́г скріпив сили для дальшої праці.

В рамках зовнішніх зв'язків та мистецької референгури, у всіх Стейтах організовано виставки народнього мистецтва, покази варення та печива, святочних столів а теж доповіді із україніки для чужинців у австралійських залах. В час „Двомісячника книжки і преси“ включено імпрезу „Краса нашого народу“. У всіх Стейтах проведено жалібні сходини в першу річницю смерті сл. п. Алли Горської.

Стейтові референтури Суспільної Опіки влаштовують Великодні та Різдвянні базарі, йорданські збірки біля церков, льотерії ітп. Гроші використано для допомоги: потерпілим від землетрусу українцям в Югославії, науковцям у Сарсель, Червоному Хрестові у Німеччині, студентам в Бразилії, ветеранам в Австрії, вченим у Німеччині та місцевим — потребуючим.

К. Качмарська

ДО XIII. ЛІТ. КОНКУРСУ СФУЖО

Жюрі XIII. Літ. Конкурсу СФУЖО не могло відбути в червні вирішного

На могилі бл. п. Олени Залізняка, голови СФУЖО, у Монтреалі, поставлено заходом родини нагробний пам'ятник.

A newly erected tombstone at the grave of late Olena Salisniak, WFUWO President (1957-1969) in Montreal, Canada

засідання тому, що його член Михайло Острроверха виїхав у подорож по Європі. Щойно по його повероті буде можливо проголосити нагороди й відзначення.

На XIII. Літ. Конкурс СФУЖО, проголошений на репортаж або опис подорожі, наспіло 20 творів. До списку, поміщеного в попередньому числі, слід додати ще один допис Мандрівника (псевдо) п. н. „Завмерле місто“, що наспів уже по реченці.

НОВІ ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ

Членки-прихильниці — це ті одилиці, що розуміють і підтримують завдання СФУЖО своєю щорічною вкладкою. Це є здебільшого членки наших складових організацій, що виявляють свою увагу для цілей СФУЖО.

З наближенням Пленарної Сесії Ради СФУЖО пожвавився рух приєднання членок прихильниць у ЗСА. В останньому часі зголосили свою участь пп. Марія Вірчук із Мейплвуду, Лідія Гладка з Савт Оренджу, Ольга Гнатик з Ірвінгтону, Віра Кушнір із Йонкерсу, Іванна Мартинець із Рочестеру, Володимира Михайлів із Честеру, Дора Рак із Мейплвуду. Вітаємо цих нових членок-прихильниць у ЗСА!

У НАШІЙ ХАТІ

Приготування їжі

Для кожної господині — це нелегка справа, особливо влітку. Через спеку спадає апетит, і не хочеться довго тримати вогню у кухні. Отже літній стравоспис обмежується до страв, що зроблені нашвидкоруч.

До того ще приходять літні мандрівки. Немає родини, що не виїжджала б у такому часі! Тому в багажнику подорожують часто з нами канапки, що стають за кілька годин несвіжими, або смажена курка, що висушується. І тому влітку люди гірше відживляються, ніж в іншій порі року.

А це дуже шкідливо. Дарма, що в нас начебто немає апетиту, але внаслідок потіння відходить з організму сіль і рідина. До того улітку рухаємося більше, а про дітей то вже й говорити не доводиться! Тому треба постачати організмові харч.

Більшість родин, де мати працює зарірково, підготовляє їжу на кілька днів. Цього не можна уникнути. Та треба старатись, щоб тільки юшка і м'ясиво були тим запасом на два-три дні. Юшка повинна бути чиста й тільки заправлена чи закинена іншим додатком щодня. Бо всякі галушки чи крупи легко скисають. Те саме з городиню. Вона втрачає свою вартість, коли її претримувати з дня на день. Свіжу салатку можна приладити дуже скоро, а морожена городиня звариться за кілька хвилин.

Третьою стравою — це невідступні компоти або морозиво. Компот теж можна приладити на кілька днів, тим більше, що він дає рідину для погашення спраги. Морозиво можна мати кожної хвилини з заморозника чи з крамниці.

Важливе також те, як переходимо з а л и ш к и страви. Їх треба перекладати з ринку у порцеляновий або плястиковий посуд. Залишаючи на завтра юшку треба виныяти з неї городину, щоб не

скисла. Перекладені страви треба прикрити покришками або срібним папером, заки дамо їх до холодильника.

Ще буває таке, що не всі члени родини обідають у тому самому часі й обід треба залишити для них у печі. Щоб він там не висихав, треба заллати м'ясо і городину кількома ложками води. Салату дати до холодильника, щоб не зів'яла. Дехто воліє підогрівати страву „на парі“, себто поклавши ринку із стравою в іншу із кип'ячою водою. Це триває трохи довше, але є безпечніше, особливо для хворих. Так треба підогрівати всі варені страви з борошна, як галушки, локшину, вареники.

Найтрудніше приладити їжу на дорогу. Коли подорожуємо цілою родиною, тоді треба везти в багажнику запас. Не обійдемося тут без малого холодильника, що збереже нам м'ясиво і напої. Все інше, як городину й садовину можна купувати на місці.

Коли подорож проходить у межах одного дня, тоді вистачить те, що приготуємо вдома. Але коли вона розчислена на довше, тоді треба взяти з собою ще й трохи кухонного посуду. В туристичних околицях є постойі, де можна засмажити м'ясо чи зварити городину. Вже й не згадуючи околицю пластових таборів, де батьки у шатрах очікують своїх „потіх“.

Отак не легковажмо улітку нашого харчування! **Господиня**

**ЗАМОВЛЯЙТЕ ЗШИТОК
ІЗ ПРИПИСАМИ**

**Наталії Костецької
ПЕЧИВО**

Ціна з пересилкою 1.50 дол.

Куховарські назви

на букву С

Соложéник — а) вишукана запікана солодка страва, б) солодкий пиріг.

Солоніна — солоне м'ясо; зах.-укр.: свиняче сало.

Солоний, sóлоно, солоність.

Солонцювати — їсти солоно, здебільшого оселедець.

Солянка — посуд на сіль.

Соняшник, сонях, росл., соєяшникове насіння, соняшникове олія.

Сом — риба. Сом'яна — м'ясо з сома.

Сорго — турецьке або татарське просо. Із зерна одержують крупи, борошно. В Африці печуть із нього хліб та виробляють пиво.

Сорт, гатунок, якість.

Сос, соус, див. **підлива**.

Сосіска, ковбаска, парівка (пол.) — сорт ковбаси.

Сосисон (фр.) — кров'яна ковбаса.

Сотейник, рьєка — рід кухонного посуду.

Сотерн — сорт білого французького вина. Назва від місцевості Sauternes.

Сочéвниця, гор. Насіння (боби) вживають у куховарстві, борошно, як додаток до печення хліба та в цукерничому промислі. Сочевичний (каша, юшка).

Соя, гор. Насіння (боби) вживається в куховарстві, борошно й олію використовують у харчовій промисловості на різноманітні вироби (молоко, маргарина, сурогат кави).

Спарити — облили окропом, зварити (молоко).

Спара́ги, спаржа, гор. До їжі вживаються стеблові пагони.

Спасівка, сал. — сорт яблук.

Спе́ції, пр'яно́щі, коріння — смакові продукти, що вживаються до страв і напоїв.

Спідка — спідня шкурінка у хлібі.

Спирт, алькоголь. Спиртний, спиртовий.

Спіжа́рня див **комора**.

Спілий, стиглий, достиглий.

Споживати — їсти. Споживайте здорові!

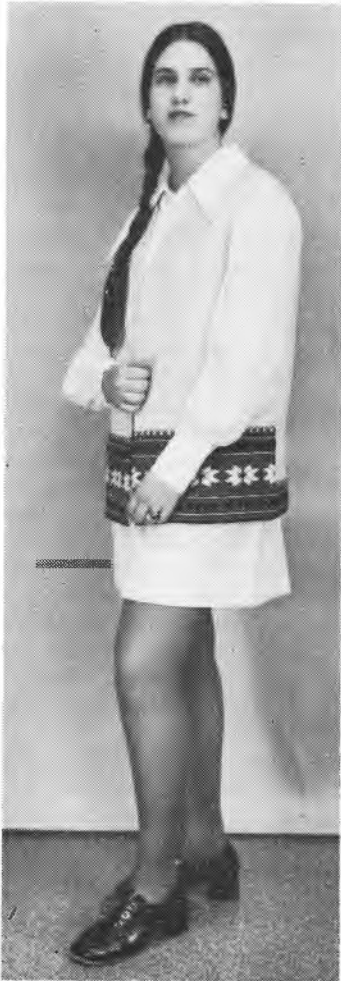
Спожи́вна (вартість), споживча (кооператива).

Спотика́ч, спотика́йло — алькогольний напій.

Н. Ч.

Українська ВИШИВКА

Вишивані сукні з України

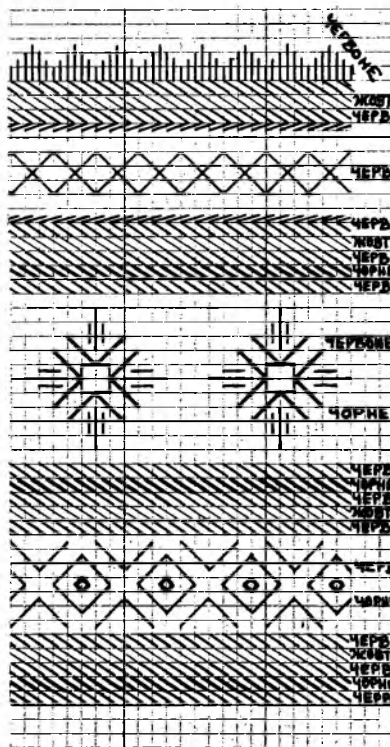
П-на Леся Максимович із Філадельфії у китпарі з тканим узором (гл. опис)
Jacket adorned with Ukrainian design

В журналах мод з України вишивки майже немає. Тамошнім модельєрам лиш дуже зрідка дозволяють її приміювати. Тому й не розроблена ця ділянка в такий спосіб, як можна було сподіватись. На недавньому перегляді весняних моделей з усіх країн соціалістичного блоку найкращі були проекти модельєрів із Польщі. Ті не бояться застосувати гуральських мотивів до плащів або ловіцьких тканин на сукні.

Але бажання прикрасити вишивкою своє вбрання — живе серед мешканців України. Найкращий доказ — це те, що тут і там гарний модель привозять туристи, діставши його в подарунку від рідні чи знайомих. Можна подивляти добірну композицію і гарне виконання поодиноких річей. Видно, що працюють над тим люди із знанням і любов'ю до справи.

Сукня з вовняної панамі піскової краски. Скроєна просто на зразок народньої сорочки, широкі вишивані рукави. Вишивка примінена на виложеному підшийному комірі, краях рукавів і придолі. Сукня вперезана тонким пояском.

Вишивка виконана яворівським швом у гарячих кольорах — червоному, по-

Яворівський взір може бути примінений до сукні, що на світліні

Design for the dress made with "yavorivsky" stitch

П-на Дора Варварів із Філадельфії у вишиваній сукні (гл. опис)
An embroidered dress designed in Ukraine

маранчевому й жовтому, з невеликими вкраплюваннями зеленого. Ширини вишивки на рукавах і придолі однакова, на комірі трохи вужча.

Китпар із білої вовняної тканини. Обидва поли китпаря зпереду викінчені широким тканим узором. Спино китпаря має внизу вужчий, теж тканий взір. Зпереду китпар застібується на гудзик.

Тканий взір узятий із гуцульської верети.

Люкція Гриців

Літні лакоминки

Знову зближається гаряче літо, а з ним знов нові думки про те — чим холодним, цікавим, може зовсім новим солодким закінчувати наші родинні обіди чи пишні прийняття. Торти в нашому підсонні трохи за тяжкі на літо — хотілось би щось легкого й обво'язково холодного.

Однією з таких розв'язок — це солодкий драглець або галарета. До їх виконання вживаємо звичайної желатини в порошку в конвертах, або розчинну (інстант) спрепаровану желатину, бо з нею куди легше працювати. Отже кілька завваг:

Кожна пачка розпускається в горнятку кип'ячої води, а згодом додається горнятко зимної. Кількість води може бути збільшена або зменшена на $\frac{1}{4}$ горнятка, залежно від припису, на які цілі вживаємо розпушену желатину.

Вода може бути заступлена соками з садовини або содовими водами, що дуже змінює смак. Желатину можна застуджувати в окремих чашках, чарках чи мисочках або в формі, з якої викладаємо її на тарілку не скоріш, як за 4 години, зануривши форму перед тим у теплу воду на 10 секунд. Тарілка повинна бути звогчена холодною водою, як також верх драглецю.

Желатину можна теж застуджувати збиту в піну, а саме — розпустити її згідно з приписом на опакуванні, застудити на $1\frac{1}{2}$ год. а тоді вбивати в мішалі (міксері) доки не подвоїться в об'ємі. До неї тут добре вмшати кусники садовини або ягоди, а потім застудити на кілька годин.

З желатини також можна робити „сніг“ Це значить поступати, як повище, а перед убиванням додати 1-2 сирі білки.

Баварський крем

- 1 пачка малинової желатини (3 унції)
- $\frac{1}{4}$ горнятка цукру
- $1\frac{1}{2}$ горнятка окропу
- 1 пачка (10 унцій) заморожених малин
- 1 горнятко вершків (сметанки) до вбивання
- 10—20 м'яких бісквітів (бішккоптів)

Желатину розпустити в воді з цукром, додати заморожені малини й мішати, щоб розтопились. Застудити на 1 год. 15 хвилин. Тоді легко домішати до того вбиті вершки (залишити дві-три ложки на прибрання зверху). Виложити тортівницю бісквітами, влити туди масу крему і дати на 4 години до холодильника.

Веселий тортик*)

- 1 пачка помаранчевої желатини
- 1 пачка вишневої желатини
- 1 пачка зеленої (лайма) желатини
- 1 пачка цитринової желатини
- 4 горнятка окропу
- $\frac{1}{4}$ горнятка цукру
- $\frac{1}{2}$ горнятка ананасового соку
- 20 бісквітів (бішккоптів)
- 2 горнятка вершків (сметанки) до вбивання

Три перші пачки желатини розпустити кожна в горнятку окропу. Додати по $\frac{1}{2}$ горнятка холодної води. Захолодити до другого дня в плоских посудинах. Тоді розпустити цитринову желатину в горнятку окропу з додатком цукру і ананасового соку. Застуджувати одну годину і 15 хвилин.

У міжчасі виложити дно тортівниці бісквітами. Вбити вершки. Драглець із попереднього дня покроїти гострим ножом у кубики.

*) Так назвали це мої діти.

Тепер до цитринового драглецю додати вбиті вершки і легко вимшати. Додати покрайний драглець, теж вимшати і виложити до тортівниці. Дати до холодильника. Вживати на другий день.

Шоколадовий крем

- 1 пачка звичайної желатини
- $\frac{1}{4}$ горнятка цукру
- $\frac{1}{4}$ горнятка цукру
- 3 поділені яйця
- $\frac{3}{4}$ горнятка молока
- 1 горнятко пів-солодкої шоколяди (кусниками)
- 1 ложечка ванілі
- 1 горнятко вершків (сметанки) до вбивання
- 12 бісквітів (бішккоптів)

Бісквітами виложити стіни малої тортівниці.

У мисці над кип'ячою водою змішати желатину, $\frac{1}{4}$ горнятка цукру, жовтки вбиті з молоком і кусники шоколяди. Мішаючи варити, а вкінці добре разом розбити і простудити одну годину і 15 хвилин. Вбити білки на шум, додати $\frac{1}{4}$ горнятка цукру і вбивати аж буде тугий шум. Додати до простиглої шоколяди разом з убитими вершками і дати на кілька годин до холодильника.

Цитриновий крем

- 2 пачки желатини
- $\frac{1}{2}$ горнятка води
- $\frac{3}{4}$ горнятка цитринового соку
- 1 ложка тертої цитринової шкірки
- 6 яєць
- 1 ложка цитринового соку
- $1\frac{1}{2}$ горнятка цукру
- $1\frac{1}{2}$ горнятка вершків до вбивання

Желатину розпустити у воді на 10 хвилин. Потім підогріти на легкому вогні поки не стане зовсім прозора. Прохолодити.

Яйця вбивати з цукром у великій мисці мішала (міксер) на високій швидкості 8—10 хвилин. До желатини домішати сік і шкірку з цитрини і разом додати до яєць. Вбивати далі і покласти на 5 хвилин на лід.

У міжчасі вбити туго вершки і домішати легко до попереднього. Виложити до форми і прохолодити на 4 години.

Пам'ятайте про Запасовий Фонд „Нашого Життя“!

Поради з городництва

ХРОБАЧКИ У ВАЗОНКАХ

У деяких моїх вазонках із квітами розмножились маленькі білі хробачки. Мені цікаво, з чого вони постають і чим можна їх винищити? Я підливаю настоялою водою з цигарок, але не бачу позитивних наслідків.

Читачка з Шикаго

Щоб дати пораду, треба було б знати, що саме росте в тому вазонку, де завелись хробачки. Бо для африканської фіялки будуть одні засоби, для бегонії, гераній — інші, а для мірта чи азалії — інші.

Найкраще — змінити землю. Вистукати рослину з вазонка, під краном текучої води промити коріння і тоді посадити рослину знов. Промиваючи коріння треба його пильно оглянути, чи немає на ньому гудзів (вузлів). Коли б зауважили, що є такі маленькі вузлики на звичайному тонкому корінні — то це ознака, що в землі, вжитій для вазону, є отруйливі для рослини хробачки „нематоди“. Треба вистерігатись тоді тієї самої землі.

Звичайні ж хробачки могли вилупитись із засіяних комахами яєць — особливо, якщо вжито землі, що її взяла десь із поверхні та ще й з листям.

**

ЗИМОВИЙ ЗАХИСТ ТРОЯНД (РОЖ)

Чи могли б Ви подати, в який спосіб забезпечити кущеві троянди перед морозом?

Читачка з Шикаго

Щоб захистити троянди від вимерзання, рекомендується захистити їх так, щоб ні коріння, ні стебла не зазнавали змін температури — особливо весною, коли сонце в день нагріває так, що коріння починає гнати соки до стебел, а нічні морози заморожують воду в клітинах і лід розриває їх. Такий розрив клітин і є причиною явищ, що їх зовемо вимерзанням.

Восени, коли ріст припиняється, коли листя починає жовкнутися й опадати, треба стебла троянд зв'язати до купи на висоті коліна ноги. Так зв'язані кущі обтяти поверх зав'язки. Вигрібши листя й обтяти стебла, обгортаємо кущі троянд землею так, як це робиться з підгортанням картоплі.

Так обгорнуті кущі лишаємо до часу, поки прийдуть тяжчі морози і заморозять землю. Коли земля затвердне, закриваємо кущі й обгорнуте коріння сіном, соломом чи дубовим листям (не кленовим — дубове листя корчиться і тримає в собі повітря, а кленове злипається). Таке покриття-захист тримається цілу зиму. Весною — приблизно в квітні — коли минуть нічні морози, знімаємо накриття та розгортаємо землю. Прикривати перед замерзанням не є добре, бо заведуться миші і підгризатимуть стебла.

Це все стосується до смуги від Шикаго аж до Нью Йорку й на північ від того. У південному напрямку ці заходи не є обов'язкові.

Ці вказівки подані для гібридних чайних троянд, а якщо хтось має інші, і траплялось, що вимерзли, то може такого самого захисту вжити. Технічні способи можуть бути різні, включно з обгортанням мішками.

А. Баранник

Із листів до редакції

ЗАПИТИ З ГОРОДНИЦТВА

Мабуть Ви зауважили, що не все можу на час відповісти на запити Ваших читачок. Це є через те, що я — працюючи в одному ботанічному саду Волтер Ганневелл Арборетум — вирощую орхідеї. Маю їх поверх тисячі різних родів. І в 1970 р. нечистий спокусив мене виставити їх на весняній квітковій виставці в Бостоні. На тій виставці вони удостоїлись першої нагороди і золотої медалі. І в 1971 р. знову перша нагорода і золота медаль. Отож і цього року я підготував їх до виставки, щоб переглядав, підв'язував, переносив із холодного місця до теплішого, щоб скоріш розквітли, а розквітлі переносив у зимніше, щоб довше задержались. Як бачите, я дуже зайнятий, отже й не дивуйтесь, що мої відповіді приходять з опізненням. До того здоров'я моє не дуже міцне і треба дотримуватись режиму.

А. Баранник

Розуміємо Вашу ситуацію і дуже Вам вдячні, що хоч час від часу маєте змогу відгукнутись на запити наших читачок. Цікаво нам почути про Ваше замилування до орхідей та участь у квітковій виставці в Бостоні. Бажаємо успіху й надалі! Ред.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДИНИ ЦЕ КНИЖКА

Зеновії Терлецької УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ

Давні приписи з Галичини

Вона включає:

Закуски
Борщі й юшки
М'ясиво
Городина, салати й підливи
Страви з борошна і крупів
Страви з яєць і лакоминки
Печиво
Торти
Ягоди й садовина

Ціна 7 дол.

включно з коштами пересилки

Видання Союзу Українок Америки

Оцим замовляю книжку „Українські страви“ Зеновії Терлецької за ціну 7 дол. і залучую належність. Надіслати на адресу:

.....
.....
.....
.....

ВІДНОВІТЬ ПЕРЕДПЛАТУ!

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXIX.

JUNE, 1972

No. 6.

Our Bilingual Branches

The UNWLA Annual Board Meeting, held on June 24-25, 1972 in Philadelphia, brought up again the situation of our English-speaking members. They are organized in 8 Branches — 37, 58 and 80 in Detroit, Mich., 32 in Newark, N. J., 40 in Allentown, Pa., 52 in Philadelphia, Pa., 60 in Cleveland, Ohio and 72 in New York City. An inquiry sent out by Mrs. Alexandra Riznyk, Vice President, brought in interesting information on the work of these Branches.

As no reports were received from Branches 40 and 72 only 6 Branches gave us any information about themselves.

These 6 Branches have 127 members. Among them are 12 professional women; 33 are in business. As to their community involvement 50 members answered that they are active in church and community groups. Two of the Branches (37 and 52) have affiliations with non-Ukrainian organizations.

In the area of organizational work 4 Branches reported ongoing programs on Ukrainian traditions, culture and the folk arts. They also expressed an interest in getting more detailed and substantial information about them. The inquiry further revealed that 116 mem-

bers understand Ukrainian well and would like to broaden their knowledge of Ukrainian cultural traditions by lectures and demonstrations. 55 members read Ukrainian and can make use of Ukrainian publications. The bibliography of English books on Ukraine, prepared by our Cultural Chairman, could prove of use to them.

Besides the questionnaire and the UNWLA By-laws, these Branches also received XVI Convention Committee resolutions, several newsletters, notice of payments and several Chairmen's plans and newsletters. They are thus informed about UNWLA programs. Nevertheless, they appear to be functioning in varying degrees on their own. Their contact with Headquarters is mainly demonstrated through their payment of dues and donations to various funds.

One could deduce from this that about 200 American women were attracted to membership in UNWLA only as a result of a deep interest in their heritage. Despite the language difficulties membership remains constant.

Therefore more attention should be given to these Branches and their membership. This does not necessarily mean that they should have separate programs. Giving them, in English, all the materials that are regularly sent to all member branches will, for the first time, give them a true picture of the organization and its work, and will also give them the opportunity to select from the many items therein those which are most useful to them.

Excerpts from the Bilingual Branch Report, June 1971—June 1972 made by Mrs. Alexandra Riznyk, Vice President.

Agatanghel Krimsky

x x x x x x

I climbed the crest. Below, the clouds were moving.
I looked far off: at Beirut, at the sea.
Here, glacial ice; there, magic all-approving...
A paradisaal nook of sorcery.

See Beirut shine. A tropical, bright orchard,
Where palms are on a rug of lilies spread.
And sense with pungent scent is sweetly tortured.
Where tuberose and orchid brim the bed...

A look at Lebanon. There coolness breathes
From a green meadow, moist with fragrant dew.
And mighty nature in the forest sheathes
The grace of Spring and all her retinue.

While here among the clouds, where I am hidden,
The snow and ice are deep; yet from this crust
A pale-blue cowslip has come forth unbidden
And gently smiles to me in silent trust.

More mighty than the cedars is this floret:
It braves the winter in this icy nest.
Such is my love: for silent powers restore it,
And, with its flame, make glow the entire breast.

Translated by C. H. Andrusychen and Watson Kirkconnell

UNWLA Participation at Annual GFWC Convention

The 81st annual convention of the General Federation of Women's Clubs (GFWC) was held in Denver, Colorado, June 5-9, with more than 1,200 delegates participating, including those of 16 countries. Executive Board member, Mrs. Mary Dushnyck, was the UNWLA delegate.

Convention speakers interpreted the convention theme, "The Federated Clubwoman: The Catalyst," as well as that of the 1970-72 administration of President Mrs. Earle A. Brown — "A Better Environment."

The GFWC through its thousands of clubs and 11-million membership involved itself in conservation, clean air, youth gardes, preservation of historic landmarks, fine arts, home life, consumer affairs, international and public affairs, CARE and UNICEF, drug abuse, the American Indian, rehabilitation, and so on, with emphasis on youth involvement.

Awards totaling \$90,000 were granted by industry to GFWC clubs in the Community Improvement Program alone, in addition to \$97,000 in the Environmental Responsibility and other programs. Junior Clubs contributed over \$1,400,000 to the GF's education program, with public education and student aid receiving the greater share.

At the June 8 morning ses-

sion representatives of GF associate organizations were introduced, including UNWLA delegate, Mrs. M. Dushnyck, and Mrs.

At reception honoring Mrs. Kermit V. Haugan, incoming President of the General Federation of Women's Clubs, at the conclusion of its 81st annual convention in Denver, Colorado. Mrs. Haugan, whose term is for two years, is being congratulated in the receiving line by Ukrainian delegates, Dr. Maria Kwitkowska of the Ukrainian Gold Cross (left), and Mrs. Mary Dushnyck of the UNWLA

Kwitkowska, President of the Ukrainian Gold Cross. They took part also in the social for International Delegates, the International Luncheon, at which they were introduced, and in recep-

tion honoring the incoming President, Mrs. Kermit V. Haugan.

During the session on resolutions, the UNWLA delegate spoke for the amendment to GF Resolution No. 85 on Communist Aggression. Mrs. Dushnyck said that Communist efforts to take over the free world are continu-

ing, with Soviet and Red Chinese aid to Hanoi, and undermining Communist actions in Latin America; arrests of Ukrainian intellectuals are widespread; genuine freedom cannot be achieved until all peoples are guaranteed their rights, and that freedom once lost is difficult to regain. Her remarks were received enthusiastically by the 1400 delegates and guests present. (Speaker Julie Nixon Eisenhower was to appear shortly).

A statement, issued by 8 women's organizations, including 3 Ukrainian ones, the Baltics and Women for Freedom, warned the American people not to be misled into a state of euphoria that true peace and security have been achieved by our latest negotia-

AGATANGEL KRIMSKY

(1871—1941)

Ukrainian poet Agatangel Krimsky died thirty years ago. As a young student he specialized in Oriental languages. After spending two years in Syria in advanced studies, he became professor of Oriental philology at the University of Moscow. After 1917 he moved to Ukraine and became Secretary of Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Kiev.

Krimsky's scholarly output comprises approximately one thousand learned articles. Beside that he wrote poetry and the novel "Andriy Lahovsky." His death occurred during the Soviet-Nazi war under circumstances not yet clarified.

tions with the Communists. It called attention to the unrest and suffering in Ukraine and other subject nations and the immolations in Lithuania, because of oppressive violations of human rights and unjust denial of basic freedoms — but the struggle for freedom continues.

Another Ukrainian note was the presentation by the Brigham Young University International Dancers of several Ukrainian dances, which were most popular with the audience.

The Convention International Luncheon is a favorite event, with delegates appearing in native costumes. The guest speaker, U.S. Ambassador to the United Nations George Bush, spoke on challenges facing the UN. He was given a copy of the statement issued by the 8 women's groups together with a leaflet on arrested Ukrainian intellectuals. In a handwritten note, Ambassador Bush sent Mrs. Dushnyck, he wrote: "I read the material you handed me — A most impressive dossier. I'll keep trying."

Other convention speakers were former Interior Secretary Walter Hickel and Presidential Assistant in Consumer Affairs Virginia Knauer, and others.

Mrs. Kermit V. Haugan of Minneapolis was elected GFWC President for 2 years. Her administration theme will be Respect, Reverence, Responsibility — "to seek those goals that will bring justice for all." In the belief that the home is the first and most important place to encourage the growth of these concepts, the GF Official Award Program for its Home Life Department will introduce the State of the Family Program for 1972-74, "Resource Forums," which it is hoped will strengthen the family and each individual member by helping all people in the community. A new phase will be a competitive sewing program, with a 10-day day trip to Italy as first prize.

Thus, the GFWC enters its 82nd productive and fruitful year!

UNWLA BRANCH 60 NEWSLETTER

The June Newsletter of Br. 60 in Cleveland, Ohio, informed its members that there would be no meeting in June, 1972. Instead all members were urged to participate in the "Under One Flag" Festival held June 16. Home-cooked foods, baked goods and arts and crafts were sold at the Festival for profit.

On July 15th a "Swimming Party" at Shipka's Chalet is planned. Participants should bring their own hamburgers and steaks to grill. Salad and refreshments will be provided by the hostess.

On August 13 a picnic is planned in the Lakewood Pavilion. Members may bring their own picnic baskets and make a family get-together of the affair.

The newsletter also included news of interest to members and their families. One news item, for example, noted that Helen Shipka's mother, Mrs. Katherine Mural, was honored recently and presented with a plaque from Headquarters for her outstanding contribution in bringing the Lesya Ukrainka statue to the Cultural Gardens in Cleveland. In her acceptance speech Mrs. Mural remarked that credit must also be given to many of the members in her Branch who worked tirelessly on the project.

The Newsletter is edited by Mrs. Eleanor Sovchik.

CONSERVATION WORK AT UNWLA MUSEUM

All objects of Ukrainian folk art at the UNWLA Museum in New York City have to be examined periodically and undergo conservation procedures. Mrs. Oksana Hrabovych, Harvard Special Student in Folklore and Anthropology, has been invited to take charge of this project.

Mrs. Hrabovych is a graduate of the Jagiellonian University in Cracow where she studied Ethnography and Sociology. Her work experience was acquired at different museums in Poland. Her publications include among others "Wedding Rituals in Lemko Region."

In memory of Clifford C. Miller, son of Gerald and Cornelia (Pidruchny) Miller, our contribution to Our Life Fund.

Dr. and Mrs. Ted Slaby
Royal Okk, Mich.

RESERVE FUND OF OUR LIFE

In order to improve the financial situation of our magazine a Reserve Fund of OUR LIFE has been established. This Fund will serve as a security lever for the magazine and its needs. It was started as a Christmas campaign among our Branches and members and gave us, together with the Easter gift called "Pysanka" \$3,259.00. This small initial sum should be raised to \$50,000.00 by the time of the next UNWLA Convention, to be held in 1974.

SUMMER BAKING

Home-baked pastries are always a treat, but the thought of spending a hot summer day in the kitchen is enough to make one reach for a frozen dessert instead. Well, you can have your home-baked treat and still spend a minimum of time preparing it.

Fruit Upside-Down Cake

4 eggs
1 cup sugar
2 cups flour
2 lbs fresh fruit (plums, pears or apples)
baking powder
butter
bread crumbs

Butter a deep, rectangular pan. Combine baking powder with flour and add, a tablespoon at a time, to the egg mixture.

Wash the fruit, cut in small pieces and sweeten if necessary. (If you are using apples peel the fruit; pit plums).

Butter a deep, rectangular baking pan and sprinkle with bread crumbs. Fill with fruit and spread dough lightly over the top. Bake at 350 degrees for 30 minutes.

A variety of fruits may be used in the cake. Peach halves placed cut side down over dried prunes make a very attractive cake.

• ХРОНІКА •

Округа Філадельфія

БАЛТИМОР, МД.

Із діяльності 59 Відділу США. Дня 24 жовтня 1971 р. відбулися ширші сходи, на яких голова Анна Стельмах поділилась із нами враженнями з рідної землі, яку вона відвідала. Ми оглянули також прозорки. Дня 25 листопада в Домі Молоді відбулася зустріч громадянства з проф. д-ром В. Яневом із нагоди ювілею Укр. Вільного Університету. Наш Відділ займався господарською сторінкою свята, а членки пожертвували каву і печиво, щоб причинитись до більшого доходу із зустрічі. Дня 12 грудня шанували ми святочними сходами пам'ять Алли Горської. Доповідь Ір. Пеленської відчитала голова молодечої секції І. Траска. Потім обговорено обіжник Централі, що з'ясував потребу Різдяного Дару для журналу Н. Ж. Членки на заклик голови зложили 96 дол. У часі від 25 грудня 1971 до 6 січня 1972 р. членки ходили з колядою. Колядували під проводом пп. Стельмах і Хархаліс пані — Булавка, Хай, Сушко, Корж, Луцишин, Царик, Самутин, Калиновська і Нишук. Дохід призначено на Фонд Укр. Церкви в Потребі й Укр. Православний Осередок у Бавнд Бруку. Новорічна зустріч-баль вдалася дуже гарно. Привітання голов США, мол. Секції й Укр. Студ. Громади були короткі й ширі. Дня 12 лютого 1972 р. влаштували ми веселий пампушковий вечір для членок Відділу з родинами. Він пройшов гарно, хоч присутніх була небагато. Розважались при музиці-стерео п-ва Снігурів.

Коли розпочалась протестаційна акція проти переслідувань і арештів в Україні, наш Відділ включився в те, зладивши окрему петицію за підписом голови А. Стельмах, секретарки М. Булавки і пресової референтки О. Калиновської. Цю петицію розіслано до Курта Вальгайма, секретаря ОН, п-ні Пет Ніксон, мейора Балтимору Шейфера і губернатора Мериленду Мандела, сенаторів Матаяс і Белл, а також до укр. преси і місцевих газет. На покриття коштів летючок, що їх роздавано в часі маніфестації у Вашингтоні, зложено на „Смолоскип“ 100 дол.

Дня 18 березня 1972 р. Відділ улаштував вечір, присвячений спротиву в Україні. Ред. Осип Зінкевич виголосив на цю тему доповідь, в якій поінформував присутніх про носіїв цієї боротьби — українських культурних діячів. На них мали великий вплив надхненні поезії шестидесятників. Трудно сподіватись в Україні революційного зриву, але завдяки цій боротьбі нової провідної верстви там можуть наступити деякі зміни на краще навіть при советській системі.

Дня 17 квітня Відділ спільно з мол. Секцією відзначив 30-ті роковини смерті Олени Теліги. Вечір відкрила голова А. Стельмах і передала провід п-ні Оксані Чорній, яка відчитала доповідь, надіслану з Окр. Ради. Це був скорочений життєпис поетки пера О. Ждановича. Членки мол. Секції пп. Т. Хархаліс, З. Чорна і мгр. М. Улянович із чуттям відчитали вірші поетки. О. Калиновська поділилась коротким спогадом із 30-их рр. у Варшаві, де в той час проживала Олена і звідки вирушила в мандрівку „за волю“.

Пресова референтка

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Успіх вистави Ляльового Театру. Дня 24 квітня ц. р. 90 Відділ США обдарував наших найменших виставою казки „Петрусь і вовк“. Зміст казки був перекладений з англійської мови. Дія казки має багато виховних моментів. Володя Карпинич добірною українською мовою під музику Сергія Прокоф'єва пояснював думки і дії дієвих осіб. Декорації намалював мистець Юрій Гура. Після вистави і короткої перерви почалася загальна гра в колі, в якій взяли участь усі присутні діти. „Чарівник“ (студент Юрій Пазуняк) „перетворив“ їх у квіточок, бо кожна дитина дістала на голівку гарну шапочку-квітку — мак або волошку. Казка тривала далі, бо в грі взяв участь „вовк“ (студент Роман Процик) та й інші замасковані особи. Радісні личка дітей були найкращим доказом, що такі забави потрібні дітям.

Про Ляльовий Театр 90 Відділу США у нас уже писалося. Цю виставу підготувала референтка Театру Зеня Черник, вона ж придумала забаву в колі з дієвими особами і поробила шапочки-квіти. Діти були в захоплен-

ні й напевне на довго запам'ятають цю радісну зустріч.

Марія Ганіна
прес. референтка Окр. Ради

**
*

Округа Дітройт

ДІТРОЙТ, МИШ.

Бандуристи з Дітройту в Мансі, Инд. Недавно, бо 20 травня 1972 р., 81 Відділ США з Дітройту зробив велику прислугу американській організації „Матіне Мюзікел“ у Мансі, Инд., й Україні, бо прислав кuartет бандуристів „Проліски“ на терен, де ані про Україну, ані про її культуру американці нічого не знають. „Матіне Мюзікел“ — це жіноча організація, заснована 80 літ тому, що зацікавлена в серйозній музиці. Цього року Люба Цегельська-Гейнеманн, культ.-освітня референтка цієї організації, запросила цих талановитих артистів, під керівництвом відомого бандуриста Григорія Назаренка, щоб показали наші строї, нашу бандуру й нашу пісню. Молоді артисти — Марія Назаренко та Оля, Маріянна і Марко Лісківські дуже гарно вив'язалися із свого обов'язку. На сцену вийшли дівчата в розкішних полтавських строях, а Марко з виглядом справді козацьким. Співали вони кілька пісень, Марко грав танкове сольо, а п. Назаренко, як справжній майстер, додав дві точки, нагадуючи часи, коли він концертував по цілій Європі. Для публіки це була велика новість. Після концерту членки організації довго балакали з бандуристами й їх батьками, розпитуючи багато про бандуру, про українську пісню, про українські строї, про Україну. Чи можна в кращий спосіб представити чужинцям нашу культуру?

Люба Цегельська-Гайнеманн

**
*

Округа Шикаго

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Святочні сходи в честь Олени Теліги. В програмі сходин 16 Відділу США в дні 19 лютого ц. р. були — доповідь голови Мирослави Петришак „Легенда героїзму й посвяти“ і стаття „Душа на сторожі“, що її відчитала п-ні Нуся Крамарчук. Слідував вірш О. Теліги „П'ятнадцята осінь“ у виконанні Ольги Луцик. Прослухана програма глибоко торкнула привних.

Кожна на хвилину потонула в мовчазній задумі над словом і чином цієї небуденної жінки...

Ольга Луцик, Прес. реф.

**

З наших окраїн

САН ХОЗЕ, КАЛІФ.

Із діяльності 107 Відділу США ім. Лесі Українки. Наближаємось до других роковин заснування нашого Відділу. Він згуртував переважно молодих матерів, що вже вирости поза межами рідної землі. Та вони всі свідомі українки, що хотіли приєднатись до громадської праці всієї нашої громади. Тому першим їх завданням було — зорганізувати Дитячу Світличку. Вона працює вже два роки під керівництвом п-ні Я. Оренчук. Дня 14 травня ц. р. на Святі Матері діти продемонстрували свої досягнення (деклямації, співи) поруч старших дітей із школи українознавства в Пало Алто.

У програму ширших сходин Відділу входять доповіді і монтажі. Таку доповідь членки прослухали на тему „Жінка в творчості Т. Шевченка“ пера О. Лукач. Під її керівництвом були підготовані деклямації (пп. С. Маркело і Т. Лоджінас). На інших сходинах п-ні Катря Росандич-Кричевська розказала про творчу діяльність родини Кричевських.

Великим осягом Відділу є жіночий хор членок під орудою п-ні В. Шавлач. Уперше наша громада почула їх на Листопадовому Святі в Сан Франціско, а вдруге на Святі Т. Шевченка. Їх дуже щиро привітали.

У часі Великодніх свят силами Союзянок улаштовано ряд виставок і показів нар. мистецтва. Вони відбулися в Публ. Бібліотеці в Берклі (Т. Яцикевич), Саратозі (С. Меркало і Т. Татарко), Сан Хозе (Г. Маренін), Саннівейл (О. Візір). Зацікавлення писанками було величезне.

Дня 27 травня відбулася Друга Вишивана Вечірка. Веселе товариство, добра програма і смачний обід сприяли її успіхові. Спів Віри Шавлач прикрасив програму. Жюрі в складі — пп. Я. Оренчук, Г. Стеців і п. Цмайла-Кульчицького — признало три нагороди за вишивані сукні. Перша припала п-ні О. Сидорак, друга п-ні О. Візір, а третя п-ні З. Кульчицькій. Відзначено сукню п-ні К. Бондаренко. На вечірці розіграно картину Катрі Кричевської „Український краєвид“.

РІЧНІ ЗБОРИ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Окружний З'їзд

Дата: 6 лютого 1972 р.

З'їзд відкрила голова Ярослава Сена молитвою і гимном США.

Президія: п-ні Лідія Колодчин, голова, п-ні Олена Лісківська, секретарка.

Протокол із попереднього З'їзду відчитала О. Лісківська.

Слідували звіти **Управи:**

а) Організаційний: Відбулося 7 сходин. Багато праці вложено в підготовку до участі в Конвенції. Вдержувано зв'язок з Округами Клівленду й Шикаго. Звітували Я. Сена, голова, С. Гайда і Р. Дигдало, секретарки та Н. Малинович, референтка.

б) Культурно-освітня й імпрезова: Влаштовано виставку картин Марії Гарасовської-Дачишин спільно з іншими жіночими організаціями в листопаді 1971 р. Окр. Рада взяла численну участь у Крайовому Святі Лесі Українки, що відбулося у вересні 1971 р. у Клівленді. На запрошення 23 Відділу США референтка організувала програму роковин поетки. В 5 Відділі відчитала доповідь про Різдва на Гуцульщині.

При Окр. Раді діє Гурток Книголюбів, що його очолює референтка. Для відзначення роковин Лесі Українки обговорено драму „У пущі“. Відзначено роковини В. Стефаніка з мистецьким чиганням артистки Бранки-Кривуцької. Імпрезова референтура займалась підготовою програм для вистав в Інтернац. Інституті і Міжнар.

Дохід із вечірки призначено на стипендію для української студентки в Бразилії.

Відділ працює не тільки у власному засязі, але допомагає й іншим організаціям при влаштовуванні буфетів чи програмі. Перешкодою в нашій праці є розкиненість нашого членства, що живе у віддалі 50 миль і більше від себе. Окрім того Відділ не має своєї домівки і вся діяльність його відбувається „по хатах“. Але всі працюють дружно й охоче, а від того наш Відділ росте й міцніє.

А. Леляк

пресова референтка

Фестивалі. Звітували — О. Витвицька й І. Кульчицька, референтки.

в) Виховна: В Окрузі діють дві Світлички — Воррен (учителька М. Бараник) і Дірборн (учительки В. Андрушків і Н. Назаренко). Проведено підготовку Курсу Вчительок Дошкілля, що його очолює О. Лісківська. Референтка допомагала 76 і 81 Відділам у веденні Світличок. Написала разом із вих. референтками статті до сторінки „Наші Світлички“. При Окр. Раді є Виховний Фонд. Звітувала референтка Лідія Казевич.

г) Сусп. опіка: Референтура займалась наглядом і допомогою в праці Відділів. Їх діяльність була дуже різnorodна і дала підставу до поважних пожертв. Округа провела збірку для родини трагічно померлої членки бл. лам. Люби Тарновецької; разом вручено чоловікові Покійної біля 1,000 дол. Звітувала референтка Ольга Макар.

г) Зв'язки: Окр. Рада має зв'язки з американськими організаціями й Інтернац. Інститутом. У Комітеті Міжнародного Фестивалю була п-ні А. Вокер. Вона й звітувала у відсутності референтки.

д) Комітет Будови Дому для Старших: Ідуть переговори з м. Воррен про регуляцію зони і заходи про отримання федеральної допомоги. Борг за землю вже сплачено. Сальдо 2,164 дол. Звітувала А. Будзол, містогорова.

е) Фінансова: Окр. Рада мала 897 дол. приходу і 648 дол. розходу у звітному часі. Звітувала касієрка В. Гординська.

Звіти Відділів збирала й опрацювала секретарка Рома Дигдало. Їх культурно-освітня діяльність була дуже оживлена, а також добре проявили себе в ділянці сусп. опіки. Поодинокі імпрези були зреферовані в нашому журналі.

Іменем **Контр. Комісії** промовила голова С. Годів. Ствердила, що всі книги знайшла в повному порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії, що З'їзд ухвалив.

До **нової Окружної Ради** ввійшли пані — Ярослава Сена, голова, Олена Лісківська і Мірл Слабі, заступниці, Станіслава Гайда і Рома Дигдало, секретарки, Васирина Гординська, касієрка. Референтками стали пані —

Лідія Колодчин організаційною, О. Витвицька і Й. Кульчицька культ.-освітніми, Рома Когут нар. мистецтва, Христя Перел і Тетяна Назаренко виховними, Ольга Макар, Віра Гнатюк і А. Мазяк сусп. опіки, Анастасія Вокер зовнішніх зв'язків. До Комітету Будови Дому для Старших увійшли пані — А. Вокер, П. Будзол, Ф. Сіділо, О. Адамек і Л. Галяженко.

До **Контр. Комісії** ввійшли пані — С. Годів, М. Ганиш і А. Галишин.

У **плянах на майбутнє** висунено справу оплат до Окр. Ради (М. Слабі) у формі 50 дол. річно від кожного Відділу. По довшій дискусії ухвалено більшість голосів.

Окремим закликком до членок СУА О. Витвицька, культ.-освітня референтка, заохочувала до участі в протестаційних маніфестаціях, що тепер відбуваються в обороні арештованих культурних діячів в Україні.

З'їзд закрила перевибрана голова. Після нарад 76 Відділ подав присутнім смачний підвечірок.

Лідія Колодчин, голова
Олена Лісківська, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Окружний З'їзд

Дата: 12 березня 1972 р.

З'їзд відкрила голова Ірина Кіндрачук, провела молитву і просила вшанувати мовчанкою померлих членок, а між ними бл. п. Катерину Соснецьку з Елизабету. Привітала і представила містоголову Гол. Управи Осипу Грабовенську.

Президія: пп. Софія Онуфрик, голова, Ірина Левицька, заступниця, Євгенія Цікало, секретарка.

Стверджено **правосильність** З'їзду (на 13 Відділів було заступлених 11). З черги п-ні О. Грабовенська передала привіт Екзекутиви і подяку за успішне влаштування Конвенції на Союзівці.

Діяльність Округу:

а) Організаційна (референтки пп. Ф. Стек і Д. Лозова): Округа виділила з себе Конвенційний Комітет і в першій половині 1971 р. виключно в тому напрямку працювала. Про цю її працю вже була мова в нашому журналі. Окрім того голова й референтки відвідували Відділи з нагоди Річних Зборів. Відділи взяли численну участь у Конвенції.

б) Культ.-освітня, мистецька й імпрезова (референтки пп. Г. Магмет, В. Дідик, І. Яворська): Через те, що

Округа підготовляла Конвенцію, не можна було провести задуманих починів. Восени 1971 р. п-ні Г. Магмет написала й розіслала доповідь про Аллу Горську. Дня 21 листопада 1971 відбулася в Ньюарку виставка картин, а в тому часі також виставка книжок.

в) Виховна (референтка п-ні Н. Бігун): На терені Округу існують дві Світлички при 28 і 70 Відділах та одне передшкілля (18 Відділ). Референтка відвідувала Відділи, щоб підготувати ґрунт для нових Світличок або урухомити нечинні.

г) Сусп. опіка (референтка п-ні О. Муссаковська): Дня 13 лютого 1972 р. відбуло нараду з референтками Відділів. Вислано обіжник до Відділів Округу, щоб обзайомити їх із завданнями сусп. опіки.

При Окружній Раді існує Стипендійний Фонд ім. Олени Гординської, до якого Відділи щорічно вплачують 25 дол. Із того Фонду створено дві стипендії для дівчаток у Польщі.

г) Зв'язки (референтки пп. Л. Гладка і П. Кучкуда): Влаштовано дві виставки нар. мистецтва — одну в Савт Орендж Лайберері (оформлювала п-ні М. Гординська), другу у Фирст Нешенел Бенк-у в Ньюарку (опрцювали пп. Настюк, Цяпка, Дорошенко, Кузьма). Референтки брали участь у Семінарі референтури зв'язків Централі. Окр. Рада є членом Стейтової Федерації Жін. Клюбів і голова І. Кіндрачук репрезентувала Округу на Конвенції 12—14 травня 1971 в Атлентік Сіті.

д) Господарська: Референтка п-ні О. Кусий влаштувала перекуски з нагоди зустрічей.

е) Пресова: Референтки пп. Б. Чума, А. Остап'як і Н. Войновська були втягнені до підготовки Конвенції.

У **своєму звіті** голова І. Кіндрачук вказала на велику роботу, що її провела Округа, підготовляючи XVI Конвенцію СУА. Конвенція була під кожним оглядом успішна, до чого у великій мірі причинився наш Комітет. Також звернула увагу на нову проблему в організаційній праці, а саме — неохоту перебрати провід у Відділі. Це треба проаналізувати.

У **своєму слові** п-ні О. Грабовенська вказала на основну рису нашої праці. Наші Відділи люблять працювати для когось, жертвувати на різні цілі, включатися в різні загально-національні чи місцеві акції, а замало дбають про програму СУА. Через те ми не можемо її виконати й фінансово недомагаємо. П'ятдесятліття нашої

організації, що ось уже недалеко, стане нас непередготованими. Акція Різдвяного Дару для Н. Ж. не дала відповідного висліді. Наш Музей замість розвиватися — занепадає через брак фондів. Це все каже нам призадуматись над формою нашої дотеперішньої праці і скорегувати нашу поставу до власних кличів і постанов.

Іменем **Контр. Комісії** п-ні О. Цяпка ствердила, що книги Окр. Ради є в повному порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії, що З'їзд ухвалив.

До **нової Окружної Управи** ввійшли пані — Ірина Кіндрачук, голова, Надія Бігун і Євгенія Цікало, заступниці, Олена Бобіляк, рек. секретарка і пресова реф., Емілія Цяпка, прот. секретарка, Ольга Муссаковська, скарбничка. Референтками стали пані — Ольга Салук організаційною, Ірина Шраменко культ.-освітньою, Катря Бук імпрезовою, д-р Іванна Ратич виховною, Юлія Полянська сусп. опіки, Лідія Гладка і Марія Гибель зв'язків, Олена Кусий господарською.

До **Контр. Комісії** ввійшли пані — Ірина Левицька, голова, Марія Химінець, Франя Стек, Марія Герус і Катерина Кузьма, члени.

З'їзд закрила перевибрана голова, дякуючи за довір'я.

Євгенія Цікало, секретарка З'їзду

КЛІВЛЕНД, ОГАІО

Окружний З'їзд

Дата: 23 квітня 1972 р.

З'їзд відкрила молитвою голова Ірина Кашубинська і ствердила його правосильність. Були заступлені всі Відділи Округу.

Президія: пп. Євгенія Дубас, голова, Ярослава Гергель, секретарка, Катерина Мураль, почесна членка.

Звіти зложили пп. — Ірина Кашубинська, голова, Марія Грушкевич, секретарка, Ольга Бак, касієрка, за Д. Древницьку, референтку сусп. опіки, відчитала І. Кашубинська.

Діяльність Окружної Управи:

а) Організаційна: Округа взяла численну участь у Конвенції, де було заступлених 5 Відділів (на всіх 7). Дня 14 жовтня 1971 голова відвідала сусідню Округу в Дітроїті, де відбулася зустріч із цінною виміною думок. Голова сповняла різні репрезентаційні обов'язки і разом з іншими членами Управи співпрацювала в різних комітетах.

б) Культурно-освітня й імпрезова: Найбільшим проектом мин. року було

Краєве Свято Лесі України, що відбулося 18 і 19 вересня в Клівленді. Про нього вже було докладне звітання в нашому журналі. При здійсненні цього великого Свята працювали всі Відділи під проводом Окружної Управи. Дня 17 жовтня 1971 р. відбувся заходами Окр. Управи вечір балетної школи Мотрі Макар із Дітройту п. н. „Водяний цар“. На жаль, публіка не виявила належного розуміння для нього. Дальше Окружна Управа допомогла зібрати експонати на виставку української культури на Вестерн Резерв Університеті. Дня 20 лютого 1972 р. спільно з Відділом Укр. Зол. Хреста влаштовано Свято Жінки-Героїні. Дня 22 квітня ц. р. підготовано гостину для ансамблю „Євшан-зілля“. Здійснено видання листівок пам'ятника Лесі України в Укр. Городі Культури.

в) Виховна: Підготовано ґрунт для засновання Світлички для дітей, що не володіють укр. мовою. У червні 1971 р. здійснилася поїздка стипендистки п-ни Миросі Мудрак до Риму. Вона відбула літній семестр викладів Укр. Катол. Університету і працювала там же в бібліотеці. Її подорож оплатили жертвенні Союзники.

г) Сусп. опіка: Дня 15 листопада 1970 р. засновано з ініціативи Окр. Управи Бюро Суспільної Опіки спільно з Відділом Укр. Зол. Хреста і Відділом „Самопоміч“. Бюро має дві станиці, одну з них у приміщенні „Самопоміч“. При всіх випадках (їх було біля 20) співпрацювали членки Відділів, як Добровільна Жіноча Служба.

г) Зв'язки: З нагоди Різдва свят розіслано святочні картки Т-ва „Амнестія“ на адреси українських в'язнів і засланих у ССРСР. Зібрано від Відділів листи з підписами до Президента Р. Ніксона в справі репресій в Україні. На імпрезі Городів Культури „Гом енд Флавер Шов“ зорганізовано джури. Вислано листа до Федерації з домаганням упорядкувати справу Городів Культури.

д) Господарська: Окр. Управа розпродала 62 книжки „Укр. страви“ Зеновії Терлецької.

е) Фінансова: Окр. Рада мала 1,554 дол. приходу, а 1,597 дол. розходу.

Іменем **Контр. Комісії** п-ні С. Іванницька ствердила, що вона і голова Ярослава Барнич перевірили книги та знайшли їх у порядку. Поставили внесок на уділення абсолюторії, що З'їзд ухвалив.

Дискусія заторкнула справу стяг-

нення вкладок, що справляє труднощі Відділам. Орг. референтки повинні перевірити, чому цих вкладок не можна стягнути. Щойно по таких заходах можна скреслити членку із списку.

У своєму слові предсідниця Є. Дубас вказала на заслуги п-ні Катерини Мураль, яка довгі роки очолювала Комітет Побудови Пам'ятника Лесі України і допомогла його двигнути. Тому Окр. Управа вручила їй почесну грамоту, а Окр. Рада вибрала її почесною головою.

Під час перерви присутні обмінялись думками при перекусці з кавою.

До нової **Окружної Управи** ввійшли пані — Ірина Кашубинська, голова, Надія Дейчаківська і Марія Федак, заступниці, Марія Грушкевич, кор. секретарка, Ірина Сахно, касієрка. Референтками стали пані — Євгенія Дубас виховно, Іванна Яремко нар. мистецтва, Анна Стецяк, Олія Урбанська і Стефанія Городиська, вільні члени.

До **Контр. Комісії** ввійшли пані — Ольга Бак, Марія Зубаль і Ярослава Барнич, члени, Ярослава Гергель і Стефанія Пазура, заступниці.

Пляни праці: Голова І. Кашубинська вказала на те, що Окр. Управа повинна у своїх намаганнях відзискати третє і четверте покоління. Для цього треба шукати засобів і доріг. Жінок середнього віку можна зацікавити нашим народним мистецтвом, а молодь танками і пісеною. В тій цілі слід організувати Український День або Фестиваль. Вих. референтка Є. Дубас звернулася до представниць Відділів із проханням, щоб приділили більшу увагу заснованню Світличок. Дошкільне виховання є завданням жін. організацій і Союз України Америки розробив цю ділянку, але не використав усіх можливостей.

З'їзд закрила перевибрана голова й подякувала всім за участь.

Євгенія Дубас, голова З'їзду
Ярослава Гергель, секретарка

ГАРТФОРД, КОНН.

Окружний З'їзд

Дата: 30 квітня 1972 р.

З'їзд відкрила голова Ініц. Комітету Анна Любинська і присутні відспівали „Христос Воскрес“. Привітала представницю Екзекутиви СУА І. Рожанковську.

Президія: п-ні Ірина Скочдополь, голова, п-ні Ніля Павлюк, секретарка.

РОЗІСЛАНО СТАТУТ СУА

Статутова Комісія СУА впорядкувала статут ще перед Конвенцією так, щоб він був більш переглядний. При тому проведено деякі стилістичні зміни, що не міняють статутівих правил. **У березні ц. р.** розіслано кожному Відділові примірник цього ново-впорядкованого статуту.

НАРАДА КОМІСІЇ МОЛ. ВІДДІЛІВ СУА

Референтка мол. Відділів при Гол. Управі Наталія Даниленко урухомила Комісію, що відбула 20 травня 1972 р. першу нараду в Нью Йорку. Участь у ній взяли окрім самої референтки — пп. Ірина Падох, Таня О'Ніл, Марія Цимбаліста й Євгенія Цікало. Впродовж наради обговорено ряд організаційних справ. Усі учасники ствердили потребу підручника, що окреслив би засяг праці поодиноких членів Управи Відділу.

Протокол із підготовної наради 6 лютого відчитала п-ні І. Скочдополь.

У своєму слові п-ні І. Рожанковська відчитала ухвалу Екзекутиви про створення нової Окр. Ради на півн. Сході. Спонуку до того дала слаба участь Відділів у праці Окр. Ради СУА в Нью Йорку. Таке відосібнення відбивається на праці Відділів. Вони не мають відчуття єдності з іншими Відділами, не переймаються кличами Централі, не передплачують нашого журналу. Окружні Ради, чи як тепер вони звуться „Окружні Управи“ — повинні їм це вищипити, як також змагати до створення нових Відділів.

У дискусії підкреслено брак комунікації з Централєю. Висловлено жаль до журналу, що занадто скорочує звітання Відділів. Обговорено також упорядкування вкладки, що в кожному Відділі є інша. Присутні зацікавилися долею нашого Музею, що тепер не є відкритий для відвідувачів. З усіх порушених справ впливало, що Окружна Управа могла б інформувати Відділи і налагодити багато дечого, коли б була створена.

До **Номінац. Комісії** ввійшли присутні голови Відділів — пп. Мандич, Чубата, Чучвань, Любинська, Павлюк. По короткій дискусії вибрано таку **Управу:** пп. Ольга Платош, голова, Ірина Гриневич, заступниця, Ірина Скочдополь, секретарка, Анна Собко, касієрка. Референтками стали — пп.

Папроцька організаційною, Уляна Зінич пресовою.

До **Контр. Комісії** ввійшли пані — Бачко, Бабій, Якимів.

Назва Округи — Округа Нью Інгленд.

Устійнено вкладку Відділів до Окр. Управи.

Подяку Ініц. Комітетові за підготову Окр. З'їзду зложила містоголова І. Рожанковська.

Ірина Скочдополь, голова
Ніля Павлюк, секретарка

СИРАКЮЗИ, Н. Й.

Окружний З'їзд

Дата: 7 травня 1972 р.

З'їзд відкриває в. о. голови Марія Крамарчук, привітала представницю Централі містоголово Іванну Рожанковську і просила присутніх ушанувати однохвилинною мовчанкою пам'ять Марії Когутяк, померлої голови.

Президія: д-р Євгена Єржківська й Іванна Рожанковська, почесні члени, д-р Теодосія Савицька, голова, Ірина Шмігель і Мирослава Приймак, секретарки.

Вибір Комісії: До Мандатної ввійшли І. Запаранюк, І. Руснак і Т. Баб'юк, до Номінаційної — І. Мартинець, М. Паньків і Я. Гудзяк, до Ухвал — А. Смеречинська, Н. Лукашевич і Ф. Войтович.

Протокол із попереднього З'їзду відчитала Ірина Руснак.

Мандатна Комісія ствердила присутність 24 делегаток, що репрезентували 11 Відділів.

Звіти Відділів зложили голови, а саме — 46 (Таня Баб'юк), 47 (Іванна Мартинець), 49 (Марія Паньків), 57 (Наталія Лукашевич), 68 (Фаліна Войтович), 85 (Оксана Федорович), 97 (Дарія Завадівська), 99 (Люба Мокій). Відділи працюють дуже оживлено, головню в ділянках культ.-освітній і зв'язків.

Діяльність Округи:

а) **Організаційна:** Округа пережила велику втрату через передчасну смерть своєї голови бл. п. Марії Когутяк. В. о. голови М. Крамарчук перебрала провід Округи в лютому ц. р. Молодечі Відділи перевели в березні ц. р. панель на тему напрямних і методик праці в мол. Відділах.

б) **Культ.-освітня:** Заходом Окр. Ради при співучасті Відділів Рочестеру й Бофало відсвятковано роковини Лесі Українки в 1971 р.

в) **Виховна:** Референтура вислала один об'їзник у справі Світличок. В

Окрузі діють три Світлички — в Рочестері, Бофало й Ютіці. Референтка А. Смеречинська взяла участь у Дошкільних Днях у Філадельфії.

г) **Сусп. опіка:** При Окр. Раді створено Стип. Фонд ім. Марії Когутяк, що має допомагати молодим дівчатам у Бразилії. Дотепер зібрано 855 дол.

г) **Пресова:** Про Окр. З'їзд появилася допис у Н. Ж. Референтка М. Приймак перевела акцію протесту всіх Відділів Округи проти нищення пам'яток культури в Україні.

д) **Фінансова:** Округа мала 191 дол. приходу, а 174 дол. розходу. Звітувала касієрка А. Капітан.

У своєму слові І. Рожанковська, містоголова Централі, вказала на сьогоднішню ситуацію нашої організації. Коли порівняти стан з-перед 20 років, то ми не досягнули сподіваних вершин. Число членок у Відділах не збільшується, головню бракує тих між 35—50 роком життя. Коли врахувати, що все наше організоване життя охопило 10,000 жіноцтва, то де перебувають ті 120,000 жінок, що становлять половину нашого суспільства? Немає в нас переконання, що громадська праця — це почесь, а належання до якоїсь громадської організації — це обов'язок кожної зрілої одиниці. Журнал Наше Життя знайшовся у трудному фінансовому положенні, а членство не дало йому дотепер належної підтримки. Музей СУА також не може розвиватися, щоб досягнути рівня модерно влаштованого музею, бо недостає фондів на ту ціль. Дошкільня, що його з доручення Шкільної Ради УККА мала плекати наша організація, охопило всього кількисот дітей, замість тисячі їх. Причина цієї кризи — це брак почуття відповідальности Відділів і нез'єднаність із Централю.

У дискусії всі присутні живо реагували на насвітлені явища, як і на попередні звіти. На закінчення І. Рожанковська відповіла дискутанткам.

Іменем **Контр. Комісії**, що складалася з трьох голов Відділів — Люби Мокій, Іванни Мартинець і Наталі Лукашевич — стверджено, що книги є в найкращому порядку і поставлено внесок на уділення абсолюторії. З'їзд це одноголосно ухвалив.

У підготові **виборів нової Управи** виринула думка, щоб провід Округи обмежити до 5 членів Екзекутиви й організаційної референтки. З'їзд це одобрив.

До **нової Управи** ввійшли пані — Марія Крамарчук, голова, Теодосія

Савицька, заступниця, Ірина Руснак, секретарка, Аніа Капітан, скарбничка, Любомира Мокій, орг. референтка.

У внесках порушено справу назви Округи. Цього Округа вже давно добивається. Більшістю голосів прийнято назву „Окр. Рада СУА Півн. Нью Йорку“. Обговорено також уділення стипендії із Стип. Фонду ім. Марії Когутяк. Ухвалено взяти під опіку одну ученицю сер. школи й одну студентку, обидві в Бразилії.

Після відчитання й проголосування ухвал перевибрана голова закрила З'їзд. Господарем З'їзду був 68 Відділ СУА.

Мирослава Приймак

Ірина Шмігель

секретарки З'їзду

**
*

УХВАЛИ З'ІЗДУ:

1. **Журнал „Наше Життя“.** Згідно з інформаціями представниці Централі, адміністрація журналу „Наше Життя“ є у великій матеріальній кризі в зв'язку з піднесенням цін матеріялу і друку. Звертаємося з проханням до всіх членок СУА стати передплатницями нашого журналу, як рівнож відгукнутися на заклики Централі пожертвами на пресовий фонд „Нашого Життя“.

2. **Стипендійний Фонд ім. Марії Когутяк** у сумі 855 дол. призначено на стипендії для одної учениці середньої школи в Інституті св. Ольги 150 дол. річно, й одної студентки університету 200 дол. річно, в Бразилії. Гроші є на рахунку Окружної Ради в Українській Кредитовій Спілці в Рочестері. Всіх заінтересованих у дальших жертвах на цей Фонд, просимо пересилати датки чеком на вище подану адресу.

3. **Членство.** Просимо в цьому році посилити акцію приєднання в члени СУА по Відділах.

4. **Музей.** Просимо зацікавитися нашим Музеєм у Нью Йорку та піддержати його грошовими датками й мистецькими експонатами.

5. **Дитячі Світлички.** Кожний Відділ, особливо ті, яких членки — це молоді матері, обов'язково повинні подбати про зорганізування Дитячих Світличок.

6. **Суспільна опіка.** Треба застановитися над організуванням Клубів для наших старших віком членок. Ближчі інформації подасте референтка Суспільної Опіки Централі.

7. **Гуртки Книголюбів.** Культурно-освітні референтки Відділів повинні

зорганізувати бодай один Гурток Книголюбів на своєму терені.

8. Змінено назву Окружної Ради Округи Рочестер на „Окружна Рада СУА, Північний Нью Йорк“.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Річні Збори 91 Відділу СУА
ім. Олени Кисілевської

Дата: 23 січня 1972 р.

Збори відкрила голова Надія Цегельська молитвою і привітала місто-голову Округи Раді Наталію Лопатинську.

Президія: п-ні Н. Лопатинська, голова, п-ні Уляна Глинська, секр.

Протокол із попередніх Зборів відчитала пні Б. Михайлів.

Звіти зложили пп. Б. Михайлів, секретарка, і референтки пп. М. Корчевий організаційна і господарська, Оля Цегельська культ.-освітня і виховна, Д. Базалюк сусп. опіки. У відсутності касієрки, фін. звіт подала секретарка.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ начислює 15 членок (з того було 11 присутніх на Зборах), дві членки приєднано. Відбулося 8 ширших сходин і 4 засідання Управи. У Конвенції взяла участь одна делегатка і дві членки.

б) Культ.-освітня: На ширших сходинах прочитано три доповіді. Дня 12 липня 1971 р. Відділ взяв участь у фестивалі „Народина міста Бетлегему“. Влаштував свій кіоск, а в програмі виступала двічі група молоді з танками. Дня 13 грудня 1971 р. відбувся Андріївський Вечір. Курси вишивок провадить членка І. Бачинська в Лігай Комюніті Каледжі. Інша членка Г. Бадуляк провела 12 показів писання писанок по школах і жіночих клубах.

в) Виховна: Відділ провадить від ряду літ школу українознавства, в якій учаться 28 учнів, поділених на 8 груп. Учаться три членки Відділу. Дня 12 червня 1971 відбулося закінчення шкільного року з програмою, присвяченою Лесі Українці. Дня 18 липня учні виступали на Святі Молоді на Оселі ім. Ольжича в Лігайтоні, Па. Дня 30 жовтня відбулася Дитяча Гарбузова Вечірка.

г) Сусп. опіки: Відділ вислав 5 одягових пачок до Бразилії, грошову допомогу сестрам і священникам там же. Уфундовано 3 передплати Н. Ж. для бабусь і півтори стипендії для дівчинки в Польщі. Вислано дитину на тиждень на Літню Оселю. Перед свя-

тампі відвідано 9 родин з подарунками, в яких є старші або хворі.

г) Господарська: Дня 6 березня 1971 р. відбувся Великодній Базар, на якому продавалися писанки, вишивки, срави й печиво. Під час Базару членка Г. Бадуляк що години показувала писання писанок. Дня 13 і 14 березня відбувся показ куховарства, що його перевела госп. референтка Гол. Управи І. Кашубинська. Дня 6 червня відбувся показ нового мила. В часі парохіального Свяченого Відділу улаштував Великодній стіл.

д) Фінансова: Відділ мав 2,189 дол. приходу, а 1,799 дол. розходу.

Контр. Комісія ствердила, що книги Відділу ведені в порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії, що Збори ухвалили.

У своєму слові п-ні Н. Лопатинська поставила Відділ як приклад малого гурта (15 членок), що виконує велику працю.

До нової Управи ввійшли пані — Ольга Цегельська, голова, Дарія Базалюк, заступниця і референтка сусп. опіки, Надія Цегельська, секретарка, Галя Бадуляк, касієрка. Референтками стали пані — Марія Корчевий організаційною і господарською, Богданна Михайлів культ.-освітньою і виховною.

До Контр. Комісії ввійшли пані — Анна Гарас, Ліда Яб і Уляна Глинська.

Збори закрила нововибрана голова молитвою. При перекусці і чаю обговорено пляни Відділу на черговий рік.

Уляна Глинська
секретарка Зборів

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Річні Збори 99 Відділу СУА
ім. Лесі Українки

Дата: 23 січня 1972 р.

Збори відкрила голова Доля Кушнір молитвою. Однохвилинною мовчанкою присутні вшанували пам'ять Марії Когутяк, голови Округи.

Протокол із попередніх Зборів відчитала секретарка Іванна Бучак.

Президія: п-ні Анна Базар, голова, п-ні Люба Мокій, секретарка.

Звіти зложили — голова Доля Кушнір, секретарка Іванна Бучак, скарбничка Ольга Сенета і референтки — Теодозія Шевчук організаційна, Люба Мокій культ.-освітня, Дарка Мокій сусп. опіки, Емілія Коцур господарська.

НА СТИП. ФОНД ІМ. М. КОГУТЯК

97 Відділ ім. Марусі Бек із Бофало, Н. Й., надіслав свою пожертву в сумі 25 дол. на Стип. Фонд ім. Марії Когутяк. Це вже сьомий Відділ Округи зложив свою пожертву.

Стипендійний Фонд ім. Марії Когутяк встановлений при Округі Раді Півн. Нью Йорку, Округна Рада постановила признати дві стипендії для вихованок Інституту св. Ольги в Прудентополі, Бразилія. Одна для учениці середньої школи, а друга для студентки. Про наймення стипендисток незабаром повідомимо наших читачок.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ начислює 17 членок і є членом місцевого УЖКА. Відбув 8 ширших сходин і 2 засідання Управи. Вислав делегатку на Конвенцію СУА. Співпрацює з іншими місцевими організаціями.

б) Культурно-освітня й імпрезова: Влаштовано традиційну „Ялинку“ з програмою і стравами. На ширших сходинах, у присутності гостей, відчитано доповідь про Лесю Українку. Перед Великоднем улаштовано базар із мистецькою виставкою, яка була дуже успішна і дістала признання всіх відвідувачів. Разом із 34 Відділом СУА і Відділом ОЖ ОЧСУ з Амстердаму влаштовано Показ Істор. Ноші. Одні ширші сходини присвячено Василеві Стефаникові. В честь п-ства Пелехів (п-і Пелех є членкою) влаштовано 25-ліття з веселою програмою. Пожертва 100 дол. на ФКУ.

в) Сусп. опіка: Референтка відвідувала хворих членок із квітами, вислала картки з побажаннями при різних нагодах. За покійних членок були відслужені Служби Божі. Вислано пожертву 100 дол. на Фонд Укр. Церкви в Потребі і 150 дол. на церкву св. О. Миколая у Вотервліті.

г) Пресова: Поміщено статтю в Н. Ж., „Америці“ й місцевому американському часописі. Референтка приєднала 4 передплатниці нашого журналу.

г) Фінансова: Сальдо з кінцем 1971 року — 638 дол.

д) Господарська: Референтка підготувляла перекуски на ширші сходини, а з допомогою всіх членок харчування на „Ялинку“, на ювілей п-ва Пелехів і печиво на Базар.

Іменем Контр. Комісії п-ні Богданна Бережанська ствердила, що всі

книги є в доброму порядку, поставила внесок на уділення абсолюторії, що Збори одноголосно уділили.

До **нової Управи** ввійшли пані — Любомира Мокій, голова, Феня Кошикар, заступниця, Дося Кушнір, секретарка, Іванна Бучак, скарбничка. Референтками стали пані — Леся Боднар організаційною, Анна Базар культурно-освітньою, Дарка Мокій сусп. опіки, Оля Сенета зв'язків, Анна Бозар пресовою в англ. мові, Дося Кушнір в укр. мові, Богданна Бережанська і Галина Пелех господарськими.

До **Контр. Комісії** ввійшли пані — Марія Скалій, голова, Теодозія Шевчук і Емілія Коцур, члени.

Збори закрила нововибрана голова, дякуючи за довір'я. Запросила всіх членок до дальшої співпраці.

Дося Кушнір
пресова референтка

АСТОРІЯ, Н. И.

Річні Збори 109 Відділу СУА
ім. Алли Горської

Дата: 3 грудня 1971 р.

Збори відкрила голова Анна Демчук.

Президія: п-ні Наталія Хом'ячук, представниця Окр. Ради, голова, п-ні Анна Плєскун, секретарка.

Звіти зложили — п-ні Анна Демчук, голова, і референтки пп. — Лідія Стасюк, Анна Плєскун, Леся Голюка та Лена Іваненко.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ приєднав 4 нові членки. Відбув 12 ширших сходин і 2 засідання Управи.

б) Культурно-освітня й імпрезова: Двічі відбулися святочні сходини. Одні були присвячені 100-річчю Василя Стефаника. Виголошено доповідь та відчитано його твір „Марія“. На сходинах, присвячених Лесі Україні, доповідь відчитала п-ні Марта Бачинська. Виголошено вірш „Гетьте, думи!“. Відбувся товариський вечір, на якому голова А. Демчук відчитала жартівливу гутірку на тему „Значення гумору в житті людини“. В програмі того ж вечора висвітлено фільм із життя членок Відділу в часі їх побуту в Пласті. Слідував скеч пера п-ні Ліді Стасюк, що з гумором представляв успіхи й недоліки нашого Відділу.

в) Виховна: Відділ опікується Світличкою, яка нараховує 22 дітей. У звітному часі діти Світлички брали активну участь у святі св. Миколая.

Вони вивели казку „В лісі на ялинці“. Світличку провадить п-ні Анна Бідяк.

г) Господарська: Референтура двічі влаштувала продаж печива, а також перекуску в часі імпрез.

Контр. Комісія: Іменем її п-ні Мирослава Богачевська ствердила, що діловодство Відділу правильне і поставила внесок на уділення абсолюторії, що Збори ухвалили.

До **нової Управи** ввійшли пані — Анна Демчук, голова, Лідія Стасюк, заступниця, Мирослава Балабан, секретарка, Анна Плєскун, скарбничка. Референтками стали пані — Лена Іваненко організаційною, Леся Голюка культ.-освітньою, Анна Юрків виховною, Зірка Малаховська мистецькою, Марія Мирон сусп. опіки, Ольга Фенчин пресовою.

До **Контр. Комісії** ввійшли пані — Ліліян Іванчук, Уляна Шмериковська і Мирослава Богачевська.

На закінчення перевибрана голова подякувала за довір'я. Веселою гурткою закінчено Збори.

Анна Демчук, голова

ГУРТОК КНИГОЛЮБІВ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Від кінця 1970 до початку 1972 р. відбував свої сходини один раз у місяць. На сходинах обговорювано одну, прочитану всіма, книжку. Секретарка записувала думки членок. Поза тим Гурток уладив 28 листопада 1971 року Авторський вечір Уляни Любович та мистця-скульптора Слави Геруляк. У жовтні 1970 р. відбувся літературний вечір філядельфійських письменниць, де читалися поезії Марти Тарнавської, Ані Максимович, Міри Гармаш і Олени Цегельської, а прозу Марії Головінської, Ярослави Острук, Ірини Винницької-Пеленської, Марії Струтинської, Олени Цегельської. Членки Гуртка закупили 145 книжок для своїх бібліотек. Куплено 30 книжок у дарунку для бібліотеки в Бразилії. Дохід з імпрез та з виставки й продажі книжок на вечорах розділено на Фонд Нашого Життя й видавництва ОПЛДМ. Окремі сходини присвячено Лесі Україні, на яких Аня Максимович виголосила доповідь, а Клявдія Гош читала уривок з „Оргії“.

Гурток співпрацює з 20 Відділом СУА.

М. Харина, голова
М. Романенчук, секретарка

ГУРТОК КНИГОЛЮБІВ У ТОРОНТІ

Існує в Торонті два Гуртки Книголюбів, з яких один, що його засновано в 1965 році, має 16 членок, другий існує від 1970 р. Гуртки відбули 9 сходин присвячених або прочитаній книжці, або одному авторові. Членки нотують собі свої думки і відчитують це на сходинах.

Прочитано — Докії Гуменної: „Велике Цабе“, „Скарга майбутньому“, „Мана“; А. Галана: „Невигадане“; Понеділка: „Зорепад“; Загребельного: „Диво“; В. Ворскло: „Поезії“; Є. Маланюка: „Книга Спостережень“, „Поезії“; Збірник „Слова“ (III) Лесі Українки вибір творів; Ю. Клена: „Проза“; М. Кейван: „Карвендель“; Поезії Шестидесятників.

Н. Ключко

Замовляйте доповіді ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СЕКЦІЇ Жіночої Сесії СКВУ

Д-р Л. Макаруха-Іваницька: „Організаційні потреби“

Д-р О. Репетילו-Яцура: „Роля молоді українки в жіночих організаціях“

Марія Солонинка: „Українські жіночі організації Канади“

Анастасія Остап'юк: „Майже по всіх країнах...“

Ціна комплекту доповідей 2 дол.
Замовляти в канцелярії СФУЖО

Б У Р Я

(Закінчення зі ст. 6)

потрібного слова. А втім, для чого слова, коли уста мають ще й іншу, виразнішу мову...

Коли нарешті на дзвінок з'являється сивоголовий вуйко Павло, Іван кричить:

— Вуйку, мусите погодитися з великим розчаруванням: ми не дуємо розводитися! Навіть за найнижчий гонорар!

— То чого прийшли? — грізно підводить кошлаті брови над окулярами вуйко Павло.

— Прийшли до вас із новою, вуйцю, — обіймає адвоката Марійка: — Була буря, а тепер світить сонце!

Вуйко дивиться на мокре з голови до ніг подружжя і хитає головою: Божевільні діти!..

НАШИМ МАЛЯТАМ

Ірина Дибко

ДОВГОДЗЬОБИК

(Оповідання, відзначене на XII Конкурсі СФУЖО)

II

В передпокою велика миска, а в ній, напівлежачи, бузько. Мама ваткою змивала засохлу кров із головки, ший і крил. До напіввідкритого дзьобика вливала обережно джерельну воду; згодом він ковтнув і почулось щось схоже на „кля-кля“. Харитя зі-щастя крикнула: — Він живе, він живе! Під крилом була велика рана; треба було пір'я повитинати й перев'язати бандажем, ось так навкруги його цілого. Із перев'язкою він так чудернацько виглядав, що Харитя забула на мить про недавнє переживання і широко розсміялася. З ніжками під собою сидів бузько на коцику.

— Хто йому, мамо, заподіяв таку велику кривду? — Запитала Харитя.

— Не знаю, доню, може його інші бузьки набили або при перелеті якесь нещастя трапилось... Це вже лиш його таємницею останеться.

День за днем минав; бузько приходив до сил. Вже почав ходжати по Харитиній спальні, а в гарні дні Харитя, прийшовши зі школи, виходила з ним на балькон. Усі Харитині товариші приходили відвідувати бузька, і кожне з них приносило гостинця йому, то жабку, то зловлену в ставочку рибку. Здається, ще так ніколи в малому містечку малі хлопці не займались рибальством, як ось тепер. Не було ні одної дитини, щоб не знала про бузька. Час був уже йому ім'я дати. Порадившись із найближчими подругами, Харитя дала бузькові ім'я Довгодзьобик, бо такі ніде правди діти, у нього він довженький був.

Настали вакації. Довгодзьобик маестатично ступав поруч Хариті, помахуючи голівкою на довгій шийці. Йшли вони щоденно на луку до ставочку. Недалеко від Ха-

ритиної хати була чудова лука, що навесні вкривалась дикими туліпанами. Там Харитя читала книжки або гралась бальончиком із подругами, а Довгодзьобик тим часом по ставочку і по калабаньках походжав, і лиш у його дзьобі час від часу жабка розмахувала лапками на всі усюди... У гарячі дні Харитя з подругами купалась в не-

В цю мить Довгодзьобикові дужі крила залопотіли над головою Хариті

далекій річці, а Довгодзьобик розкладав великі крила й підстрибував за діворою по піску. А під вечір Харитин тато приходив нагадати їй, що пора вечеряти. Поверталась вона із Довгодзьобиком додому, а люди лиш головами похитували, із дива не могли вийти, що птах таким вірним, нерозлучним другом дівчинки став... Шоночі Довгодзьобик спав на Харитинім ліжку коло її ніг. Сніданок разом їли; здавалось, він кожне слово її розумів. А який збиточник він був! Як тільки Харитя заплете косу й зав'яже стяжку, він негайно дзьобиком розв'язував і цілу косу розплітав. І ось так у щасті проходили дні й тижні. Але одного дня, коли Харитя гралась на луці бальончиком і підкинула його високо-високо вгору, в цю мить Довгодзьобикові дужі крила залопотіли над головою Хариті. Здавалось, що він за бальончиком... але ні, він вище й вище

злітав і почав кружляти. Харитя не знала, що їй робити. Якийсь дивний неспокій навіяли ці великі, розпростерті крила. Вона посоловила, вона не могла злетіти за ним услід... Оце вперше вірні друзі розлучились.

— І що сталося, — перебила Мартуся, — чи він повернувся?

— Так, — відповіла мама. — Але про це розкажу тобі іншим разом.

III.

Доспівало тепле літо, лиш де-не-де в природі щось про осінь натякало... Зближався кінець вакацій. Але не дуже звертала увагу Харитя на зміни в природі; вона, як завжди, ходила на луку з вірним другом Довгодзьобиком, тільки з того часу, як Довгодзьобик уперше злетів, закрався до Хариті дивний неспокій. Вона не хотіла гратись бальончиком, побоюючись, що птах за ним знову полине. Але, на жаль, Довгодзьобик злітав кожного дня вище й на довше.

А одного дня таки добре потурбував Харитю своїм полетом. Вона лиш розмахувала немічно руками, а він, там угорі, маленькою крапочною їй ввижався. І тільки по довшому часі він присів, мало не на плече Хариті. Щось довго він шепотів цим разом в її вушко — щось інше, не таке, як колись бувало, по-збиточному...

Коли прийшла Харитя додому, розказала про довгий політ. Батьки лиш переглянулися. А опісля почала пояснювати Хариті мама, що чейже Харитя сама просила Бога, щоб поміг Довгодзьобикові видужати, щоб він ще раз поплав у блакиті; а сьогодні забула про те і лиш думає про себе... Забуває, що він птах, що літати йому необхідно, і що краще буде, як Харитя почне звикати до думки, що одного дня, він, її вірний друг Довгодзьобик, полине туди, куди йому належить.

— О, ні, ні, — швидко заперечила.

Про хвости

Ви певне чули такий вислів: „Що ти за мною слідом ходиш, як хвіст?“ Або „Не лишайсь у хвості“; а то ще мама доні докоряє, що в неї „хвіст висить“. А як хто засумує, йому можуть сказати таке: „Ну, чого хвіст повисив?“ Отож, може скластися враження, що хвіст — це щось погане.

Людині хвіст не потрібний. А от у тварин це дуже важлива частина тіла, що виконує спеціальні обов'язки.

Бобри луплять хвостом об воду і так передають сигнал тривоги іншим, щоб пірнали в воду.

Лев б'є хвостом, коли нервується або сердиться. Собака ж навпаки: маханням хвоста висловлює свою радість. Коли собака боїться або соромиться, то застискає хвіст між ноги.

Хвіст може бути зброєю. Крокодили б'ють хвостом ворога, як лопатою. Кит може хвостом розбити човен у дрібзак.

Ящірки за допомогою хвоста рятують своє життя. Як ви, мабуть, знаєте, ящірку часто хапають за хвіст, але тоді вона відломлює його й утікає. А потім її хвіст потроху відростає...

Гримуча змія, або тарахканець, попереджує всіх тарахкальцями на хвості, щоб утікали, бо буде зле.. Хто не втече, на того змія кинеється.

У білки хвіст — для балансу, коли вона переплигує з гілки на гілку. А як помилиться і впаде, хвіст править їй за парашут.

Мавпа чіпляється хвостом за дерево — це її п'ята лапа. А опосум міцно обмотує хвоста навколо гілки, повисає і спить, як дитина в колисці, тільки вниз головою, сам себе колише...

Ну, а кіт любить бавитися хвостом, а ми любимо бавитися з котом. Як бачите, кожний хвіст має свій хист.

Ганна Черинь

чила Харитя, — він мій, мамо, назавжди!

— Назавжди?.. — промовила мама. — Ой, Харитю, чи знаєш ти, доню, що таке назавжди? Правда, ти ще маленька, і як би я тобі не пояснювала, ти цього не зрозумієш. Колись, як виростеш, причуються тобі мої слова, і ти зрозумієш, що не все те, що нам любе, може бути нашим назавжди...

В неділю був ясний криштальний ранок. Уже дзвони кликали на Богослуження. Харитя перед відходом до церкви вела Довгодзьобика на ставок. Але в цю мить, коли вона безжурно збігала з гори, Довгодзьобик перебіг їй дорогу, припав із розпростертими крилами до її ніг, і миттю, в супроводі „кля-кля-кля“ знісся угору. Кружляючи над її головою, вище й вище злітав і... відлетів.

Дарма ждали батьки Хариті. Вона ось там непорушно стояла, вдивляючись у блакить, в якій щез її Довгодзьобик.

Мама пішла за донею; глянувши на неї, відразу зрозуміла, без слова, що трапилось. Мама пригорнула заплакану доню і повела до дому.

Вдома в розпучі кинулася Харитя на те місце, де Довгодзьобик завжди спав, і плакала, міцно плакала. Тільки по довшому часі мама підійшла до Хариті і ласкаво промовила:

— Доню моя, я розумію тебе, я знаю, що ти його любила і так звикла до Довгодзьобика, що й забула, що він птах, а ти людина. І хоч живете на одній землі, то іншим життям, в окремих світах. Там, куди він полинув, є його світ, тільки у ньому він щасливий. Бо яке б твоє піклування і любов до нього не були б, вони не змогли б дати йому того щастя, як отой простір блакиті: він там вільний птах! Ти радій, що виплекала його з ран і помогла вернутись туди, де він належить.

Ще довго говорила мама... Правда, не все воно зрозуміле їй було тоді, але Харитя знала, що таки нічого іншого, крім щастя вона Довгодзьобикові не бажала.

Від того часу, як Довгодзьобик відлетів, у Хариті дні й тижні проходили нецікаво. Хіба, що час від часу снівся їй Довгодзьобик...

(Докінчення буде)

В. Юрченко

ГОРОБЧИК І КІТ

Колись давно-давно це сталось, Та в пам'яті у нас зосталось.

Маленька баечка оця — Про мудрого й меткого горобця.

Скавав і пурхав той горобчик, Немов веселий, жвавий хлопчик, Аж тут великий кіт надбіг, На бідну пташку раптом — плиг!

„Ой, лихо — писнув горобець, — Невже прийшов мені кінець?“ Котище ж кігті розпрямля: „Смачний сніданок маю я!“

„Чекайте!“ — горобець озвався, Кіт очі звів і здивувався.

„А хто ж сідає до сніданку, Коли не вмився добре зранку?“

Від сорому кіт спаленів І враз горобчика пустив, Швиденько лапку облизав І умиватися почав.

Ой, як горобчик тут зрадів! Цьвіріль! — і в небо полетів. А кіт лихий, голодний, лютий Ніяк не міг того забути.

„Стривайте, ви, — він нахвалявся, — Щоб горобцям на глум я дався?! Мене, kota, перехитрити, Отак підступно одурити!“...

Тому коти із давніх пір Чинять пташкам наперекір. Кіт умивається щоранку — Готовим бути до сніданку.

Нова складанка

вирібні ОСВІТА

Українська азбука

Ціна 2.50 дол.

При допомозі складанки-іграшки діти пізнають українську азбуку

OSVITA

947 Meetinghouse Rd.
Rydal, Pa. 19046

3 жіночого табору

Спогад

I.

Коли ми сказали в Бонегілі*) нашій молоденькій вчительці англійської мови, що виїжджаємо на працю до Рашверського табору, її чорні брови-шнурочки раптом злетіли вгору, а іскристі сині очі здивовано поглянули на нас: — Як ви сказали? Рашверс? Такого табору немає.

Досі в нас було враження, що ця мила, завжди усміхнена панна все чисто в світі знає (принаймні щодо Австралії), і таке її твердження нас дещо занепокоїло. Ми зараз же подались до бюро, щоб довідатись докладніше. Там нас запевнили, що все в найкращому порядку і показали на мапі Вікторії дрібноюсюнькими літерками надруковане місто Рашверс.

Отже, коли о 6-тій годині наступного ранку — 1 червня 1949 р. — нашу групу в 30 робітників посадили в автобуси, ми зі спокійним серцем від'їхали з переобтяженої безробітними емігрантами Бонегілі.

Увечорі того ж дня ми пересвідчилися, що вчителька таки мала рацію, і що Рашверського табору, можна сказати, не було, поки ми, робітники туди не приїхали.

Після довгої й нудної подорожі потягами й автобусами лиш на одинадцять годину ночі добилися ми до міста призначення. Табір зустрів нас непривітно. Сипав дрібнонький, але густий дощ і мабуть уже не перший день — ноги грузли з розквашеної землі. Темрява — хоч в око стрель. Десь у даліні світилась вікнами й широко відчиненими дверима якась будова. Ми мокли під дощем, не знаючи, куди йти.

Коли це з темряви виринула якась кульгава постать з ліхтарем у руці і, звелівши нам стати один за одним у чергу, повела вимоше-

ною стежечкою до освітленої будови. Виявилось, що це їдальня, де на нас чекала вечеря. Посеред їдальні стояв високий, досить огрядний, цілком сивий чоловік, (як ми пізніше довідалися, директор табору) й імперативним жестом вказував нам, кому куди сісти за накріті до вечері столи.

Далі оглянувши нас орлиним оком з-під кошлатих брів, звернувся до нас з привітанням. Ми були б його зовсім не зрозуміли (бо директор табору полковник Паркс не вмів і так до кінця не навчився говорити чітко й повільно до людей, мало обізнаних із англійською мовою), якби один литовець з-поміж нас не зголосився перекладати його промову на німецьку, всім нам більш відому. Завдяки йому ми довідалися, що табір цей має приміщувати жінок із дітьми, поки чоловіки їхні не знайдуть для родин помешкань там, де вони zatrudнені.

По вечері повели нас у темряві до металевих бараків і розмістили по двох у кімнату. Там уже були ліжка з усім, до спання потрібним, але зовнішня стіна не була доведена до самого верху і дірками світив дах.

Сяк-так перебували ми цю ніч, а на ранок зійшлися знову до їдальні, де, після сніданку роздали нам наше знаряддя виробництва: сокири, лопати, віники, шмати, теслярське й інше приладдя — хто до чого був призначений передбачливими працевдавцями Бонегілі.

Не без того, що спритніші з-поміж нас поспішили захопити найвигідніші позиції. Молодий польський жидок зараз же примостився до директора на роллю перекладача і посередника між дирекцією й робітниками, а пізніше жінками — мешканцями табору і скоро став загально-відомою фігурою під ім'ям Сема. Біля нього почала тулитися одна латишка, і за кілька днів друкарська машинка зацокотіла в бюрі під її старанними, але на початках не дуже вправними пальцями. Якийсь литовець витяг свій

лікарський диплом і заходився організувати медичну амбулаторію. Гарних дівчат призначили на кельнерок. В той чи інший спосіб знайшов кожен своє робітне місце.

Того ж ранку приїхало з міста автобусом кілька австралійців-будівельників та електромеханіків і досі мертвий табір ожив. Так розпочав своє існування табір, що за три роки перепустив через свої бараки тисячі жінок і дітей.

Пізніше ми довідалися, що він був збудований під час другої світової війни для військово-полонених, а по війні законсервований. Мешкали в ньому тоді, треба думати, японці, бо на кактусах у невеликому садочку залишилися вирізані написи дивними, невідомими для нас літерами.

Перші дні нашого перебування в таборі не були приємні. Одне, що дошкулював дощ, який, спасибі йому, кропив нас мало не впродовж усього червня, що є в Австралії зимовим місяцем. Ані наш одяг та взуття, ані помешкання не були до цієї сльоти та болота пристосовані. До того ж кухарі-австралійці годували нас незвичними для нас стравами, з дуже виразним наголосом на баранину.

Сам табір теж не тішив своїм виглядом. Він лежав у неглибокій уголовині і був обнесений трьома високими рядами колючого дроту. Вихід із нього, звичайно, був вільний. Але й поза табором нічого привабливого не було. Куди не глянь — степ. Але який степ! Не той, що ми звикли бачити на батьківщині — теж широкий, теж безкрай, але який же повен потенціальної сили й краси навіть у найпохмурнішу погоду, навіть спалений пекучим сонцем.

Австралійський степ — німий і мертвий. Ніде не побачиш тих запашних трав і квітів, що так прикрашають наші розлогі українські степи. Цей степ поріс колючками й будяками та ще якісь шпичастими травами дивно-го вигляду. Де-не-де стричать по-

одинокі, старі як світ, напівзасохлі або й зовсім сухі евкаліпти, що простягають до неба ніби в розпачі й мовчазному благанні свої голі гілки, немов руки. Ну, і вівці... тисячі їх! Але й ці досить метушливі живі істоти не звеселяють сумного пейзажу.

А в таборі вже почався рух. Робітники, як комахи, сновигали в усіх напрямках. Роботи було непочатий край.

У той час було там щось коло півтори сотні бляшаних бараків, поділених кожен на 6 ізольованих кімнат — всі запущені, недобудовані або напів зруйновані. Треба було насамперед якнайшвидше забезпечити житлом нас, робітників, а потім зараз же братися за репарацію, добудову і побудову приміщень для жінок із дітьми, щоб розвантажити Бонегілю, куди весь час під'їжджали свіжі транспорти з Європи.

Треба віддати належне дирекції табору: на той час, коли десь у середині липня приїхав перший транспорт жінок і дітей, табір був цілком готовий їх прийняти і задовольнити, принаймні в основному, головні потреби їх. Він мав уже дві великі, добре устатковані кухні з кухарями-європейцями, що потрапляли на смак емігрантів. В медичній амбулаторії було спочатку два, а пізніше три лікарі-емігранти і кілька сестер. Керувала амбулаторією австралійська „метрон“, що була в постійному зв'язку із шпиталями сусідніх міст — Рашверсу, Морупни і Шепертону.

Чітко працювали адміністративне, фінансове, постачальне й харитативне бюро. Мало не з перших днів почала функціонувати пошта. На допомогу поштареві Бобу дали згодом одну емігрантку, щоб порозуміватись. Подією дня стало приходити о 4-ій годині на пошту, коли автом привозили пошту з м. Рашверса (16 миль від табору). При пошті незабаром заіснувала ошадкаса. Три телефоністки, що чергували з сьомої години ранку до восьмої вечора, забезпечували телефонний зв'язок табору з зовнішнім світом.

II.

Скоро по нашому приїзді з'явився якийсь військовий і почав розмотувати колючий дріт навко-

ло табору. Робота ця була забарна, і місяців зо два його машина деренчала безперестанку, намотуючи дріт на великі шпулі. Але по закінченні цієї операції табір зробився привітнішим і затишнішим.

Урочисто зустрічав табір перший транспорт жінок. Заступник директора і Сем виїхали їм назустріч на залізничу станцію, де вони мали пересідати в автобуси. Звідти Сем зателефонував, коли автобуси вирушили. У таборі поставили далекого вартового, щоб він сигналізував, коли побачить на обрії валку автобусів. Всі робітники табору (крім працівників кухні) скупчилися з наказу директора, біля ганку директорського бюро і вітали новоприбулих. Директор сказав їм кілька теплих слів, потім всі ми допомагали жінкам переносити дітей і речі і невдовзі ми розмістили їх, а потім нагодували добрим обідом.

Із цим транспортом приїхало з десяток українських родин, і з того часу частіше було чути в таборі українську мову і пісню. За першим транспортом приїхав другий і третій. Табір розрісся.

З приїздом жінок табір загум, як той вулик. Зранку й до ночі лунав дитячий крик і сміх. Дітвору бавилася, сварилася, билася, знову мирилася і цілий день порпалася у великій купі піску, спеціально для неї привезеного, і гойдалася на різного вигляду дитячих гойдалках.

Мами діловито походили по табору, годували й доглядали своїх дітей, а в міжчасі прали, сушили й прасували білизну. Скільки тих пелюшок пересушив рашверський вітер — навіть важко собі уявити! Увесь табір був обвішаний довгими гірляндами різнокольорової дитячої білизни, що, як своєрідні прапори, маяла в повітрі.

А що вже крику, переполоху та злякані метушли було, коли отруйні австралійські гадюки, пригріті весняним сонцем, почали десь у серпні-вересні вилазити з-під бараків, що були їм притулком для зимового сну. Але, несподівано, обійшлося досить добре — покусано тільки одного хлопчика і завдяки негайній медичній допомозі, врятовано йому

життя. З часом ці хвилювання застигли і хоч за літо забито з півтора десятка величезних гадюк, але ніхто більше не був покусаний.

Деякі жінки посадили перед своєю кімнатою квіти, і за пару місяців табір заяснів пишними кущами жовтогарячої красолі, привабливими килимами різнобарвного портулаку, гордими голівками високих айстер. Подекуди височіли соняшники і так само, як і на далекій нашій батьківщині, повертали свою короновану голову за австралійським сонцем.

А коли через недовгий час побудували на горбку за табором кантину, таборяни дуже скоро протоптали до неї стежку: діти за морозивом, цукерками, лімонадою, а матері за волічкою й нитками до шиття і вишивання. Але кантина не могла задовольнити всіх потреб таборян. Як уже говорилося, табір був розміщений серед безлюдного степу. До найближчого маленького міста Рашверсу — 16 миль, до більшого — Шепертону — 60 миль. Щоб дати змогу таборянкам щось купити з одягу та й взагалі „на людей подивитися і себе показати“, дирекція табору домовилася із власниками місцевого автобусного транспорту, і щосуботи два або три автобуси приїздили рано вранці до табору і за невелику оплату возили бажаючих на купно і привозили назад.

Скоро в таборі можна було бачити нові строкаті жіночі й дитячі суконки та різнокольорові плащі австралійського взірця, що вдягалися про свято.

А святами були останні дні тижня, коли чоловіки приїздили до своїх родин.

Вже в п'ятницю пізно вечорі та й у суботу зраня привозили їх автобуси й авта до табору, що гостинно їх приймав. Харчували в таборі завжди щедро. З чоловіків за час їх перебування додаткової платні не брали (буцімто вони мали привозити харчі з собою), але харчувались вони з таборової кухні, проте їли не в їдальні, а в родинній кімнаті, куди жінка приносила страву. У неділю ранком чоловіки часом ходили з родиною на Службу Божу, а над вечір вирушали на прохід, — здебільшого до недалекого

великого озера, славного своїми чорними лебедями, що схиляли над його тихими водами свої прегарні гнучкі шиї.

А в понеділок ще на світ не поблагословилося, ще не привітали гомінкі кукабари своїм співом-сміхом початок нового дня, як гості вже від'їздили.

На жаль, далеко не всі чоловіки мали змогу часто приїздити до своєї сім'ї. Багато було таких, що не могли собі дозволити цієї витрати.

Досить несподівано для себе частина емігрантів в Австралії, а саме чоловіки, обтяжені родиною, опинились, в наслідок мешканевої скрути, в досить прикрому становищі. Самітні або бездітні люди могли, хоч і з тяжкою бідою, хоч і недешево, знайти собі кімнату, але жаден австралієць не згоджувався впустити до себе родину з дітьми.

Уряд у цілях швидкого залюднення мало заселеної Австралії привіз із Європи багато великосімейних родин. Департамент еміграції поселив тимчасово жінок із дітьми у спеціально для того призначених таборах, примістивши чоловіків цих родин у гуртожитках при фабриках, у військових таборах, у т. зв. „гостелях“ у великих містах. Батько родини повинен був утримувати на свій заробіток і себе і родину, тобто жити фактично „на два доми“.

Кожен емігрант бачив конечно потребу якнайскорше збудувати власну хату. Австралійський же уряд, боячись, щоб країна не вкрилася шатрами й примітивними будками новоавстралійців (наша офіційна назва), вимагав затвердження пляну будівлі консулом. Отже, треба було купити землю, замовити плян хати, затвердити той плян... Це все вимагало грошей і грошей.

Звичайно, не всі таборяни були в однаковому становищі. Росіяни, що приїхали з Китаю, були, як наші стандарти, багаті. Дещо мали балтійці і навіть італійці й югослави, не кажучи вже про жидів. Але найчисленніші групи: українці, поляки й білоруси не мали копійки за душею. Вони були в найгіршому становищі. Були родини, що бачили батька хіба раз на 2—3 місяці.

Ця досить безвиглядна ситуа-

ція не сприяла „згоді в сімействі, миру й тишині“. Напружені родинні стосунки вибухали сварками, часом кінчалися зрадою. Жінки журились, гарячково шукали можливості щось заробити, щоб швидше переїхати до чоловіка.

Але що заробиш у такій пустелі? Дістати роботу в самому таборі було дуже тяжко. Бонегіля забороняла дирекції zatrudnати жінок-таборянок, бо вона сама не знала, як приткнути на роботу своїх безробітних і в міру розростання Рашверського табору сама надсилала туди додаткових робітників.

Отже, хоч дирекція табору і досить добре ставилася до таборянок, стараючись полегшити їм перебування в ньому, — жінки в переважній більшості своїй не були спокійні і щасливі.

Цілоком окремою упривілейованою групою в таборі були робітники. Їм дали далеко кращі помешкання, ніж таборянкам, окрему, прекрасно устатковану й обслуговану їдальню, їм добре оплачували роботу. Вони перевезли до табору свої родини і їм часом вдавалося, завдяки близьким стосункам із дирекцією, просунути „фуксом“ когось із своєї родини на роботу. Вони швидко „вбивалися в колодочки“ і не поспішали виїздити десь до міста на працю.

III.

Австралія, здавна, як відомо, дуже нерado впускала до себе емігрантів. Зважившись у 1948 р. привезти в свою мало заселену країну дешево робітну силу з Європи, австралійський уряд мав на меті якнайскорше її засимілювати і взявся за цю справу наполегливо.

З приїздом до табору жінок із дітьми відкрилася народня школа для дітей, і штат учительок із директором школи на чолі взяли дітвору в обробіток... Кількагодинне щоденне навчання дало сподівані наслідки, і незабаром діти залопотали по-англійськи. Відтоді стала зникати національна окремішність поміж дітьми, що доти тримались кожне свого гурта.

Менші успіхи виявляли їхні матері та робітники, але й для них навчання було обов'язковим, хоч і не щоденним.

Адміністрація табору й її ке-

рівництво мали дещо військовий характер. Директор табору полковник Паркс був фігурою імпортною. Невідомо, де здобув він свою високу рангу — чи на полях бою, чи в канцелярії штабу, але його зразкова, хоч і трохи холодна ввічливість та щиросердне піклування таборянами зискали йому на початках загальну пошану. Він намагався в міру можливостей уприємнити побут таборян, часто з'являвся серед них і хоч не міг з ними порозумітися, але потрапляв виявити їм свою прихильність і увагу. Якось 8 хлопчиків-підлітків українців, натрапивши в полі на залишений сусідом-фермером трактор, розібрали його на частини і порозтягали їх. До табору приїхала поліція, і справа виглядала досить сумно (не так для дітей, як для батьків). Полковник Паркс доклав великих старань і якимсь способом врятував дітей від кари, а батьків від грошової компенсації фермерів за збитки. На суді, що з цього приводу відбувся, дітей покарано умовно.

Пані полковникова була йому до пари. Гарна, висока, вона, чим могла, виявляла увагу до мешканців табору: декому із старших жінок привозила з міста в подарунок квіти, організувала розвагові виїзди таборянок на „парті“ до жіночих добродійних товариств сусідніх міст, відвідувала хворих по шпиталях, охоче згоджувалась бути хрещеною матір'ю, коли її хтось запрошував і невтомно вчила всіх і кожного якнайчастіше казати „дякую“ і, зустрічаючись, звертати з дороги не направо як то ми звикли в Європі, а наліво.

Правою рукою „келнела“ (так називали директора табору) був „мейджер“ (майор) Арчер — приземкуватий, широкоплечий чоловік, що був поранений у першій світовій війні і відтоді помітно шкутильгав. Він був старанним виконавцем задумів і плянів директора і не боявся виявляти власну ініціативу.

„Мейджер“ раніше за всіх вставав і пізніше за всіх лягав. Ще далеко до світанку, а його ліхтарик уже миготить по табору: то він перевіряє, чи вже кухні почали працювати, чи гріється вода в купальнях, чи привезли молоко,

чи прибрані бюра... Ходить собі, посвистує, і його метке око все бачить, нічого не промине. Роботи не боявся, хоч був уже немолодий і калікуватий — при потребі сам рубав дрова, носив відрами вугілля.

І директор і його заступник були ревними католиками і старались забезпечити задоволення релігійних потреб таборян. Вони запрошували на відправи до табору священників різних віровизнань. Римокатолики й протестанти мали регулярну духовну опіку, грекокатоликів теж відвідував священник із Мелборну. Православні ж українці не мали священника. Дирекція запросила англіканського священника з Рашверсу приїздити й правити Служби Божі для них. Але що правив він англійською незрозумілою мовою, православні не охотились ходити на його відправи. Щоб і цю групу таборян в якійсь мірі задовольнити, дирекція доручила одній українці виголошувати в українській мові під час відправи цього священника проповідь, яку він задалегідь надслав їй поштою. (Неймовірно, але факт!) На кінець першого року існування табору вже й православні українці мали свого священника.

Дбала дирекція й про культурні розваги для таборян: у вівторки приїздило з Рашверсу кіно, що поряд із звичайними фільмами надавало для нас спеціальні австралійські культурні фільми; поставили в таборі кілька голосників і через них Сем розважав таборян радіовими трансляціями з бюрового радіоприймача; на Різдва була ялинка для дітей і забава для дорослих; час від часу бували концерти силами таборян.

Так досить спокійно й непомітно проходили дні, тижні, й місяці в цьому таборі, що був немов би оазою культури серед безконечного, безлюдного, дикого степу.

Цей перший рік був періодом розквіту Рашверського табору. Пізніше настали гірші часи.

Великим дефектом табору була відсутність власної лікарні, так потрібної для численних дітей і особливо вагітних жінок. Директор приділяв цим останнім особливу увагу, маючи на думці, очевидно, швидше залюднення напівпорожньої Австралії і здебільшого сам у супроводі сестри (хоч табір мав кількох шоферів) від-

возив їх автом, часто серед ночі, до міських шпиталів. Двічі навіть дитина народилась по дорозі в його авті. Взагалі цей перший рік полк. Паркс був на висоті своїх обов'язків і завдань.

Єдиною його хвилю, що шкодила більше йому, ніж таборянам, була його схильність до чарки. На початках вона не була помітною і не відбивалась на його працездатності й поведінці.

Дирекція замовила у якійсь будівельній фірмі збудувати для табору шпиталь. Десь на початку 1950 р. його привезли (розрізаним вздовж по половині) вантажними автами, добудували й цілком устаткували. З центру прислали головного лікаря — літнього австралійця, як вневдовзі виявилось, гіркого п'яницю. Дуже скоро вони з директором знайшли спільну мову і зробилися нерозлучними приятелями.

З того часу почався в таборі нелад. Майор Арчер старався втримати полковника в межах пристойності — на цьому ґрунті між полковником і майором зіпсувалися стосунки. Почалися сварки між бюроовими службовцями. Загальна дисципліна підупала. Табір втратив свій діловий, бадьорий тон.

Про це стало, звісно, відомо в департаменті іміграції, і дружба полковника Паркса з лікарем скінчилася тим, що лікаря позбавили права лікарювати, а Паркса звільнили з посади.

Після того змінялося кілька директорів, але жаден із них не спромігся піднести табір на попередню висоту.

А з часом змінилася й еміграційна політика австралійського уряду в сторону зменшення довозу емігрантів, і через три роки Рашверський табір був закритий, а майно його розпродане.

Тепер уже нічого не лишилося від цього, колись повного життя табору. Тільки гадюки вигріваються знову в літню спеку на його вимощених доріжках та вітри, такі дощукільні в Австралії, гуляють на тих неозорних просторах.

Купуйте найновіші видання СУА:
Р. Завадовича: ЧАРОДІЙНІ МУЗИКИ
Діми: КІТ-МУЗИКА
Ціна по 2.50 дол. за примірник
Замовляти через Централю СУА

НА РІЗДВЯНИЙ І ВЕЛИКОДНІЙ ДАРИ

Окрім Відділів відгукнулись також наші членки своїми пожертвами на пресовий фонд Н. Ж. Деякі з них причинились до збірок, проведених на ширших сходах Відділів і ті вже були згадані в загальному списку або окремо. Одначе були такі, що надсилали свою жертву безпосередньо до Централі.

По 30 дол.: Катерина Пелешок, Нью Йорк.

По 25 дол.: Пелагія Кучкуда, Нью-арк, Павліна Боднар, Дітройт.

По 20 дол.: Ірина Кашубинська, Парма.

По 12 дол.: Анастасія Вокер, Дітройт.

По 10 дол.: Д-р Іванна Ратич, Едісон

По 5 дол.: Ярослава Кукіль, Ольга Платош, обидві з Гартфорду.

По 4 дол.: Оксана Рак.

ЗБІРКА НА „ПИСАНКУ“

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

На „Писанку“ для Н. Ж. зложили членки 42 Відділу СУА:

По 3 дол.: Анна Сивуляк.

По 1 дол.: Марія Дем'яник, Пелагія Малиновська, Осипа Федик, Єва Кучій, Катерина Шманда, Катерина Мороз, Анна Мельник, разом 10 дол.

Щире Спасибі!

КОМПЛЕТУЄМО РІЧНИКИ Н. Ж.

У видатних американських бібліотеках бракує початкових річників „Нашого Життя“ з рр. 1944-50. Усім нам залежить на тому, щоб цей перегляд нашого журналу в тих книгозбірнях був комплетний.

Тому звертаємося до всіх Союзнок, що мають комплети річників Нашого Життя з рр. 1944—1950, з проханням — пожертвувати їх для повнення цих прогалин.

РЕД. КОЛЕГІЯ „Н. Ж.“

З Б І Р Н И К ПАМ'ЯТІ К. МАЛИЦЬКОЇ ВИХОВНИЦЯ ПОКОЛІНЬ

Ціна 2.00 дол.

Замовляти в Централі СУА або в п-ні Марії Мудрик

73 Lynd Avenue
Toronto, Ont. Canada

2nd CLASS POSTAGE
PAID AT PHIA., PA.

Return to "OUR LIFE" Magazine
4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Централа одержала

за час від 1 березня до 31 травня 1972:

ПРЕСОВИЙ ФОНД:

У цьому списку подаємо пожертви на Пресовий Фонд обов'язковий. Пожертви на Запасовий Фонд Н. Ж. є проголошені в іншому місці.

Окр. Рада СУА, Клівленд	20.00
Від. 4 Нью Йорк	50.00
„ 5 Дітройт	5.00
„ 7 Акрон	10.00
„ 8 Бронкс	10.00
„ 11 Трентон	10.00
„ 13 Честер	6.00
„ 22 Шикаго	75.00
„ 24 Елизабет	50.00
„ 27 Піттсбург	10.00
„ 28 Ньюарк	25.00
„ 29 Шикаго	15.00
„ 31 Росфорд	10.00
„ 36 Шикаго	10.00
„ 43 Філядельфія	5.00
„ 44 Філядельфія	10.00
„ 47 Рочестер	50.00
„ 54 Вілмінгтон	15.00
„ 57 Ютіка	10.00
„ 64 Нью Йорк	100.00
„ 64 Нью Йорк, збірка	145.00
„ 68 Сиракюзи	10.00
„ 71 Джерзі Сіті	25.00
„ 78 Вашингтон	10.00
„ 83 Нью Йорк	55.00
„ 88 Філядельфія	10.00
„ 90 Філядельфія	70.00
„ 91 Бетлегем	25.00
„ 92 Менвіл	10.00
„ 93 Гартфорд	20.00
„ 97 Бофало	40.00
„ 99 Вотервліт	10.00
„ 107 Сан Хозе	20.00

По 15 дол.: Марія Гриневиц, Шикаго, Т. і Р. Шутер, Рочестер.

По 10 дол. Стефанія Бараник, Дітройт, Вероніка Цегельська, І. і Я. Качанівські, Ірина Чума, всі з Філядельфії, Христина Навроцька, Нью Йорк, Леся Різник, Асторія, д-р Галина Подюк-Клофас, Сиракюзи, Олена Турула, Шикаго, Ганна Ратич, Едісон.

По 8 дол.: Лідія Кий, Честер.

По 6.28 дол.: Марія Ржепечька, Нью Йорк.

По 5 дол.: Теодосія Коцик, Рочестер, Наталія Мітрінга, Джексон, Дарія Балазюк, Бетлегем, Наталія Камеєцька, Стоктон, М. і А. Чайковські,

Філядельфія, Олена Турула і Марія Гриневиц із Шикаго, Марія Гончаренко, Мінеола, Наталія Іванків, Галина Федевич, Євгенія Федевич, усі з Лос Анджелесу, Євгенія Леськів, Кенілворт, Богданна Саламаха, Балтимор, Марія Савицька, Ольга Крижановська і Марія Заклинська, всі з Нью Йорку, Ольга Рицар і Іванна Левицька, обидві з Торонто, Катерина Джорджія, Вайтгол.

По 4 дол.: Елеонора Хом'як, Болтон, Юлія Качанівська, В. Петерсон, Марія Янів, Севен Гілл, Анастасія Хрущ і О. Микицей, обидві з Торонто, Анна Вацлавська, Форест, Галина Футрик, Іванна Яремко, обидві з Клівленду, Е. Онишкевич, Ірвінгтон, Дарія Ломницька, Вестгемтон, Ірина Гнатчук, Лембертвіл, Марта Ярош, Нью Йорк, Стея Жизномирська, Вестал.

По 3 дол.: Ольга Кузів, Ваєндот, Неоніля Бмитрук, Едмонтон, Марія Волощук, Воррен, Ольга Гоевич, Шикаго.

По 2.50 дол.: Аделя Савка, Гемтремк.

По 2 дол.: Корнелія Соболю, Гартфорд, Оксана Колесніченко, Розбіл, Магда Шевчук, Ст. Пітерсбург, Анастасія Забродська, Ленсінг, С. Лукомська, Нью Гейвен, В. Баслядинська, Клівленд, Жіноча Ланка СУМ, Монтреал, Марія Гоголь, Шикаго, Людмила Сердюк, Черче, Мирослава Багрій, Гемилтон, Марта Вашук, Торонто, Олександра Волошин, Парма, Ольга Сохан, Джерзі Сіті, Наталія Винницька, Вестен, Катерина Макух, Вікторія.

По 1.38 дол.: Ірина Лебідь, Монтреал.

По 1 дол.: Соломія Дроздовська, Ванкувер, Ольга Мартинюк, Шикаго, Марія Луцишин, Парма, Анна Дусаненко, Нью Йорк, Марія Гординська, Ньюарк, Маруся Бойчук, Саскатун, Стефанія Евчук, Бінгемтон, Галина Стасюк, Нью Брїтейн, Марія Ванджура, Вінетка, Олімпія Васків, Кергонксон, Іванна Сива, Карнегі.

ФОНД „МАТИ І ДИТИНА“:

Від. 10 Філядельфія	160.00
„ 12 Клівленд	60.00
„ 13 Честер	30.00
„ 16 Мінеаполіс	30.00
„ 22 Шикаго	168.00
„ 27 Піттсбург	10.00

„ 31 Росфорд	10.00
„ 36 Шикаго	10.00
„ 38 Ленсінг	17.50
„ 44 Філядельфія	60.00
„ 47 Рочестер	66.00
„ 50 Анн Арбор	100.00
„ 54 Вілмінгтон	69.00
„ 55 Лос Анджелес	25.00
„ 57 Ютіка	60.00
„ 59 Балтимор	25.00
„ 64 Нью Йорк	180.00
„ 68 Сиракюзи	120.00
„ 71 Джерзі Сіті	60.00
„ 83 Нью Йорк	45.00
„ 91 Бетлегем	15.00
„ 93 Гартфорд	30.00
„ 96 Дітройт	25.00
„ 107 Сан Хозе	100.00
Антін Слиз, Шіпенсбург	20.00
А. С. Іванчук, Нордрідж	10.00
М. З. Храпливі, Ст. Луїс	10.00
Марія Кіндрат, Рочестер	5.00

МУЗЕЙ СУА:

Від. 7 Акрон	50.00
„ 11 Трентон	10.00
„ 22 Шикаго	50.00
„ 24 Елизабет	25.00
„ 27 Піттсбург	10.00
„ 31 Росфорд	20.00
„ 36 Шикаго	10.00
„ 46 Рочестер	50.00
„ 54 Вілмінгтон	10.00
„ 57 Ютіка	25.00
„ 59 Балтимор	100.00
„ 64 Нью Йорк	100.00
„ 71 Джерзі Сіті	25.00
„ 78 Вашингтон	25.00
„ 82 Бронкс	50.00
„ 91 Бетлегем	50.00
„ 93 Гартфорд	15.00
„ 97 Бофало	10.00
„ 99 Вотервліт	10.00

„ФОНД 500“:

Від. 28 Ньюарк	30.00
„ 36 Шикаго	10.00
„ 59 Балтимор	42.00
„ 91 Бетлегем	15.00

ФОНД „ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ“:

Окр. Рада СУА, Клівленд	10.00
Від. 49 Бофало	50.00
„ 71 Джерзі Сіті	25.00
„ 85 Сиракюзи	15.00
„ 91 Бетлегем	124.50

З подякою

Ольга Муссаковська, секретарка
Ірина Качанівська, касієрка